

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Pedagogická fakulta

Katedra anglistiky

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Rodové markéry u názvů zvířat v současné angličtině

**Gender markers of nouns denoting animals in contemporary
English**

Vypracovala: Petra Honnerová

Studijní obor: AJ-NJ/ZŠ, 5. ročník

Vedoucí práce: Mgr. Ludmila Zemková, Ph.D.

Rok odevzdání: 2012

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem svoji diplomovou práci na téma „Rodové markéry u názvů zvířat v současné angličtině“ vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě - v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných pedagogickou fakultou elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 23. dubna 2012

.....
Petra Honnerová

Poděkování

Chtěla bych poděkovat vedoucí diplomové práce Mgr. Ludmile Zemkové, Ph.D. za cenné informace, komentáře i čas, které byla ochotna poskytnout při konzultačních hodinách. Děkuji také za doporučení odborné literatury, bez které by tato práce nemohla vzniknout.

Anotace

Tato diplomová práce se zabývá rodovými markéry u názvů zvířat v současné angličtině. Tyto rozdíly v mimojazykové skutečnosti jsou zkoumány zejména v odborných textech zveřejněných na internetových stránkách nebo z tištěných verzí vědeckých časopisů. Práce je rozdělena do dvou hlavních částí. Teoretická část popisuje převážně gramatické kategorie podstatného jména (číslo, počitatelnost, určenost, rod, pád) související s rodovou problematikou. První polovina praktické části se zaměřuje především na pozorování substantiv označujících názvy zvířat, kolektivní pojmenování nebo jejich tvary v číslech singuláru a plurálu. Druhá polovina se věnuje pouze zájmenům jednotného čísla, neboť mají schopnost rozlišit rody maskulinum, femininum a neutrum u zvířat.

Abstract

This diploma thesis deals with gender markers of nouns denoting animals in contemporary English. The differences will be researched in technical texts published in both the online and print versions of scientific magazines. The work is divided into two main parts. The theoretical part will describe predominantly grammatical categories of nouns (number, countability, determination, gender, case) connected with gender issues. The first half of the practical part concentrates primarily on observation of animal names, collectives, or their forms in singular and plural. The second half is engaged exclusively in singular pronouns as they are able to distinguish masculine, feminine and neutral gender in animals.

Obsah

ÚVOD	1
I. TEORETICKÁ ČÁST	2
1 Substantivum (Noun, Substantive)	2
1.1 Počítatelnost (Countability).....	2
1.1.1 Počítatelná substantiva (Countable Nouns).....	3
1.1.2 Nepočítatelná substantiva (Uncountable Nouns).....	3
1.1.3 Přechod mezi počítatelnými a nepočítatelnými substantivy.....	3
1.2 Číslo (Number).....	4
1.2.1 Pravidelné tvoření plurálu	4
1.2.2 Nepravidelné tvoření plurálu	6
1.2.3 Cizí tvoření plurálu.....	9
1.3 Určenost (Determination)	10
1.3.1 Člen určitý (Definite Article).....	10
1.3.2 Člen neurčitý (Indefinite Article)	11
1.4 Rod (Gender).....	11
1.4.1 Obourodá substantiva	12
1.4.2 Rod jmenný vs. Rod přirozený	12
1.4.3 Odkazování zájmeny	14
1.4.4 Rodové dvojice.....	15
1.5 Pád (Case).....	17
2 Shrnutí použitých publikací	18
II. PRAKTICKÁ ČÁST	21
3 Hmyz (Bugs).....	22
3.1 Ant – [ænt] – mravenec	22
3.2 Butterfly – [ˈbʌt.ə.flai] – motýl	24
3.3 Honeybee – [ˈhʌn.i.bi:] – včela medonosná	25
3.4 Hornet – [ˈhɔː.nɪt] – sršeň.....	27
3.5 Mosquito – [məˈskiː.təʊ] – komár	28
3.6 Spider – [ˈspaɪ.dəʳ] – pavouk.....	29

4	Bezobratlí (Invertebrates)	30
4.1	Crab – [kræb] – krab.....	30
4.2	Jellyfish – [ˈdʒel.i.fiʃ] – medúza.....	32
4.3	Lobster – [ˈlɒb.stəʃ] – humr.....	33
5	Obojživelníci (Amphibians)	34
5.1	Frog – [frɒɡ] – žába.....	34
6	Ryby (Fish)	35
6.1	Salmon – [ˈsæm.ən] – losos.....	35
6.2	Seahorse – [ˈsiː.hɔːs] – mořský koník.....	37
6.3	Shark – [ʃɑːk] – žralok.....	39
7	Plazi (Reptiles)	40
7.1	Alligator – [ˈæɪ.lɪ.ɡeɪ.təʃ] – aligátor.....	40
7.2	Snake – [sneɪk] – had.....	42
7.3	Turtle – [ˈtɜː.tl] – mořská želva.....	43
8	Ptáci (Birds)	44
8.1	Duck – [dʌk] – kachna.....	44
8.2	Goose – [guːs] – husa.....	46
8.3	Hummingbird – [ˈhʌm.ɪŋ.bɜːd] – kolibřík.....	47
8.4	Owl – [aʊl] – sova.....	48
8.5	Parrot – [ˈpær.ət] – papoušek.....	49
8.6	Peacock – [ˈpiː.kɒk] – páv.....	51
8.7	Pelican – [ˈpel.ɪ.kən] – pelican.....	52
8.8	Penguin – [ˈpeŋ.gwɪn] – tučňák.....	53
8.9	Pheasant – [ˈfez.ənt] – bažant.....	54
8.10	Raven – [ˈreɪ.vən] – havran, krkavec.....	56
8.11	Swan – [swɒn] – labuť.....	57
8.12	Turkey – [ˈtɜː.ki] – krůta, krocán.....	58
9	Savci (Mammals)	59
9.1	Aardvark – [ˈɑːd.vɑːk] – mravenečník, hrabáč.....	59

9.2	Bear – [beəʳ] – medvěd	60
9.3	Bobcat – [ˈbɒb,kæt] – rys červený	61
9.4	Buffalo – [ˈbʌf.ə.ləʊ] – buvol, bizon	62
9.5	Camel – [ˈkæm.əl] – velbloud	64
9.6	Cheetah – [ˈtʃiː.tə] – gepard	65
9.7	Chimpanzee – [ˌtʃɪm.pænˈziː] – šimpanz	65
9.8	Dog – [dɒg] – pes	66
9.9	Elephant – [ˈelɪ.fənt] – slon	67
9.10	Fox – [fɒks] – liška	68
9.11	Giraffe – [dʒɪˈrɑːf] – žirafa	70
9.12	Gorilla – [gəˈrɪl.ə] – gorilla	71
9.13	Hippopotamus – [ˌhɪp.əˈpɒt.ə.məs] – hroch	72
9.14	Horse – [hɔːs] – kůň	73
9.15	Kangaroo – [ˌkæŋ.gəˈrʊː] – klokan	74
9.16	Koala – [kəʊˈɑː.lə] – koala	76
9.17	Leopard – [ˈlep.əd] – leopard	77
9.18	Lion – [ˈlaɪ.ən] – lev	78
9.19	Lynx – [lɪŋks] – rys	79
9.20	Monkey – [ˈmʌŋ.ki] – opice	80
9.21	Panda – [ˈpændə] – panda	81
9.22	Rabbit – [ˈræb.ɪt] – králík	82
9.23	Seal – [si:l] – tuleň, lachtan	83
9.24	Tiger – [ˈtaɪ.gəʳ] – tygr	84
9.25	Warthog – [ˈwɔːt.hɒg] – prase bradavičnaté	85
9.26	Whale – [weɪl] – velryba	86
9.27	Wolf – [wɒlf] – vlk	87
9.28	Zebra – [ˈzeb.rə] – zebra	88
10	Analýza odkazování zájmeny	90
10.1	Ant	91

10.2	Bear.....	94
10.3	Chimpanzee	98
10.4	Dog	100
10.5	Duck	103
10.6	Elephant.....	106
10.7	Gorilla.....	109
10.8	Honeybee.....	112
10.9	Leopard.....	114
10.10	Lion.....	117
10.11	Mosquito.....	120
10.12	Panda	122
10.13	Seal	125
10.14	Shark.....	129
10.15	Wolf.....	132
SHRnutí PRAKTICKÉ ČÁSTI.....		135
ZÁVĚR.....		137
SUMMARY.....		139
BIBLIOGRAFIE		141

Úvod

Rod, podle mého názoru, je jednou z nejobtížnějších mluvnických kategorií v angličtině vůbec. Její problematika komplikuje porozumění studentům a naopak fascinuje mnohé vědce a lingvisty. Kupříkladu pokud porovnáme přejatá substantiva z francouzštiny *fiancé – fiancée* (*snoubenec – snoubenka*), jsou z hlediska jejich významu i rodu rozlišena pouze jedinou samohláskou *e* na konci slova.

Tuto kategorii já osobně považuji za opravdu velmi zajímavou, i co se týče porovnání s mým mateřským jazykem. Pro svou práci jsem tudíž zvolila rod zvířat, který je poutavý zejména pestrostí a originalitou výrazů, se kterými se lze při čtení anglických textů celkem běžně setkat.

Práce se ve své první části věnuje teoretickému nastínění tématu. Popisuje nejprve substantivum (kapitola 1 Substantivum), jakožto nejrozšířenější slovní druh, a poté základní gramatické kategorie, které je možné u podstatného jména určit, a sice: 1.1 Počitatelnost, 1.2 Číslo, 1.3 Určenost, 1.4 Rod a 1.5 Pád.

V následující praktické části jsem se rozhodla pro dva typy analýz ke zkoumání rodových markérů u názvů zvířat. První analýza se zabývá pozorováním převážně substantiv, které svým významem odkazují na jeden ze tří rodů – maskulinum, femininum či neutrum. Sledují se zde také tvary názvů zvířat v čísle singuláru i plurálu a nakonec se uvádí kolektivum, které označuje skupinu zkoumaného druhu. Druhá praktická část (kapitola 10 Analýza odkazování zájmen) je zaměřena na pozorování zájmen 3. osoby singuláru, jelikož právě tato zájmena mají tu schopnost rozlišit tři zmiňované rody.

I. Teoretická část

1 Substantivum (Noun, Substantive)

Podstatné jméno je nejrozšířenějším slovním druhem v jazyce vůbec a v češtině jej řadíme do skupiny tzv. ohebných slovních druhů. U substantiv určujeme *gramatické kategorie*, které jsou v obou jazycích dosti rozdílné. V češtině jsou to: *pád, číslo, rod a vzor*, naopak angličtina rozlišuje tyto gramatické kategorie: *počitatelnost (Countability), číslo (Number), určenost (Determination), rod (Gender) a pád (Case)*.

Každé podstatné jméno plní ve větě svou *syntaktickou a lexikální funkci* – jinak řečeno každé substantivum je určitým větným členem a má (např. ve větě) svůj konkrétní význam. Jeho syntaktické funkce se shodují v obou jazycích, jak v anglickém tak v českém – plní funkci: podmětu, předmětu, příslovečného určení, doplňku, přístavku a také přísudek je doplněn o jeho jmennou část. V angličtině se substantivum může objevit navíc ve funkci atributu.

Podstatná jména nejčastěji označují názvy osob, věcí, látek, zvířat, vlastností a dějů. Podle významu substantiva dělíme dál na jména: *obecná počítatelná (car auto, tree strom, boy chlapec, dog pes, river řeka, town město, teacher učitel), obecná nepočítatelná (beauty krása, love láska, water voda, information informace, wisdom moudrost) a vlastní (Jane Jana, London Londýn, the Thames Temže, the Alps Alpy)*.

1.1 Počítatelnost (Countability)

Jednou z typických vlastností anglických substantiv a velmi problematickou kapitolou pro cizince učící se angličtinu je počítatelnost. U této kategorie je důležitá znalost, zda slovo označuje věc počítatelnou nebo nepočítatelnou. V angličtině se počítatelnost podstatných jmen gramaticky projevuje v použití členu, možnosti použití množného čísla, ve změně významu apod. Vymezení počítatelnosti a nepočítatelnosti v angličtině přesnými pravidly je velmi obtížné. Použití substantiva jako počítatelného či nepočítatelného spočívá pouze na základě nepatrného rozdílu ve významu slova.

1.1.1 Počítatelná substantiva (Countable Nouns)

Mezi počítatelná substantiva patří konkrétní bytosti a předměty, které můžeme použít společně s číslovkou, nebo různé nehmotné věci, které můžeme spočítat, např.: *a cat* – *two cats* (*girls, trees, houses, day, ideas, mistakes, words*) a lze je blíže určit členem neurčitým *a/an*, přívlastky *some, many, few, a few, a lot of* a číslovkami *one, two*, atd.

1.1.2 Nepočítatelná substantiva (Uncountable Nouns)

Nepočítatelná podstatná jména jsou látky beztvaré nebo abstraktní, např.: *air* vzduch, *experience* zkušenost, *fun* zábava, *glass* sklo, *happiness* štěstí, *milk* mléko, *music* hudba, *news* zpráva, *rain* déšť, *success* úspěch, *water* voda, *wood* dřevo a mohou být blíže určena výrazy *some, any, much, little, a little, a lot of, enough*, apod., přičemž nejsou schopny zpravidla tvořit plurál.

1.1.3 Přejchod mezi počítatelnými a nepočítatelnými substantivy

Přejchod mezi oběma druhy substantiv je v angličtině opravdu snadný a pro studenty je tato mluvnická kategorie z tohoto hlediska někdy dosti obtížná, neboť zde dochází k markantním změnám ve významu slov, jak sám Hais osvětluje ve své publikaci (1975: 39):

Mezi počítatelnými a nepočítatelnými je v angličtině velmi snadný přechod; některá slova mohou být podle kontextu jednou počítatelná, jindy nepočítatelná. Mezi oběma je významový rozdíl. V případě, že jde o použití slova na označení věci počítatelné, vyjadřuje zpravidla konkrétnost nebo část celku.¹

Patří sem například: *fruit* (nepočítatelné) ovoce – *a fruit* (počítatelné) plod, *glass* (nepoč.) sklo – *a glass* (poč.) sklenice, *iron* (nepoč.) železo – *an iron* (poč.) žehlička, *nature* (nepoč.) příroda – *a nature* (poč.) povaha, *paper* (nepoč.) papír – *a paper* (poč.)

¹ HAIS, K.: Anglická mluvnice. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1975. ISBN 14-284-81.

noviny/referát, *power* (nepoč.) moc/síla/energie – *a power* (poč.) pravomoc/mocnost, *rule* (nepoč.) vláda – *a rule* (poč.) pravidlo, *word* (nepoč.) zpráva – *a word* (poč.) slovo, *work* (nepoč.) práce – *a work* (poč.) dílo. (cf. Dušková 1988, Hovorková 2004)

1.2 Číslo (Number)

Angličtina má čísla dvě stejně jako je tomu i v češtině a to: číslo *jednotné (Singular)*, které označuje vždy jen jeden předmět živý či neživý, a číslo *množné (Plural)*, které naopak označuje více než jeden předmět. Jednotné číslo zůstává vždy beze změny, tzn. není vyznačeno žádnou koncovkou, např.: *dog, girl, man, tree, street, advice, beauty*, apod. Oproti tomu plurál se vyznačuje přidáním koncového sufixu ve většině anglických substantiv. Duál se v angličtině u substantiv nezachoval, naproti tomu v češtině je používání duálu celkem běžné, zejména tedy u párových částí lidského těla: ruce, nohy, uši, oči. (srov. Dušková 1988): V angličtině se s ním lze setkat pouze lexikálně u: *both* oba/obě, *either* jeden i druhý nebo *neither* žádný ze dvou.

V anglických textech je možné narazit i na taková substantiva, která se s češtinou navzájem neshodují v čísle, jak popisuje Hovorková ve své knize (2004: 35):

V čísle podstatných jmen mezi angličtinou a češtinou není vždy shoda. Některá podstatná jména vyskytující se v angličtině pouze v množném čísle jsou v češtině v jednotném čísle (např. *archives, billiards, darts, contents, dominoes, draughts, earnings, goods phonetiks, surroundings, wages*) a naopak některá česká podstatná jména vyskytující se pouze v množném čísle jsou v angličtině v jednotném čísle (např. *záda, narozeniny, hodiny, dveře, peníze, ústa, noviny, saně, housle, hodinky*).²

1.2.1 Pravidelné tvoření plurálu

Při pravidelném tvoření množného čísla přidáme k většině podstatných jmen po konsonantickém i vokalickém zakončení slova koncovku *-s*: *bird – birds* (pták), *dog – dogs* (pes), *eagle – eagles* (ježek), *monkey – monkeys* (opice), *horse – horses* (kůň),

² HOVORKOVÁ, M.: *Přehledná anglická gramatika*. Plzeň: Fraus, 2004. ISBN 80-7238-310-8.

tree – trees (strom), *table – tables* (stůl), *boy – boys* (chlapec), *key – keys* (klíč), *mouth – mouths* (ústa), apod.

Končí-li substantivum v singuláru na sykavku, přijímá koncovku *-es*: *fish – fishes* (ryba), *church – churches* (kostel), *glass – glasses* (sklenice), *bus – buses* (autobus), *box – boxes* (krabice), *watch – watches* (hodinky), *brush – brushes* (kartáč), aj.

Slova končící na *-o* přijímají též koncovku plurálu *-es*, v některých případech pravopis koncovky plurálu kolísá: *buffalo – buffaloes, buffalos* (buvol, bizon), *mosquito – mosquitoes, mosquitos* (komár), *tornado – tornadoes, tornados* (tornádo), *volcano – volcanoes, volcanos* (sopka); ale *hero – heroes* (hrdina), *Negro – Negroes* (černoch), *potato – potatoes* (brambor), *tomato – tomatoes* (rajské jablíčko); avšak slova cizího původu *-e-* již nepřibírají: *concerto – concertos* (koncert), *piano – pianos* (klavír), *photo – photos* (fotografie), *kilo – kilos* (kilogram), *memento – mementos* (vzpomínka), *solo – solos* (sólo), a podobně jsou na tom také substantiva, která končí na *-o* a to následuje po samohlásce: *cuckoo – cuckoos* (kukačka), *kangaroo – kangaroos* (klokan), *radio – radios* (rádio), *studio – studios* (studio), *video – videos* (video), *zoo – zoos* (zoo). (viz Dušková 1988, Quirk 1987)

Substantiva s *-y* na konci následujícím po konsonantu mění v plurálu svůj pravopis na *-ies*: *fly – flies* (moucha), *lady – ladies* (paní), *city – cities* (město), *story – stories* (příběh), atd.

Jména končící na *-f* nebo *-fe* se v plurálu mohou změnit v pravopise v koncovku *-ves*: *wolf – wolves* (vlk), *calf – calves* (tele), *life – lives* (život), *knife – knives* (nůž), *wife – wives* (manželka), *half – halves* (polovina), aj. , avšak existují i taková substantiva, která končí na *-f*, *-ff*, *-fe* a zůstávají beze změny v pravopise (cf. Dušková 1988): *cliff – cliffs* (útes), *roof – roofs* (střecha), *safe – safes* (bezpečnostní schránka), *belief – beliefs* (domněnka), a další. Můžeme se také setkat se substantivy, u nichž použití plurálu kolísá: *scarf – scarfs, scarves* (šála), *dwarf – dwarfs, dwarves* (trpaslík), *handkerchief – handkerchiefs, handkerchieves* (kapesník).

1.2.2 Nepravidelné tvoření plurálu

Některá podstatná jména v angličtině vytváří množné číslo nepravidelně. Mezi takové změny patří tzv. *mutation*, tedy přeměna kmenové samohlásky: *man – men* (muž), *woman – women* (žena), *goose – geese* (husa), *mouse – mice* (myš), *foot – feet* (noha), *tooth – teeth* (zub), aj.

Typickou koncovkou při nepravidelném tvoření plurálu je *-en*: *ox – oxen* (vůl), *child – children* (dítě).

Při tvoření plurálu se u některých zvířat můžeme setkat s tím, že u substantiv nedochází k žádným změnám ani v kořeni slova, ani přidáním jakékoliv koncovky, mají tedy shodný tvar pro jednotné i množné číslo, např.: *sheep* (ovce), *grouse* (tetřev, tetřevi), *salmon* (losos, lososi), *deer* (vysoká zvěř), *duck* (kachna, kachny), *trout* (pstruh, pstruzi), *plaice* (platýs, platýsi), jak svými příklady blíže popisuje Alexander (1991: 45) „*This sheep is from Australia. These sheep are from Australia.*“³

U některých zvířat je možné použít jak pravidelný plurál *-s*, tak plurál bez koncovky: *antelope, antelopes* (antilopa, antilopy), *carp, carps* (kapr, kapři), *buffalo, buffaloes* (buvol, buvoli), *crab, crabs* (krab, krabi), *fish, fishes* (ryba, ryby), *herring, herrings* (sleď, sledi), *moose, mooses* (los, losi), *partridge, partridges* (koroptev, koroptve), *pike, pikes* (štika, štiky); pro srovnání několik příkladů – z publikace Leech (1983: 178): „*the fishes of the Mediterranean*;“⁴ a Alexandera (1991: 45): „*My goldfish has died. (one) My goldfish have died. (more than one) You'll see many kinds of fish(es) in the fis market.*“⁵

Pro označení divokých zvířat kolektivně například v loveckém kontextu – *to hunt, to catch, to shoot* (lovit, chytat, střílet) se užívá plurálu bez koncovky: *elephant* (slon i sloni), *antelope* (antilopa i antilopy), *duck* (kachna i kachny), *lion* (lev i lvi), *salmon*

³ ALEXANDER, L. G.: *Longmann English Grammar*. New York: Longman Inc., 1991. ISBN 0-582-55892-1.

⁴ LEECH, G., SVARTVIK, J.: *A Communicative Grammar of English*, Harlow: Longman Group Ltd., 1975. ISBN 0-582-55238-9.

⁵ ALEXANDER, L. G.: *Longmann English Grammar*. New York: Longman Inc., 1991. ISBN 0-582-55892-1.

(*losos* i *lososi*), *trout* (pstruh i pstruzi). Pro přiblížení ukázka z Duškové (1988: 40): „*a herd of elephant* stádo slonů, *elephant and lion in the game reserves* sloni a lvi v rezervacích – *elephants and lions in the zoo* sloni a lvi v zoo.“⁶

Běžná substantiva se také mohou vyskytovat ve shodném tvaru pro singulár i plurál: *aircraft* (letadlo i letadla), *alms* (almužna i almužny), *barracks* (kasárna i kasárny), *means* (prostředek i prostředky), *species* (druh i druhy), *series* (řada i řady), *works* (dílna i dílny), jak uvádí ve své knize Osička (1991: 23): „*Give me an alms* Dejte mi almužnu.“⁷

Podobně i u označení národností končících na sykavku: *Portuguese* (Portugal i Portugalové), *Japanese* (Japonec i Japonci), *Chinese* (Číňan i Číňané), *Swiss* (Švýcar, i Švýcaři), apod. (viz Dušková 1988)

1.2.2.1 Singulária tantum

V anglickém jazyce existuje skupina jmen, která se vyskytuje pouze ve tvaru jednotného čísla, netvoří tedy plurál vůbec. Takovou skupinu nazýváme *singulária tantum* a patří sem zejména nepočitatelná podstatná jména abstraktní (Abstract Nouns): *advice* (rada i rady), *air* (vzduch), *anger* (zlost), *beauty* (krása), *behaviour* (chování), *business* (obchod), *dark* (tma), *evidence* (důkaz), *fog* (mlha), *frost* (mráz), *fun* (legrace), *happiness* (štěstí), *honesty* (poctivost), *information* (informace), *knowledge* (vědomosti), *love* (láska), *luck* (štěstí), *music* (hudba), *news* (zpráva), *progress* (pokrok), *strength* (síla), *traffic* (doprava), *violence* (násilí), *wisdom* (moudrost), etc. (cf. Dušková 1988, Hovorková 2004, Eckersley 1960)

Nepočitatelná substantiva označující materiál nebo podstatná jména hromadná (Collective Nouns), podobně jako substantiva abstraktní, se vyskytují pouze v jednotném čísle (viz Dušková 1988, Alexander 1991): *bread* (chléb), *equipment* (zařízení), *honey* (med), *gold* (zlato), *hair* (vlasy), *metal* (kov), *fruit* (ovoce), *water* (voda), *wheat* (pšenice), *wool* (vlna), *smoke* (kouř), *furniture* (nábytek), aj.

⁶ DUŠKOVÁ, L. a kol.: *Mluvnice současná angličtiny na pozadí češtiny*. Praha: Academia, 1988. ISBN 80-00-1413-6.

⁷ OSIČKA, A.: *Mluvnice jazyka anglického*. Praha: Erika, 1991. ISBN 80-900091-1-5.

Pouze v jednotném čísle se vyskytují také jména vlastní a zeměpisná: *John, Susan, Smith, Athens, Paris, Asia, Europe, Moravia, Wales, Germany, Russia*; nebo konvertovaná adjektiva (srov. Dušková 1988): *the good* (dobro), *the young* (mládě), *the impossible* (nemožné), *the beautiful* (krásno), *the unknown* (neznámo), apod.

Do této skupiny se řadí také běžná substantiva nepočitatelná, která jsou v češtině naopak vždy počitatelná (cf. Eckersley 1960, Dušková 1988): *luggage* (zavazadlo, zavazadla), *evidence* (důkaz, důkazy), *homework* (domácí úkol, domácí úkoly), *information* (informace), *knowledge* (znalost, znalosti), *money* (peníze), *news* (zpráva, zprávy), *progress* (pokrok, pokroky).

1.2.2.2 Plurália tantum

Naproti tomu pouze v plurálu se užívají substantiva zvaná jako *plurália tantum*, (srov. Dušková 1988, Hovorková 2004) např.: *archives* (archív), *ashes* (popel), *brains* (mozek), *contents* (obsah), *earnings* (výdělek), *fireworks* (ohňostroj), *goods* (zboží), *headquarters* (velitelství), *odds* (šance na výhru), *surroundings* (okolí), *thanks* (dík, díky), *wages* (mzda), aj.

Některé nemoci, nálady nebo pocity: *measles* (spalničky), *mumps* (příušnice), *shivers* (husí kůže), *the blues* (skleslost); také některé názvy her: *billiards* (kulečník), *darts* (šípky), *draughts* (dáma), *dominoes* (domino); dále sem patří substantiva zakončená na *-ics*, především názvy věd: *ethics* (etika), *mathematics* (matematika), *physics* (fyzika) apod. (cf. Dušková 1988, Quirk 1987, Hovorková 2004)

Do této skupiny řadíme zejména substantiva skládající se ze dvou shodných částí (viz Dušková 1988, Leech 1975, Hovorková 2004): *binoculars* (dalekohled), *compasses* (kružítko), *glasses* (brýle), *lungs* (plíce), *tongs* (kleště), *pliers* (kleště), *scales* (váhy), *scissors* (nůžky), *spectacles* (brýle); nebo části oděvu: *braces* (šle), *clothes* (oblečení, šaty), *jeans* (džíny), *drawers* (spodky), *pants* (pánské spodky), *pyjamas* (pyžamo), *trousers* (kalhoty), *shorts* (šortky), *suspenders* (podvazky, šle), *tights* (punčochové kalhoty), atd.

Význam plurálu mají taktéž některá kolektiva: *cannon* (dělostřelectvo), *cattle* (dobytek), *the clergy* (duchovenstvo), *horse* (jezdec), *foot* (pěchota), *the military* (armáda), *people* (lidé), *the police* (policie), *vermin* (havěť); pro porovnání příklady vět z Osičkovy publikace (1991: 23): „*10.000 horse have gone to the front* (deset tisíc jezdců odjelo na frontu). *Twenty clergy walked in the procession*;“⁸ a obdobně také Leech (1983: 252) „*Many cattle have died in the drought*.“⁹

Některá vlastní jména zeměpisná patří také do skupiny plurálií tantum, např.: *the Netherlands* (Holandsko), *the USA* (Spojené Státy Americké), *the Alps* (Alpy), etc.

1.2.3 Cizí tvoření plurálu

Většina cizích slov, která zdomácněla právě v anglickém jazyce, si zachovala svůj původní plurál. Tato slova mohou podléhat vlivům angličtiny a lze se s nimi tudíž setkat, spíše v hovorové mluvě, i ve tvaru pravidelném, tedy s koncovkou plurálu –s. Pouze odborná vědecká terminologie si dosud drží svůj původní tvar. (cf. Quirk 1987)

Nejvyšší počet těchto původních plurálů můžeme nalézt ve slovech latinského a řeckého původu – plurály latinských substantiv (viz Dušková 1988, Quirk 1987): *bacillus/bacilli* (bacil), *bakterium/bacteria* (baktérie), *larva/larvae* (larva), *medium/media* (prostředí), *radius/radii* (poloměr), *stimulus/stimuli* (podnět), atd. plurály řeckých substantiv: *analysis/analyses* (analýza), *basis/bases* (základ), *crisis/crises* (krize), *criterion/kriteria* (kritérium), *hypothesis/hypotheses* (hypotéza), *phenomenon/phenomena* (jev), aj.

Čím déle se slova cizího původu v angličtině vyskytují, tím více jsou náchylnější k pravidelnému tvoření plurálu. Proto se zde můžeme setkat se slovy, které je možno používat jak s pravidelnou plurálovou koncovkou –s, tak s původním cizím plurálem, a sice: *apendix/appendixes* (slepá střeva), *appendices* (dodatky); *aquarium/aquariums*, *aquaria* (akvárium); *cactus/cactuses*, *cacti* (kaktus); *formula/formulas*, *formulae* (vzorec); *focus/focuses*, *foci* (ohnisko); *maximum/maximums*, *maxima* (maximum);

⁸ OSIČKA, A.: *Mluvnice jazyka anglického*. Praha: Erika, 1991. ISBN 80-900091-1-5.

⁹ LEECH, G., SVARTVIK, J.: *A Communicative Grammar of English*, London: Longman Group, 1975. ISBN 0-582-55238-9.

memorandum/memorandum, memoranda (poznámka, zápis); *nukleus/nucleuses, nuclei* (jádro); *sanatorium/sanatorium, sanatoria* (sanatorium); etc. (srov. Dušková 1988, Quirk 1987, Eckersley 1960)

K obdobné situaci dochází i u slov pocházejících z novodobé francouzštiny nebo italštiny, které taktéž pronikly do slovní zásoby angličtiny. Tato slova lze také používat jak s původním, tak s anglickým plurálem (cf. Dušková 1988, Quirk 1987): *adieu/adieus, adieux* (sbohem); *bureau/bureaus, bureaux* (kancelář, psací stůl); *libretto/librettos, libretti* (libreto); *strano/sopranos, soprani* (soprán); *tableau/tableaus, tableaux* (výjev, živý obraz); *virtuoso/virtuosos, virtuosi* (virtuóz); aj.

V angličtině existuje také mnoho slov cizího původu, které zcela zdomácněly a následují tak anglickým koncovkám plurálu: *album – albums* (album), *area – areas* (oblast), *bonus – bonuses* (bonus), *circus – circuses* (cirkus), *demon – demons* (démon), *era – eras* (éra), *chorus – choruses* (pěvecký sbor), *idea – ideas* (myšlenka, nápad), *museum – museums* (muzeum), *solo – solos* (sólo), *sonata – anatas* (sonáta), *umbrella – umbrellas* (deštník), *villa – villas* (vila, letní sídlo), etc. (viz Dušková 1988, Quirk 1987)

1.3 Určenost (Determination)

Kategorie určenosti substantiv patří v angličtině k jedné z nejdůležitějších kapitol vůbec, co se gramatiky týče. Určenost se vyjadřuje především pomocí členů určitých, neurčitých, členů nulových, nebo prostřednictvím zájmen ukazovacích či přivlastňovacích. Takový člen stojí vždy před substantivem, které zůstává beze změny tvaru, například oproti češtině.

1.3.1 Člen určitý (Definite Article)

Člen určitý má dva způsoby výslovnosti, stojí-li před souhláskou, vyslovujeme [ðə] *the cat, the uniform*, stojí-li před samohláskou, vyslovujeme [ði:] *the apple, the hour*.

V češtině podobné výrazy pro tuto gramatickou kategorii nemáme, proto se pro překlad nebo pro zdůraznění používají tato slova: *ten/ta/to*, *jeden/jedna/jedno*, *nějaký/nějaká/nějaké*. Určitý člen stojí jak před počítatelnými, tak nepočítatelnými substantivy v singuláru i plurálu a používá se tehdy, pokud daná věc či osoba byla již dříve zmíněná a je tedy dobře známá mluvčímu i posluchači: *I have a cat. The cat is black* (Mám kočku. Ta kočka je černá).

1.3.2 Člen neurčitý (Indefinite Article)

Člen neurčitý má tvary dva *a/an* podle toho, které substantivum po něm následuje. Neurčitý člen *a* stojí vždy před vyslovovanou souhláskou, např.: *a cat*, *a man*, *a university*, oproti tomu neurčitý člen *an* stojí před vyslovovanou samohláskou: *an ant*, *an uncle*, *an hour*. Používá se společně s počítatelnými substantivy v singuláru a v plurálu mu odpovídá člen nulový. Předpokládá se, že osoba či věc ve spojení s neurčitým členem je pro mluvčího i posluchače zcela neznámá a stejným způsobem, tedy s neurčitým členem se taktéž vyznačuje substantivum blíže nespecifikované. Pro překlad do češtiny můžeme použít výrazy: *nějaký/nějaká/nějaké*, *jeden/jedna/jedno* nebo lze ponechat zcela bez překladu. Příklad: *I have a car* (Mám auto).

1.4 Rod (Gender)

Jmenný rod, neboli genus, je substantivní klasifikace tzv. jmen, do níž řadíme jména podstatná, přídavná, zájmena a jiné slovní druhy ze jmenné skupiny, která jsou schopna měnit svou deklinaci. Pokud je mluvnická kategorie dostatečně rozvinuta, je řazena především do kategorie gramatické a z části také do kategorie sémantické.

V anglickém jazyce tomu není jinak, i tady stejně jako v jazyce českém rozlišujeme u osob a také u některých zvířat tři rody odpovídající pohlaví, resp. maskulinum, které odpovídá pohlaví mužskému, femininum značí pohlaví ženské a neutrum odpovídá mláďatům. Pro srovnání *man* (muž), *dog* (pes), *bull* (býk) *maskulinum* – *woman* (žena), *bitch* (fena), *cow* (kráva) *femininum* – *child* (dítě), *pup* (štěně), *calf* (tele), *book* (kniha) *neutrum*.

1.4.1 Obourodá substantiva

V angličtině se dále vyskytují i taková substantiva, která mají tu schopnost, že mohou současně v kontextu označovat jak osoby rodu ženského, tak osoby rodu mužského. Mezi taková obourodá podstatná jména (*common gender nouns*) řadíme, např.: *author* (autor, autorka), *friend* (přítel, přítelkyně), *parent* (rodič), *guest* (host), *person* (osoba), *member* (člen, členka), *pupil* (žák, žačka), *colleague* (kolega, kolegyně), *dog* (pes, fena), *child* (dítě), *mate* (kamarád, kamarádka), *fellow* (kolega, kolegyně), *friend* (přítel, přítelkyně), *singer* (zpěvák, zpěvačka), *boss* (šéf, šéfka), *customer* (zákazník, zákaznice), *listener* (posluchač, posluchačka), *helper* (pomocník, pomocnice), *neighbour* (soused, sousedka), *inhabitant* (obyvatel, obyvatelka), *gardener* (zahradník, zahradnice), *professor* (profesor, profesorka) *student* (student, studentka), *teacher* (učitel, učitelka) atd. (srov. Dušková 1988, Leech 1975, Hais 1975) Pro potvrzení výše zmíněných faktů uvádím několik příkladových vět z publikací Osičky (1991: 17): „*The child is playing with her doll (a girl), with his soldiers (a boy).*“¹⁰ a Haise (1975: 60): „*My cousin John. My cousin Joan. Mary is my friend.*“¹¹

1.4.2 Rod jmenný vs. Rod přirozený

Problematiku rozlišení rodu jmenného a přirozeného nám pomůže přiblížit Quirkův výklad (1987: 187, 188): Stejně jako v přírodě existuje „čas“ (Time), tak i v gramatice existuje „čas“ sloves (Tense) a podobný vztah rozlišujeme také u „*pohlaví*“ (Sex) a „*rodu*“ (Gender) podstatných jmen. Rod jmenný (Genus) se ale ne vždy musí shodovat s rodem přirozeným (Sexus) ve všech jazycích. Angličtina rozeznává jen málo rozlišení rodu, a proto můžeme upozorovat velmi úzký vztah mezi přirozenou a gramatickou kategorií „rodu“, jelikož přirozený rod určuje v angličtině rod gramatický. Pro srovnání: anglické slovo *girl* (dívka) femininum odpovídá německému slovu *das Mädchen* ve středním rodě.

Angličtina je obecně známá tím, že ne vždy používá koncovky substantiv k rozlišení rodu, například: anglické slovo *cousin* odpovídá ve francouzštině jak mužskému rodu

¹⁰ OSIČKA, A.: *Mluvnice jazyka anglického*. Praha: Erika, 1991. ISBN 80-900091-1-5.

¹¹ HAIS, K.: *Anglická mluvnice*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1975. ISBN 14-284-81

cousin, tak ženskému rodu *cousine*. Anglický rod může být vnímán jako skrytý, na rozdíl od jiných jazyků mající rody zjevně rozpoznatelné. K rozlišení rodu v angličtině nedochází ani u členů, například oproti němčině, která rozlišuje *der/die/das* nebo francouzštině *le/la*. Pravidlem bývá, že rod pohlaví odpovídá u lidských bytostí a u některých zvířat, projevem je pouze ve 3. osobě singuláru u osobních zájmen *he* a *she*, dále pak u zájmen přivlastňovacích *his* a *her*. Jinak ostatní neživotné entity (věci, látky, předměty) a spolu s nimi i substantiva označující většinu zvířat jsou představiteli spíše tedy kategorie jazykové, odpovídá jim rod střední.

V angličtině se vyskytují některá zájmena, která mají schopnost rozlišovat rod, patří sem výše zmíněná osobní zájmena: *he*, *she*, *it* a vztažná zájmena: *who*, *which*. Tuto schopnost naopak nemají výrazy: *some*, *these*, a další.¹² (překlad a doplnění autorky)

Rodové zařazení nikterak nezávisí na povaze daného předmětu ani živočicha, ba právě naopak. Klasifikace těchto substantiv souvisí s typem derivačního sufixu nebo přiřazením k určitému deklinačnímu typu, jak blíže popisuje Dušková (1988: 82):

V češtině se gramatická kategorie rodu projevuje příslušností substantiva k určitému deklinačnímu typu, kongruencí větných členů, které jsou na substantivu syntakticky závislé, a prostředky odkazování, např. *Jana měla na sobě nové šaty, které jí velmi slušely*. Ale oproti tomu: V angličtině je stupeň gramatikalizace kategorie rodu podstatně nižší a její vztah k mimojazykové skutečnosti podstatně bližší, než je tomu v češtině. Rod anglických substantiv odráží jednak rozdíly mezi pohlavím, jednak rozdíly mezi osobami a neosobami. V zásadě platí, že osoby mužského pohlaví jsou maskulina, osoby ženského pohlaví feminina a neživotné entity a zvířata neutra. Přechodové pásmo mezi osobami a neosobami tvoří vyšší druhy zvířat.¹³ (doplněno o text autorky)

¹² QUIRK, R. and GREENBAUM, S.: *A Grammar of Contemporary English*. London: Longman Group, 1987. ISBN 0-582-52444-X.

¹³ DUŠKOVÁ, L. a kol.: *Mluvnice současná angličtiny na pozadí češtiny*. Praha: Academia, 1988. ISBN 80-00-1413-6.

1.4.3 Odkazování zájmeny

Pro anglický jazyk je tedy typický rod přirozený a existence rodu gramatického může být proto zde zcela vyloučena. Shoda podmětu se skloňovanými přídavnými jmény ani se slovesy není nijak zřejmá a tudíž lze rod substantiv v anglickém jazyce rozeznat pouze z prostředků odkazování – především zájmen. Z tohoto vyplývá, že u rodu substantiv v angličtině se jedná o skupinu sémanticko-gramatickou avšak s nižší mírou gramatikalizace.

Mezi prostředky odkazování řadíme tedy, jak už jsem výše uvedla, zájmena, která nám blíže určují rozdíly v životnosti a dále pak o jaký rod podstatného jména se jedná. Patří sem zájmena osobní, přivlastňovací, zvrtná, zdůrazňovací a vztažná. Dušková (1988: 83) názorně popisuje rozdíly při odkazování na substantiva u těchto zájmen: „Kromě zájmen vztažných se však projevují jen při odkazování na singulár, srov.:“ a Tabulka č. 1¹⁴

Tabulka č. 1:

singulár		plurál	
<i>son</i> syn	<i>he / his / himself</i> <i>who</i>	<i>sons</i>	<i>they / their(s) / themselves</i> <i>who</i>
<i>daughter</i> dcera	<i>she / her(s) / herself</i> <i>who</i>	<i>daughters</i>	<i>they / their(s) / themselves</i> <i>who</i>
<i>beetle</i> brouk	<i>it / its / itself</i> <i>which</i>	<i>beetles</i>	<i>they / their(s) / themselves</i> <i>which</i>
<i>pen</i> pero		<i>pens</i>	

¹⁴ DUŠKOVÁ, L. a kol.: *Mluvnice současná angličtiny na pozadí češtiny*. Praha: Academia, 1988. ISBN 80-00-1413-6.

Podle Duškové (1988: 85) lze na některá substantiva (hlavně mláďata) odkazovat zájmeny všech tří rodů. A to u zpravidla u těchto slov: *baby* (malé dítě) a *child* (dítě), např.: „*That child will be sick if he eats any more / if she eats any more* – Tomu dítěti bude špatně, bude-li (on/ona) ještě něco jíst.“ Pouze v takovém případě, kdy mluvčímu není známo pohlaví dítěte nebo pokud zmiňované dítě není nikterak důležité pro kontext - pak se užívá zájmeno *it*., „*Every child reacts in its own way.* – Každé dítě reaguje svým způsobem (po svém). V odborném jazyce se ve funkci bezrodého zájmena v tomto případě užívá *he*, např.: *A child's acquisition of his mother tongue is by no means an automatic process.*“¹⁵ (doplněno textem autorky)

Pokud bychom chtěli stejným způsobem odkazovat v angličtině na zvířata, pak bychom museli použít ve většině případů zájmeno *it*, jak výstižně popisuje Dušková (1988: 86):

The cat flung itself across the yard. – Kočka se vrhla přes dvůr. The fish produced every trick to detach itself from its tormentor. – Ryba dělala vše možné, aby se odpoutala od svého trapiče. A bird which has been wounded is only too likely to find itself deserted. – Pták, který byl poraněn, s velkou pravděpodobností zůstane opuštěn (ponechán svému osudu). ... Např. Rybáři mluví o velkých rybách jako o *he*, o velrybách jako o *she* apod. Avšak i v tomto případě se užívá relativna *which*.¹⁶

Takovéto odkazování je možné naléznout převážně v odborných textech. Můžeme se ale také setkat s odkazem na živočichy vyšších původů, mezi které řadíme především tedy zvířata domácí nebo chovná a lovná, která jsou lidem nějakým způsobem užitečná. Ale ani zde oslovení *he* nebo *she* nemusí nutně odrážet určení jejich pohlaví.

1.4.4 Rodové dvojice

V angličtině formálně rozlišujeme různé lexikální jednotky označující rod mužský a rod ženský, u pojmenování osob nebo některých zvířat, která se navzájem odlišují v rodě (tzv. *rodových dvojic*), jak je tomu ostatně i v jazyce českém, a to takto:

¹⁵ DUŠKOVÁ, L. a kol.: *Mluvnice současná angličtiny na pozadí češtiny*. Praha: Academia, 1988. ISBN 80-00-1413-6.

¹⁶ DUŠKOVÁ, L. a kol.: *Mluvnice současná angličtiny na pozadí češtiny*. Praha: Academia, 1988. ISBN 80-00-1413-6.

Neslovotvorně: *boy* (chlapec) – *girl* (dívka), *man* (muž) – *woman* (žena), *son* (syn) – *daughter* (dcera), *father* (otec) – *mother* – (matka), *uncle* (strýc) – *aunt* (teta), *nephew* (synovec) – *niece* (neteř), *sir* (pan) – *madam* (paní), *cow* (kráva) – *bull* (býk), *dog* (pes) – *bitch* (fena), *cock* (kohout) – *hen* (slepice), *stallion* (hřebec) – *mare* (klisna), aj.

1.4.4.1 Přechylování feminin

Dále existují substantiva označující osoby nebo některá zvířata mající shodný základ slova, avšak pohlaví těchto podstatných jmen je určeno právě připojením odlišného sufixu k samotnému společnému základu slova.

Velmi častým určujícím sufixem odvození pro feminina, tedy tzv. přechylováním z rodu mužského, je koncovka *-ess*, (viz Dušková 1988, Alexander 1991) například: *actor* (herec) – *actress* (herečka), *prince* (princ) – *princess* (princezna), *Jew* (žid) – *Jewess* (židovka), *Negro* (černoch) – *Negress* (černoška), *lion* (lev) – *lioness* (lvice), *tiger* (tygr) – *tigress* (tygřice), *waiter* (číšník) – *waitress* (číšnice).

Dalším určujícím sufixem u feminin při odvození z rodu mužského je *-ine/ina* a *-ette*, např: *hero* (hrdina) – *heroine* (hrdinka), *czar* (car) – *czarina* (carevna), *usher* (uvaděč) – *usherette* (uvaděčka). (cf. Dušková 1988, Quirk 1987)

1.4.4.2 Přechylování maskulin

V neposlední řadě rozlišujeme také opačně přechylovací sufixy pro maskulina z rodu ženského jako je *-er* a *-groom* (srov. Dušková 1988): *widow* (vdova) – *widower* (vdova), *bride* (nevěsta) – *bridegroom* (ženich).

1.4.4.3 Rodové složeniny

Jiným v angličtině velmi běžným způsobem rozlišování pohlaví je tvoření složenin za pomoci různých označení rodu, mužský element představují výrazy: *man*, *boy*, *male*, *he* a ženský element: *woman*, *lady*, *girl*, *maid*, *female*, *she*, např: *boy students* (studenti) – *girl students* (studentky), *male teachers* (učitelé) – *female teachers* (učitelky), *man-servant* (sluha) – *maid-servant* (služebná), *man doctor* (lékař) – *lady doctor* (lékařka), *male listener* (posluchač) – *female listener* (posluchačka), *boyfriend*

(přítel) – *girlfriend* (přítelkyně), *horseman* (jezdec) – *horsewoman* (jezdkyně), *postman* (listonoš, pošťák) – *postwoman* (listonoška, pošťačka). (viz Dušková 1988, Quirk 1987)

Rodové dvojice u zvířat tvoří tato substantiva: *cock – hen*, *bull – cow*, *he – she*, aj. například: *elephant-bull* (slon) – *elephant-cow* (slonice), *dove-cock* (holub) – *dove-hen* (holubice), *he-goat* (kozel) – *she-goat* (koza), *tom-cat* (kocour) – *pussy-cat* (kočka), aj. (cf. Dušková 1988)

1.5 Pád (Case)

Angličtina se stala díky svému historickému vývoji, který prošel velkou řadou změn, jazykem analytickým, neboli izolačním. Anglický jazyk pracuje pouze s volnými morfémy, to znamená, že nepoužívá skloňování ani časování slov. Tvar slov zůstává totiž neměnný, ale i přesto je možné setkat se s některými prvky flexe, jelikož původně byla stará angličtina jazykem syntetickým, tedy flektivním.

V současné době si angličtina zachovala dva pády u podstatných jmen a jsou to: *pád obecný (Common Case)*, který zůstává zcela bez koncovek a vznikl splynutím nominativu, dativu a akusativu. Českým pádům v angličtině odpovídají předložkové vazby, tj. genitivu odpovídá předložka *of*, dativu předložka *to* a instrumentálu především předložky *about*, *with* nebo *by*; druhým zachovalým pádem v angličtině je *pád přivlastňovací (Possessive Case)*, který je tvořen koncovkou *-s* a ta následuje bezprostředně za jmény osob *James's father* (Jamesův otec), *Frank's car* (Frankovo auto); vyšších živočichů *cow's milk* (kraví mléko), *horse's tail* (ocas koně); jmen světadílů, zemí, měst *America's policy* (politika Ameriky), *New York's highest skyscraper* (nejvyšší mrakodrap New Yorku); podstatných jmen označujících časová období *today's post* (dnešní pošta), *summer's day* (letní den); a některých dalších substantiv *the British government's decision* (rozhodnutí britské vlády), *my mother's name* (jméno mé matky), *students' opinions* (názory studentů), *the earth's crust* (zemská kůra), aj. (cf. Quirk 1987, Leech 1975, Hovorková 2004)

2 Shrnutí použitých publikací

Dušková, L. (1988) *Mluvnice současné angličtiny na pozadí češtiny*. Praha: Academia. Tato publikace od Libuše Duškové je dosti obsáhlá (673 stran) a bohužel pro studium ne příliš vhodně graficky upravená. Gramatika je popisována v nepřehledném textu s pouze několika tabulkami pro lepší názornost, i přesto je však orientace v textu poněkud složitá. Také zvolený jazyk autorky, ač je jím čeština doplněna o velké množství příkladů přímo v angličtině, je velmi odborný a náročný. Rodu zvířat se autorka věnuje ve značné míře a právě z toho důvodu je text z její publikace často citován v této práci. Velkou výhodou gramatik českých autorů je to, že mohou porovnat rozdílnosti v obou jazycích, což Libuše Dušková ve své knize také provádí a díky tomu umožňuje studentům angličtiny srovnání a lepší pochopení cizího jazyka.

Quirk, R. Greenbaum, S. Leech, G. and J. Svartvik (1972) *A Grammar of Contemporary English*. London: Longman.

Gramatika od Randolpha Quirka a kolektivu je taktéž velmi obsáhlá (1120 stran). Autoři se v této publikaci dosti podrobně věnují problematice anglické mluvnice. Tato kniha je uspořádána do přehledného textu, který je rozdělen do paragrafů s nadpisy, podnadpisy i s mnoha příklady a tabulkami. Právě proto umožňuje čtenáři lepší přehlednost i orientaci v textu. Tématika rodu u zvířat ale i rodu obecně je podrobně rozpracovaná a usnadňuje studentům pochopit tuto nesnadnou gramatickou kategorii.

Hais, K. (1981) *Anglická mluvnice*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství.

Český autor Karel Hais ve své publikaci (359 stran) věnuje pozornost především těm partiím anglické gramatiky, které činí Čechům asi největší potíže. Hlavní metodou autora této mluvnice je tedy porovnávání angličtiny s češtinou. Z tohoto důvodu je většina použitých příkladů v originále opatřena navíc českým překladem, který přiměje čtenáře k zamyšlení nad rozdílností jazykové stylizace obou jazyků a navíc poučí studenty o jazyce cizím. Co se týče gramatické kategorie rodu, je tato oblast anglické mluvnice popsána spíše zběžně a velmi stručně. Jazyk dokumentu je jednoduchý, srozumitelný a grafické rozložení textu je celkem přehledné, avšak s absencí použití tabulek.

Alexander, L. G. (1991) *Longman English Grammar*. London: Longman.

Anglická mluvnice L. G. Alexandera (374 stran) je určena především takovým studentům angličtiny, kteří mají problémy s osvojením pravidel gramatiky cizího jazyka v důsledku znalosti jazyka rodného. Tato gramatika byla napsána na základě běžných chyb, kterých se dopouštějí studenti angličtiny jako cizinci. Jelikož kniha slouží jako učební pomůcka pro cizince učící se angličtině, i její grafická podoba je velmi přehledně zpracovaná. Autor použil dokonce barevné rozlišení pro příkladové věty, slovní spojení nebo tabulky. Kategorii rodu věnuje autor jen jeden a půl strany, je zde tedy popsána velmi stručně a spíše v obecné rovině oproti předchozím publikacím, které zacházely dosti do hloubky v této mluvnické oblasti.

Quirk, R. Greenbaum, S. (1973) *A University Grammar of English*. Harlow: Longman. Tato publikace (484 stran) se věnuje kategorii rodu docela ve velké míře. Problematika je zde velmi hezky graficky rozložena s dostatečným množstvím příkladů a lze se proto v této kategorii dobře orientovat.

Leech, G. Svartvik, J. (1975) *A Communicative Grammar of English*. London: Longman.

Tato mluvnice (308 stran) je určena zejména studentům anglického jazyka vysokých škol pro účely komunikační na základě správného používání anglické gramatiky. Čtenářům je zde nabídnut zcela nový pohled na tento předmět, kde mluvnické struktury jazyka systematicky souvisí s jeho významem, použitím a situací, v níž je lze použít. Gramatika je tedy zaměřena především na rozvoj a zlepšení komunikativních dovedností v cizím jazyce. Grafika uspořádání textu je vcelku přehledná s mnoha příklady, přesto orientace v dokumentu není vůbec jednoduchá. Problematika rodu je zde popsána spíše okrajově a velmi nepřehledně.

Osička, A. (1991) *Mluvnice jazyka anglického pro školy, kroužky a jednotlivce. Příručka k přípravě ke všem zkouškám*. Praha: Erika.

Anglická mluvnice psaná česky je opět určena studentům učícím se angličtině jako cizímu jazyku. Tato gramatika je velmi stručná (143 stran) – každé kapitole věnuje jen pár řádek, které popisují jen základní rovinu anglické mluvnice bez hlubšího

rozpracování problematiky v jazyce. Příručka je jinak velmi přehledná a orientačně dobře uspořádaná.

Eckersley, C. E. Eckersley, J. M. (1960) *A Comprehensive English Grammar for Foreign Students*. London: Longmans.

Tato mluvnice angličtiny (440 stran) je opět určena pro studenty učící se angličtině jako cizímu jazyku. Každá kapitola je na konci doplněna o různá cvičení k procvičení probíraného gramatického jevu. Kategorie rodu je v této publikaci popsána opět spíše okrajově bez hlubších problematik této oblasti.

Hovorková, M. (2004) *Fraus Přehledná anglická gramatika*. Plzeň: Fraus.

Tato publikace (174 stran) slouží spíše jako přehled anglické mluvnice určený k rychlému vyhledání gramatických jevů jazyka. Nalezeme zde ucelený přehled gramatiky zaměřený zejména na problematické oblasti českých studentů. Tato příručka pojednává o kategorii rodu opravdu velmi stručně. Celá grafika dokumentu je velmi přehledná a orientačně výborně uspořádaná.

II. Praktická část

Cílem praktické části je blíže představit zvolené druhy živočichů a to zejména z hlediska jejich rodových označení či pojmenování skupiny, v níž se dané zvíře vyskytuje, v současně mluveném anglickém jazyce.

Tato zvířata byla vybrána spíše nahodile. Jedinými kritérii pro jejich výběr bylo to, že každý druh by měl reprezentovat svou živočišnou třídu nejen, co se týče četnosti použití v anglických textech, ale i například podle rozdílnosti jeho pojmenování rodů nebo skupiny v kontrastu s češtinou, aby byla zřejmá odlišnost obou jazyků. Vybrané druhy živočichů jsou tedy zařazeny do svých tříd abecedně a tyto třídy následují po sobě od nejnižší kategorie *hmyzu* přes *bezobratlé*, *obojživelníky*, *ryby*, *plazy*, *ptáky* až po nejvyšší skupinu *savců*.

V této praktické části bylo analyzováno celkem 56 názvů zvířat. U každého druhu jsou uvedeny autentické příkladové věty z anglicky psaných textů, které obsahují zkoumaný jev, a ten je následně podtržen pro lepší přehled i orientaci. Mezi zkoumané jevy patří gramatické kategorie *číslo* (singulár a plurál), *rodu* (maskulinum, femininum a neutrum) a *kolektivní označení*. Anglický název daného druhu živočicha je uveden vždy v titulu spolu s transkripčním přepisem výslovnosti a jeho českým ekvivalentem. Nalezené příklady jsou doprovázeny slovními komentáři a z nich plynoucími závěry.

Zmíněné autentické texty pochází převážně z internetových zdrojů. Tyto zdroje byly vybírány tak, aby jimi kvalita a úroveň práce nebyla snížena, proto se jedná především o odborné webové stránky, které se zabývají zvířaty např. internetové stránky zoologických zahrad, nebo nejrůznější typy webových encyklopedií, slovníků, tezurů či novin a časopisů.

3 Hmyz (Bugs)

3.1 Ant – [ænt] – mravenec

Singulár: Pokud bychom chtěli substantivum *ant* použít společně se členem, pak by tento člen musel mít buď formu *an*, jakožto člen neurčitý a to z důvodu lepší výslovnosti, jelikož předchází substantivu začínající na samohlásku jak v psané, tak mluvené podobě, nebo *the* jako člen určitý, který naopak zůstává beze změny v pravopise, ale mění svou výslovnost na tzv. silný tvar [ði:], pro srovnání:

1) Typically, an ant has a large head and a slender, oval abdomen joined to the thorax, or midsection, by a small waist.¹⁷

2) The life cycle of the ant consists of four stages: egg, larva, pupa, and adult.¹⁸

Plurál: U množného čísla se neurčitý člen z jednotného čísla mění v člen nulový a určitý člen zůstává v množném čísle zachován, avšak i nadále se změnou výslovnosti na [ði:]. Plurálový tvar substantiva se v tomto případě vyslovuje beze změny tedy [ænts], poněvadž pravidelná koncovka množného čísla –s následuje po znělém konsonantu –t.

1) Ants are found in nearly all parts of the world except the polar regions.¹⁹

2) Most of the ants in a colony are workers.²⁰

Označení rodu: Samička a sameček mravence se od sebe navzájem rozlišují výrazy *female* [ˈfiːmeɪl] a *male* [meɪl]. Zvláštními označeními rodu tohoto druhu hmyzu jsou *gyne*, *queen* nebo *worker*, které odkazují na ženský rod mravence, přičemž z *gynes* se později stávají *queens* a *queens*, česky *královny*, pokládají po oplození samcem po celou dobu svého života vejce. *Workers* (tedy *dělnice*) shánějí potravu pro celou kolonii a *soldiers* zajišťují obranu své kolonie. Pro samce se používá termín *drone* [drʊn], v českém překladu *trubec*, který slouží k oplození samic, resp. *královen*. Mladí mravenci prochází různými vývojovými stádii, pro která angličtina používá odlišná pojmenování. Po vylíhnutí z vejce se pro něho používá pojem *larva* [ˈlɑːvə],

¹⁷ <http://www.britannica.com/bps/search?query=ant> [cit. 2012-03-08]

¹⁸ <http://www.enchantedlearning.com/subjects/insects/ant/Antcoloringpage.shtml> [cit. 2012-03-18]

¹⁹ <http://animals.howstuffworks.com/insects/ant-info.htm> [cit. 2012-03-08]

²⁰ <http://www.enchantedlearning.com/subjects/insects/ant/Antcoloringpage.shtml> [cit. 2012-03-18]

později se z něho stává tzv. *pupa* ['pju:.pə] a poté vospívá do dospělého jedince. Jiným označením mravenčích mláďat je např. obecné *offspring* (*potomstvo*).

- 1) *The winged male ants, called drones, emerge from pupae along with the breeding females (although some species, like army ants, have wingless queens), and do nothing in life except eat and mate.*²¹
- 2) *Gynes are those destined to become queens, whereas female workers are typically sterile and cannot become queens.*²²
- 3) *Soldiers are large workers (sterile females) who defend the colony and often raid other colonies, capturing slaves.*²³
- 4) *Workers (the ants typically seen by humans) are wingless females that never reproduce, but instead forage for food, care for the queen's offspring...*²⁴
- 5) *Ants develop by complete metamorphosis with the larval stages passing through a pupal stage before emerging as an adult.*²⁵

Název skupiny: Mravenčí skupina se nazývá *colony* ['kɒl.ə.ni], česky *kolonie*, nebo je také možné použít označení *army* (*armáda*). Pro toto kolektivum jsem nenašla vhodnou příkladovou větu, pouze přívlastek užívající se ve spojení se substantivem *ant* – zřejmě jako pojmenování těch mravenců, kteří žijí právě ve zmiňované skupině *army* ['a:.mi]. Příležitostně můžeme narazit na kolektivum zvané *cluster* ['klʌs.təʃ], které se také vztahuje na větší sdružení mravenců a v češtině znamená *shluk* nebo *chumel*.

- 1) *Some species, such as army ants, defy the norm and do not have permanent homes, instead seeking out food for their enormous colonies during periods of migration.*²⁶
- 2) *But it's been well known that several types of ant can form clusters to create structures similar to towers or bridges.*²⁷

²¹ <http://en.wikipedia.org/wiki/Ant> [cit. 2012-03-08]

²² <http://en.wikipedia.org/wiki/Gyne> [cit. 2012-03-08]

²³ <http://www.enchantedlearning.com/subjects/insects/ant/Antcoloringpage.shtml> [cit. 2012-03-18]

²⁴ <http://animals.nationalgeographic.com/animals/bugs/ant/> [cit. 2012-03-08]

²⁵ <http://en.wikipedia.org/wiki/Ant> [cit. 2012-03-08]

²⁶ <http://animals.nationalgeographic.com/animals/bugs/ant/> [cit. 2012-03-08]

²⁷ http://news.nationalgeographic.com/news/2011/04/pictures/110425-fire-ants-life-rafts-swarms-Science-proceedings/#/fire-ants-form-life-rafts-holding-on_35037_600x450.jpg [cit. 2012-04-01]

3.2 Butterfly – ['bʌt.ə.flai] – motýl

Singulár:

*This mainly brown butterfly can be easily identified by its distinctive eyespots.*²⁸

Plurál: Jelikož je v jednotném čísle substantivum ukončeno na -y, které následuje po konsonantu, dochází při tvoření množného čísla ke změně v pravopisu a to na -ies, zároveň nastává změna výslovnosti plurálové koncovky -s. Ta se v tomto případě vyslovuje jako [z], neboť je připojena k samohlásce, tudíž ['bʌt.ə.flaiz].

*Whereas butterflies with antenna flew south to southeast, those with clipped antennae flew in random directions...*²⁹

Označení rodu: Pro rozlišení mezi mužským a ženským rodem u motýla se v angličtině používají pouze výrazy *male* a *female*. U mláděte se nejčastěji vyskytuje označení *caterpillar* ['kæt.ə.pɪl.ə], česky *housenka*. Stádiu housenky však předchází stádium *larvy*, s anglickým shodným názvem *larva*, z níž se stává výše zmíněná *housenka* a ta se později dostává do dalšího vývojového stádia zvaného *pupa* nebo *chrysalis* ['krɪs.əl.ɪs] (*kukla*). Po této proměně se z housenky stává *young butterfly* (*mladý motýl*).

- 1) *Butterflies reproduce by the male butterfly inserting his sperm into the pouch of the female butterfly.*³⁰
- 2) *In this example, scales in the yellow 'background' of the wild-type yellow and black striped female delay their development and become melanised black or brown.*³¹
- 3) *The butterfly starts life as a caterpillar, which cocoons itself in a silky thread.*³²
- 4) *Fattening larvae become juicy, colorful caterpillars, then create a hard protective case around themselves as they enter the pupa stage.*³³
- 5) *From the chrysalis emerges the young butterfly.*³⁴

²⁸ <http://animal.discovery.com/guides/butterflies/angelwings-tortoisesHELLS/buckeye.html> [cit. 2012-03-08]

²⁹ <http://news.Sciencemag.org/Sciencenow/2009/09/24-02.html?ref=hp> [cit. 2012-03-08]

³⁰ <http://a-z-animals.com/animals/butterfly/> [cit. 2012-03-08]

³¹ <http://www.nature.com/hdy/journal/vaop/ncurrent/full/hdy20126a.html> [cit. 2012-03-08]

³² <http://a-z-animals.com/animals/butterfly/> [cit. 2012-03-08]

³³ <http://animals.nationalgeographic.com/animals/bugs/monarch-butterfly/> [cit. 2012-03-08]

³⁴ <http://www.cocoon.org/> [cit. 2012-04-11]

Název skupiny: Při odkazování na skupinu motýlů je možné zvolit si ze široké nabídky kolektiv. Asi nejčastějším ale také nejobecnějším takovým označením je *flock* [flɒk] (*hejno*), které lze použít téměř se všemi druhy zvířat. Naopak např. takové *swarm* [swɔ:m] použijeme pouze ve spojení s hmyzem a do češtiny jej překládáme jako *roj*. Z dalších alternativ lze použít pojmy jako *rabble* ['ræb.l] (*masa*) nebo ne zrovna příliš běžné *flight* (*roj*).

- 1) *Butterflies have large, often brightly coloured wings, and conspicuous, fluttering flight.*³⁵
- 2) *In this work, about 1,200 subtly moving butterflies are massed together in the wedge-shape of a jetfighter. (Its title, Rabble, is the generic for a flock of butterflies or swarm of insects.)*³⁶

3.3 Honeybee – ['hʌn.i.bi:] – včela medonosná

Singulár: U tohoto substantiva se můžeme setkat se dvěma způsoby pravopisu. Jednou z možností je psaní tohoto komposita *honeybee* dohromady nebo naopak jej lze psát i odděleně *honey bee*. Pokud jsme již na začátku textu nebo hovoru použili vícekrát slovo *honeybee*, nemusíme ho proto znovu opakovat, použijeme jednoduše výraz *bee* (*včela*).

- 1) *One of the most familiar insects in the world is the Honeybee.*³⁷
- 2) *The honey bee first walks straight ahead, vigorously shaking its abdomen and producing a buzzing sound with the beat of its wings.*³⁸
- 3) *To see the world the way a bee does, check out...*³⁹

Plurál: Podobně jako u pravopisu v singuláru i v množném čísle si můžeme zvolit způsob, jakým chceme tuto složeninu napsat, ať už dohromady, zvlášť nebo bez jakéhokoli určení. Shodná zůstává jen výslovnost slova *bees* [bi:z], jelikož pravidelná koncovka plurálu následuje po samohlásce.

- 1) *Honey bees use movement, odor cues, and even food exchanges to share information.*⁴⁰

³⁵ <http://en.wikipedia.org/wiki/Butterfly> [cit. 2012-03-08]

³⁶ <http://artnc.org/node/380> [cit. 2012-03-21]

³⁷ <http://www.gpnc.org/honeybee.htm> [cit. 2012-03-09]

³⁸ <http://insects.about.com/od/antsbeeswasps/p/honeybeecommun.htm> [cit. 2012-03-09]

³⁹ <http://www.gpnc.org/honeybee.htm> [cit. 2012-03-09]

- 2) *Honeybees have a bright color pattern to warn potential predators (or honey thieves!) that they have a weapon to defend themselves.*⁴¹
- 3) *Honey is a thick liquid produced by certain types of bees from the nectar of flowers.*⁴²

Označení rodu: Jediným označením používající se u včel pro mužský rod je kromě *male* termín *drone*, který se naprosto ztotožňuje s českým pojmenováním *trubec*. Oproti tomu samičky *females* rozlišujeme podle jejich funkce. Na vrcholu se nachází tzv. *queen*, i v češtině se pro ni používá stejný název *královna*. Ostatní včely, které běžně vidáme mimo úl, se jmenují *dělnice*, anglicky pak *workers* nebo *worker bees*. Pro mladé včelky se zpočátku používá pojem *larvae* a později ještě označení *pupae*, v jednotném čísle *larva* (*larva*) a *pupa* (*kukla*).

- 1) *Male bees are called drones—the third class of honeybee.*⁴³
- 2) *Workers are the only bees that most people ever see. These bees are females that are not sexually developed.*⁴⁴
- 3) *Once they are ready, upon some unknown signal, the old Queen and all the Worker Bees who have engorged themselves with a supply of honey...*⁴⁵
- 4) *Larvae are fed from the stores during this season and, by spring, the hive is swarming with a new generation of bees.*⁴⁶
- 5) *During its 14 days as a pupa, sealed in a capped cell, it grows into a worker (female) bee, emerging on the 20th day.*⁴⁷

Název skupiny: Typickým označením skupiny hmyzu tedy i včel je kolektivum *swarm* (*roj*) nebo můžeme jejich shromáždění nazvat též *colony* (*kolonie*).

- 1) *Honey bees in a swarm have no real interest in attacking and stinging you.*⁴⁸
- 2) *As social insects living in a colony, honey bees must communicate with one another.*⁴⁹

⁴⁰ <http://insects.about.com/od/antsbeeswasps/p/honeybeecommun.htm> [cit. 2012-03-09]

⁴¹ <http://www.gpnc.org/honeybee.htm> [cit. 2012-03-09]

⁴² <http://www.gpnc.org/honeybee.htm> [cit. 2012-03-09]

⁴³ <http://animals.nationalgeographic.com/animals/bugs/honeybee/> [cit. 2012-03-09]

⁴⁴ <http://animals.nationalgeographic.com/animals/bugs/honeybee/> [cit. 2012-03-09]

⁴⁵ <http://www.beginningbeekeeping.com/SwarmingHoneyBees.html> [cit. 2012-03-09]

⁴⁶ <http://animals.nationalgeographic.com/animals/bugs/honeybee/> [cit. 2012-03-09]

⁴⁷ <http://www.roctronics.com/BEE-BASE.HTM> [cit. 2012-03-09]

⁴⁸ <http://www.beginningbeekeeping.com/SwarmingHoneyBees.html> [cit. 2012-03-09]

⁴⁹ <http://insects.about.com/od/antsbeeswasps/p/honeybeecommun.htm> [cit. 2012-03-09]

3.4 Hornet – [ˈhɔː.nɪt] – sršeň

Singulár:

*If a hornet is killed near a nest it may release pheromone which can cause the other hornets to attack.*⁵⁰

Plurál: Množné číslo je vytvořeno pravidelnou koncovkou –s, která se vyslovuje beze změny, protože následuje po neznělé souhlásce –t, a sice [ˈhɔː.nɪts].

*Hornets are attracted to bright lights like moths causing them to become disorientated.*⁵¹

Označení rodu: Podobně jako u včel funguje rozlišení rodu i u tohoto druhu hmyzu. Pro maskulinum *male* se používá název *drone (trubec)*, u feminina *female* jsou to pak označení *worker* nebo *worker hornet (dělnice)* a *queen (královna)*. Stejně je to i s pojmenováním sršních mlád'at, na která odkazujeme pomocí výrazů *larvae (larvy)* a poté *pupae (kukly)*. Mladého sršně můžeme též označit spojením s adjektivem *young* nebo *juvenile* [ˈdʒuː.vən.aɪl].

- 1) *A Queen will dominate the hive served by female drones who cannot reproduce, these warrior females build the hive, hunt and gather food (Hornets are omnivores) the few males die quickly after mating with the queen.*⁵²
- 2) *Bizarrely the larvae also give back to the adult feeder a chemical stimulant mix...*⁵³
- 3) *So protected, the hornet pupae metamorphose during the coming thirteen to fifteen days.*⁵⁴
- 4) *The young hornet then bites its way out of the cell.*⁵⁵
- 5) *Juvenile hornets built their cells in the direction of the resultant force, whereas...*⁵⁶

⁵⁰ <http://en.wikipedia.org/wiki/Hornet> [cit. 2012-03-09]

⁵¹ <http://www.vespa-crabro.de/hornets2.htm> [cit. 2012-03-09]

⁵² <http://www.storm-crow.co.uk/animals/hornet.html> [cit. 2012-03-09]

⁵³ <http://www.storm-crow.co.uk/animals/hornet.html> [cit. 2012-03-09]

⁵⁴ <http://www.vespa-crabro.de/hornets2.htm> [cit. 2012-03-09]

⁵⁵ <http://www.vespa-crabro.de/hornets2.htm> [cit. 2012-03-09]

⁵⁶ <http://www.Sciencemag.org/content/190/4216/802.abstract?sid=78aa725f-fea5-47c0-bd3c-245edf73587f> [cit. 2012-03-31]

Název skupiny: Pro skupinu sršňů se nejběžněji používá označení *swarm* (*roj*). Mezi další kolektivní pojmenování tohoto druhu hmyzu patří *grist* [grɪst] nebo *hive* [haɪv] (*úl*), které značí spíše jejich obydlí nežli jejich uskupení.

- 1) *Hornet Swarms are masses of angry hornets that attack anything in sight.*⁵⁷
- 2) *Like Bees and wasps they are a social insect creating a hive or Grist from chewed wood.*⁵⁸

3.5 Mosquito – [mə' ski: .təʊ] – komár

Singulár:

*The mosquito Culex torrentium Martini is a sibling species of C. pipiens L. and was first discovered in Britain in 1951.*⁵⁹

Plurál je tvořen připojením koncovky *-es* a jelikož tento suffix následuje po samohlásce *-o*, dochází ke změně ve výslovnosti této pravidelné koncovky v [z], souhrnně pak [mə' ski: .təʊz].

*Male mosquitoes may live only about 7 to 10 days, but females may live up to 30 days or more.*⁶⁰

Označení rodu: Pro rozlišení mezi samečkem a samičkou komára se používají pouze označení *male* a *female*. Naopak při odkazování na mládě moskyta si lze zvolit z velké škály názvů. Používá se pro něj *nymph* [nɪmpf] (*nymfa* označující larvu hmyzu), *wiggler* ['rɪg.ləʃ] nebo *tumbler* ['tʌm.bləʃ] či obecnější pojmenování jako *larva* a později také *pupa*. Přičemž pojmy *nymph*, *wiggler* a *larva* jsou nositelé shodného významu, a sice *larva*. Termínům *tumbler* a *pupa* odpovídá český ekvivalent *kukla*.

- 1) *For food, both males and females eat nectar and other plant sugars.*⁶¹
- 2) *Only female mosquitoes have the mouth parts necessary for sucking blood.*⁶²
- 3) *While underwater they eat mosquito nymphs, tiny fish, and pollywogs.*⁶³
- 4) *The larva of a mosquito is often called a wiggler because it is so active.*⁶⁴

⁵⁷ [http://www.dandwiki.com/wiki/Hornet_Swarm_\(3.5e_Creature\)](http://www.dandwiki.com/wiki/Hornet_Swarm_(3.5e_Creature)) [cit. 2012-03-09]

⁵⁸ <http://www.storm-crow.co.uk/animals/hornet.html> [cit. 2012-03-09]

⁵⁹ <http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j.1469-7998.1968.tb04355.x/abstract> [cit. 2012-03-09]

⁶⁰ <http://www.landcareresearch.co.nz/education/stowawayskidspages/mosquitoinfo.asp> [cit. 2012-03-09]

⁶¹ <http://animals.nationalgeographic.com/animals/bugs/mosquito/> [cit. 2012-03-09]

⁶² <http://animals.nationalgeographic.com/animals/bugs/mosquito/> [cit. 2012-03-09]

⁶³ <http://www.chevroncars.com/learn/wondrous-world/dragonfly-facts> [cit. 2012-03-09]

- 5) *A mosquito pupa does not eat.*⁶⁵
- 6) *The pupae, sometimes called tumblers because of their swimming motions, are also aquatic and generally found at the water surface.*⁶⁶

Název skupiny: Kolektivum tohoto druhu hmyzu se nazývá nejčastěji *swarm* (roj). V anglických textech můžeme narazit i na méně běžné označení *scourge* [skɜːdʒ].

- 1) *In most species, the males form large swarms, usually around dusk, and the females fly into the swarms to mate.*⁶⁷
- 2) *A Scourge of Mosquitoes is professionally printed from my digital artwork. The black mosquito silhouettes swarm around a yellow figure against a hot pink background.*⁶⁸

3.6 Spider – [ˈspɑɪ.dəʃ] – pavouk

Singulár:

*The Northern black widow spider is primarily found in the north east of the USA and parts of south east Canada, although...*⁶⁹

Plurál: Ač v psané podobě následuje v množném čísle ve slově *spiders* pravidelná koncovka *-s* po *-r*, v mluvené řeči je daná koncovka vyslovována naopak jako [z], neboť právě zmiňované *-r* je souhláska znělá. Správná výslovnost proto zní [ˈspɑɪ.dəʃz].

*Spiders have tiny hairs and claws on their legs that help them feel when a bug is in their web.*⁷⁰

Označení rodu: K diferenciaci samce pavouka použijeme v angličtině označení *male* a pro samičku tohoto druhu pak *female*. Na mladého pavouka bývá odkazováno ihned po vylíhnutí z vajec zdobnělinou *spiderling* nebo substantivem *baby*. Výraz *baby spider* lze použít i ty pro pavouky, kteří se dosud nevylihli a žijí stále uvnitř naklazených vajec.

⁶⁴ <http://www.landcareresearch.co.nz/education/stowawayskidspages/mosquitoinfo.asp> [cit. 2012-03-09]

⁶⁵ <http://www.landcareresearch.co.nz/education/stowawayskidspages/mosquitoinfo.asp> [cit. 2012-03-09]

⁶⁶ <http://www.lawestvector.org/mosquitobiology.htm> [cit. 2012-03-09]

⁶⁷ <http://en.wikipedia.org/wiki/Mosquito> [cit. 2012-03-09]

⁶⁸ <http://smackofjellyfish.com/cards.php?item=13> [cit. 2012-04-11]

⁶⁹ <http://a-z-animals.com/animals/black-widow-spider/> [cit. 2012-03-09]

⁷⁰ <http://www.animalstown.com/animals/s/spider/spider.html> [cit. 2012-03-09]

- 1) *Male spiders identify themselves by a variety of complex courtship rituals to avoid being eaten by the females. Males of most species survive a few matings, limited mainly by their short life spans.*⁷¹
- 2) *Females sometimes kill and eat their counterparts after mating in a macabre behavior that gave the insect its name.*⁷²
- 3) *Females of many species care for their young, for example by carrying them around or by sharing food with them.*⁷³
- 4) *Spiderlings disperse soon after they leave their eggs, but the web remains.*⁷⁴
- 5) *Baby spiders pass all their larval stages inside the egg and hatch as spiderlings, very small and sexually immature but similar in shape to adults.*⁷⁵

Název skupiny: Jako skupinové označení se u pavouků používají zejména dva termíny *clutter* ['klʌt.əʃ] či *cluster* ['klʌs.təʃ], česky *shluk*, *chumel*.

- 1) *The availability of clusters is one of SPIDER's unique features.*⁷⁶
- 2) *Get rid of clutter they like to hide in, especially cardboard, spiders have a liking for cardboard so recycle it, get it out of the way.*⁷⁷

4 Bezobratlí (Invertebrates)

4.1 Crab – [kræb] – krab

Singulár:

*The crab is a type of crustacean similar to prawns, shrimp and lobster.*⁷⁸

Plurál u tohoto substantiva je tvořen pravidelně koncovkou *-s*. Tato koncovka se zde vyslovuje jako [z], jelikož dané slovo končí na znělou souhlásku *-b*. Výslovnost zní [kræbz].

*Blue crabs are extremely sensitive to environmental and habitat changes,...*⁷⁹

⁷¹ <http://en.wikipedia.org/wiki/Spider> [cit. 2012-03-09]

⁷² <http://animals.nationalgeographic.com/animals/bugs/black-widow-spider/> [cit. 2012-03-09]

⁷³ <http://en.wikipedia.org/wiki/Spider> [cit. 2012-03-09]

⁷⁴ <http://animals.nationalgeographic.com/animals/bugs/black-widow-spider/> [cit. 2012-03-09]

⁷⁵ <http://en.wikipedia.org/wiki/Spider> [cit. 2012-03-09]

⁷⁶ [http://en.wikipedia.org/wiki/Spider_\(portal\)](http://en.wikipedia.org/wiki/Spider_(portal)) [cit. 2012-03-09]

⁷⁷ <http://getridofspiders.net/> [cit. 2012-03-09]

⁷⁸ <http://a-z-animals.com/animals/crab/> [cit. 2012-03-11]

⁷⁹ <http://animals.nationalgeographic.com/animals/invertebrates/blue-crab/> [cit. 2012-03-11]

Označení rodu: Na maskulinum v tomto případě odkazujeme pomocí výrazů *male*, *cock* [kɒk] nebo specifickým termínem *jimmy* ['dʒɪ.mi]. Pro rozlišení dospělých krabů ženského rodu se kromě pojmenování *female* používají také názvy jako *hen* nebo originální označení *sook* [sɒk]. Speciálních výrazů užívají především lovci krabů, kteří navíc diferencují nedospělá feminina a to jmény *sally* ['sæl.i] či *she-crab*. Mladý krab prochází různými vývojovými stádii i proto existuje několik pojmenování těchto fází. Např. přímo po vylíhnutí bývá mládě kraba překvapivě nazýváno *larva*, během prvního stádia se užívá specifického pojmu *zoea* [zɔ:'eə], druhý stupeň vývoje se značí *megalops* ['meg.ə.lɒps] a po těchto etapách bývá označován adjektivy *young* nebo *juvenile*. Slovní spojení s adjektivem *immature* [ˌɪm.ə'tʃʊə] nebo substantivem *baby* se taktéž vztahují k nevyzrálému krabímu jedinci.

- 1) *If you like white meat, buy a cock or male crab.*⁸⁰
- 2) *A male blue crab, known as a "Jimmy" to watermen, has a long, narrow, inverted "T" shaped apron and blue-tipped claws.*⁸¹
- 3) *The flesh of the male (cock) crab has a superior flavour than the female.*⁸²
- 4) *While hen crabs may be smaller than the male, they provide superb eating.*⁸³
- 5) *An immature (adolescent) female blue crab, known as a "Sally" or "She-Crab" to watermen, is easily identified as having an inverted "V" or triangular shaped apron and red-tipped claws.*⁸⁴
- 6) *A mature (adult) female blue crab, known as a "Sook" to watermen, is identified as having an inverted "U" or bell-shaped apron and red-tipped claws.*⁸⁵
- 7) *When the baby crabs hatch, they are called larvae. ... During the first stage, the crab is known as a zoea. ...When the crab enters its second stage of growing it is called megalops. ...Then a young crab has all of the body parts that an adult crab has.*⁸⁶

⁸⁰ <http://www.bbcgoodfood.com/recipes/3805/crab-avocado-and-rocket-salad> [cit. 2012-03-11]

⁸¹ <http://www.bluecrab.info/identification.html> [cit. 2012-03-11]

⁸² <http://uktv.co.uk/food/ingredient/aid/505398> [cit. 2012-03-11]

⁸³ <http://www.seafocal.com/craborlobster.html> [cit. 2012-03-11]

⁸⁴ <http://www.bluecrab.info/identification.html> [cit. 2012-03-11]

⁸⁵ <http://www.bluecrab.info/identification.html> [cit. 2012-03-11]

⁸⁶ <http://library.thinkquest.org/CR0215242/crabs.htm> [cit. 2012-04-11]

Název skupiny: Nejfrekventovanějším kolektivem tohoto druhu je bezesporu *cast* [ka:st]. V tomto smyslu neexistuje však v češtině doslovný překlad pro dané označení skupiny. Můžeme se setkat i s méně obvyklým označením, kterým je *pod* [pɔd] (*skupinka*).

- 1) *I'm familiar with these casts of crabs, I've never seen so many as in Ecuador,...*⁸⁷
- 2) *Two-year-old juveniles often gather by the hundreds or thousands to form spectacular mounds known as pods in shallow water.*⁸⁸

4.2 Jellyfish – [ˈdʒel.i.fɪʃ] – medúza

Singulár:

*The Lions Mane Jellyfish is the largest jellyfish in the world.*⁸⁹

Plurál: U množného čísla si lze zvolit způsob pravopisu tohoto substantiva. Je možné jej psát buď dohromady *jellyfish*, nebo naopak zvlášť *jelly fish*. Další alternativou je zjednodušené označení *jellies* odvozené od singulárního slova *jelly* (*jelly fish*). Dané označení je vlastně kompositum se slovem *fish* i z toho důvodu plurálový tvar zůstává beze změny, resp. shoduje se se singulárním tvarem. Avšak na rozdíl od něho se množné číslo substantiva (v podmětu) pojí s predikátem v plurálu, viz příkladové věty:

- 1) *Jellyfish are known to swim in swarms in natural conditions.*⁹⁰
- 2) *Jelly fish (Jellies) are found in every ocean in the world.*⁹¹

Označení rodu: Samec *male* bývá též označován jako *boar* a na samici *female* se odkazuje pomocí výrazu *sow*. Bohužel se mi nepodařilo nalézt příkladové věty s těmito názvy. Střední rod je nazýván zpočátku *planula* neboli *larva*, později se užívá pojmu *polyp* a nakonec se nevyzrálí jedinci tohoto druhu značí specifickým termínem *ephyra* nebo běžným adjektivem *immature*.

- 1) *Jellyfish are usually either male or female (hermaphroditic specimens are occasionally found).*⁹²

⁸⁷ <http://sweetwayfaring.blogspot.com/2012/01/cast-of-crabs.html> [cit. 2012-03-11]

⁸⁸ <http://animals.jrank.org/pages/1788/Crabs-Shrimps-Lobsters-Decapoda-RED-KING-CRAB-Paralithodes-camtschaticus-SPECIES-ACCOUNTS.html> [cit. 2012-04-12]

⁸⁹ <http://screensociety.tumblr.com/post/16103398892/the-lions-mane-jellyfish-is-the-largest-jellyfish> [cit. 2012-04-10]

⁹⁰ <http://www.jellyfishfacts.net/jellyfish-swarms.html> [cit. 2012-03-11]

⁹¹ <http://www.facts-about.org.uk/facts-about-jellyfish.htm> [cit. 2012-03-11]

- 2) *The planula is a small larva covered with cilia. It settles onto a firm surface and develops into a polyp.*⁹³
- 3) *New scyphistomae may be produced by budding or form new, immature jellies called ephyrae.*⁹⁴

Název skupiny: Pokud bychom chtěli odkazovat na větší shromáždění medúz, existuje v angličtině několik souhrnných pojmů. Mezi nejčtenější patří určitě *swarm* (*hejno*), jako další označení skupiny medúz se používá *smack* [smæk], *fluther* ['flʌð.ə] nebo *bloom* [blu:m], pro které však v češtině v tomto smyslu nemáme vhodný překlad.

- 1) *A large number of jellyfish swarms have suddenly appeared in and around tourist and fishing destinations around the world.*⁹⁵
- 2) *Jellyfish numbers swell by swarms and smacks*⁹⁶
- 3) *There are about six and a half billion of us on this planet, whereas a fluther of jellyfish ...measuring just 10 square miles to a depth of 11 metres that wiped out...*⁹⁷
- 4) *Across the Earth, fish populations are at risk from a new threat -- enormous blooms of jellyfish taking over the oceans.*⁹⁸

4.3 Lobster – ['lɒb.stə] – humr

Singulár:

*The lobster has a rigid, segmented body covering (exoskeleton) and five pairs of legs...*⁹⁹

Plurál se v tomto případě vyslovuje ['lɒb.stəz], protože pravidelná koncovka množného čísla následuje po znělé souhlásce –r.

*Lobsters tend to move slowly by walking along the bottom of the sea floor.*¹⁰⁰

⁹² <http://en.wikipedia.org/wiki/Jellyfish> [cit. 2012-03-11]

⁹³ <http://en.wikipedia.org/wiki/Jellyfish> [cit. 2012-03-11]

⁹⁴ <http://en.wikipedia.org/wiki/Jellyfish> [cit. 2012-03-11]

⁹⁵ <http://www.jellyfishfacts.net/jellyfish-swarms.html> [cit. 2012-03-11]

⁹⁶ <http://www.startribune.com/nation/27678324.html> [cit. 2012-03-11]

⁹⁷ <http://www.guardian.co.uk/environment/2008/jun/25/climatechange.fishing> [cit. 2012-04-12]

⁹⁸ <http://www.wired.co.uk/news/archive/2011-01/14/jellyfish-blooms> [cit. 2012-03-11]

⁹⁹ <http://www.britannica.com/EBchecked/topic/345506/lobster> [cit. 2012-03-11]

¹⁰⁰ <http://a-z-animals.com/animals/lobster/> [cit. 2012-03-11]S

Označení rodu: Rod humra je nejčastěji rozlišen výrazy *male/female*. Je možné jej rozpoznat za pomoci slov *cock*, které se vztahuje k maskulinu, a *hen*, která naopak odkazuje na femininum. Jak se můžeme dočíst v první příkladové větě, i *chicken* může značit ženský rod humra, ale jen do určité hmotnosti zvířete, obvykle si pod tímto pojmenováním většina představí jedince nedospělého. Mladé daného druhu se značí zejména přídavnými jmény *young* či *immature*. Ty však odkazují na starší mláďata, na rozdíl od *baby lobster*, které se vztahuje na novorozence a *larva* označující úplný počátek vývoje humra, který jej svým tvarem zatím nepřipomíná.

- 1) *A male lobster is called a cock and a female a hen or chicken (when she weighs about 1 pound).*¹⁰¹
- 2) *A young, immature lobster (first 5-7 years) will molt about 25 times a year.*¹⁰²
- 3) *Less than 0.1% of the larvae will survive, settle to the bottom and develop as baby lobsters.*¹⁰³

Název skupiny: V anglickém jazyce se používá kolektivní označení *risk*. Dané pojmenování se užívá ve spojení se substantivem *lobster* zřejmě velmi ojediněle nebo spíše v odborných textech, proto se mi nepodařilo vyhledat žádný příklad.

5 Obojživelníci (Amphibians)

5.1 Frog – [frɒg] – žába

Singulárový tvar:

*The green-eyed tree frog has adapted its appearance to blend in with the moss-covered rain forests of Queensland, Australia.*¹⁰⁴

Plurál je u tohoto substantiva tvořen pravidelně, tzn. připojením koncovky *-s*. Jelikož je toto jméno ukončeno v jednotném čísle znělým konsonantem *-g*, musíme koncovku plurálu vyslovovat [z], tedy [frɒgz]:

*Unlike the other amphibians, adult frogs and toads have no tails but they do have many adaptations to jumping,...*¹⁰⁵

¹⁰¹ http://www.veganpeace.com/animal_facts/Lobsters.htm [cit. 2012-03-11]

¹⁰² http://www.veganpeace.com/animal_facts/Lobsters.htm [cit. 2012-03-11]

¹⁰³ http://www.veganpeace.com/animal_facts/Lobsters.htm [cit. 2012-03-11]

¹⁰⁴ <http://animals.nationalgeographic.com/animals/amphibians/green-eyed-tree-frog/> [cit. 2012-03-05]

Označení rodu: Pro rozlišení rodu u žab se nejčastěji používají výrazy *male* pro samečka a *female* pro samičku. Mládě bývá označováno obvykle jako *tadpole* [ˈtæd.pəʊl] nebo *polliwog* [ˈpɒl.i.wɒg], českým ekvivalentem k těmto synonymům je *pulec*. S dalším stádiem mláďete žáby přichází i nové pojmenování, tedy *froglet* [frɒg.lət]. Pro označení mladé žáby lze použít např. zpodstatnělé přídavné jméno *young*, s českým významem *mláďě*, které slouží spíše k obecnému pojmenování středního rodu.

- 1) *In the sexual embrace (amplexus), the male clasps the female from behind and extrudes sperm over the eggs as they are ejected by the female.*¹⁰⁶
- 2) *As a tadpole matures, it most commonly metamorphosizes by gradually growing limbs...*¹⁰⁷
- 3) *My tadpole just morphed into a froglet.*¹⁰⁸
- 4) *Some have very unusual ways of caring for their young.*¹⁰⁹

Název skupiny: Pro pojmenování žab žijících ve skupině se v angličtině používají zejména substantiva *army* nebo *colony*.

- 1) *To have previously spent such a long time in search of frogs, to now find this entire army, was absolutely brilliant!*¹¹⁰
- 2) *Each day visibly sick frogs are removed from the colony and euthanized or quarantined.*¹¹¹

6 Ryby (Fish)

6.1 Salmon – [ˈsæm.ən] – losos

Singulár:

*What does a salmon eat?*¹¹²

¹⁰⁵ <http://www.bbc.co.uk/nature/life/Frog> [cit. 2012-03-05]

¹⁰⁶ <http://www.britannica.com/EBchecked/topic/220611/frog> [cit. 2012-03-05]

¹⁰⁷ <http://en.wikipedia.org/wiki/Tadpole> [cit. 2012-03-07]

¹⁰⁸ <http://www.growafrog.com/quesfrog.html#Anchor-44858> [cit. 2012-03-14]

¹⁰⁹ <http://allaboutfrogs.org/weird/general/cycle.html> [cit. 2012-03-14]

¹¹⁰ <http://njr304.wordpress.com/2009/08/26/stronghold/> [cit. 2012-03-05]

¹¹¹ http://hymanlab.mpi-cbg.de/hyman_lab/methods/xenopus/frog_colony_rules.shtml [cit. 2012-03-14]

¹¹² <http://www.animalstown.com/animals/s/salmon/salmon.html> [cit. 2012-03-09]

Plurál u slova *losos* může mít dvě podoby a to jak pravidelnou koncovku *-s*, tak shodný tvar se singulárem. Jednotné číslo se používá především při kolektivním označení tohoto druhu např. v loveckém kontextu. Pokud bychom zvolili první možnost, která se užívá častěji, nastává změna ve výslovnosti této plurálové koncovky, a sice jako [z], protože následuje po znělém konsonantu *-n*, proto ['sæm.ənz].

- 1) *Sockeyes are the third most abundant of the species of Pacific salmons and...*¹¹³
- 2) *..., wild salmon don't stand a chance against gigantic hydroelectric dams placed smack dab across the rivers and creeks...*¹¹⁴
- 3) *Most Pacific salmon are anadromous: they are born in fresh water, spend their adult lives in the saltwater oceans and return to their natal rivers, or lakes, to spawn.*¹¹⁵

Označení rodu: Kromě výrazů *male* a *female* se oba rody rozlišují také prostřednictvím *buck* a *jack*, kteří značí mužský rod, nebo *hen*, *jenny* a *raun* vztahující se k rodu ženskému. Co se týče pojmenování neutra, existuje u lososa velká škála termínů odkazující na lososí mládě, jelikož tato ryba prochází několika etapami vývoje. V první fázi se mládě označuje *alevin* a značí malou rybku lososa čerstvě po vylíhnutí z vajec ponechávající si žloutek jako výživný vak. V druhém stupni se pro něho používá výraz *fry*, který odkazuje na nedávno vylíhlou rybku (mládě), do češtiny překládáme jako *potěr* neboli *mladá rybka*. Během další etapy jej nazýváme *parr*, což značí mladého lososa, který se aktivně živí v sladkých vodách. Ve čtvrtém stádiu se mládě jmenuje *smolt* a název se vztahuje k jedinci o dvou letech, který se později vyvíjí v dospělého lososa majícího stříbrnou barvu a připraveného k migraci do moře. Vyjma těchto odborných termínů lze taktéž použít běžná označení jako *baby*, *young* nebo *juvenile*.

- 1) *Males and females both die within a few weeks after spawning.*¹¹⁶
- 2) *In Chum salmon, bucks develop a huge hooked jaw with fang-like teeth, but the hens do not.*¹¹⁷
- 3) *These particular salmon are called Jacks or Jennies.*¹¹⁸

¹¹³ <http://animals.nationalgeographic.com/animals/fish/sockeye-salmon/> [cit. 2012-03-09]

¹¹⁴ http://blogs.discovery.com/animal_news/2010/03/historic-agreements-to-remove-dams-for-salmon.html [cit. 2012-03-11]

¹¹⁵ <http://www.animalstown.com/animals/s/salmon/salmon.html> [cit. 2012-03-09]

¹¹⁶ <http://animals.nationalgeographic.com/animals/fish/sockeye-salmon/> [cit. 2012-03-09]

¹¹⁷ <http://fishingwithjay.wordpress.com/2010/06/08/jay-nicholas-buck-and-hen-salmon-how-to-distinguish-sex-in-salmon-steelhead/> [cit. 2012-04-12]

- 4) *The water being in such rare trim for the salmon raun, he couldna help taking a cast.*¹¹⁹
- 5) *Salmon fry hatching — the baby has grown around the remains of the yolk — visible...*¹²⁰
- 6) *At this point, the juvenile salmon loses its vertical markings on its body and turns silvery in color.*¹²¹
- 7) *Provide deeper water pools where young salmon can avoid avian predators.*¹²²
- 8) *At this stage, they are called Alevin and are about one inch in length. ...After several months, as the Fry feed and grow, they develop vertical markings on the flanks of their bodies. ...Parr will continue to feed for 1 to 3 years before they are ready venture out into the ocean. ... Now considered Smolt, they will school together in large groups.*¹²³

Název skupiny: Při odkazování na *hejno/houf* lososů můžeme použít tato kolektiva *shoal* [ʃəʊl], *school* [sku:l] či *run* [rʌn].

- 1) *Or when Captain Cook tried to sail up the Amur River in the Russian Far East and was "stopped by a shoal of salmon."*¹²⁴
- 2) *Alaska. School of Salmon swimming underwater in red spawning colors.*¹²⁵
- 3) *If the majority of spawning fish in a particular salmon run has gotten smaller due to the size-selective fishing methods, the run could eventually evolve to become smaller.*¹²⁶

6.2 Seahorse – ['si:.hɔ:s] – mořský koník

Singulár je možné psát dvěma způsoby, tzn. dohromady jako kompositum ale i odděleně:

- 1) *The female seahorse produces eggs, but...*¹²⁷

¹¹⁸ <http://www.fishex.com/seafood/salmon/salmon-life-cycles.html> [cit. 2012-04-12]

¹¹⁹ <http://www.dsl.ac.uk/snda4frames.php?dtext=all&query=RAWN> [cit. 2012-04-12]

¹²⁰ <http://en.wikipedia.org/wiki/Salmon> [cit. 2012-03-10]

¹²¹ <http://www.fishex.com/seafood/salmon/salmon-life-cycles.html> [cit. 2012-04-12]

¹²² <http://en.wikipedia.org/wiki/Salmon> [cit. 2012-03-09]

¹²³ <http://www.fishex.com/seafood/salmon/salmon-life-cycles.html> [cit. 2012-04-12]

¹²⁴ <http://alaskareport.com/john-enge20053.htm> [cit. 2012-04-12]

¹²⁵ <http://www.alaska-in-pictures.com/spawning-salmon-4815-pictures.htm> [cit. 2012-04-12]

¹²⁶ <http://en.wikipedia.org/wiki/Salmon> [cit. 2012-03-09]

¹²⁷ <http://www.enchantedlearning.com/subjects/fish/printouts/Seahorsecoloring.shtml> [cit. 2012-03-11]

- 2) *When small organisms swim nearby, a sea horse may capture them by rapidly sucking them into the mouth.*¹²⁸

Plurál je tvořen přidáním plurálové koncovky –s, která se v obou případech pravopisu vyslovuje [ɪz], poněvadž následuje po sykavce –s. Souhrnná výslovnost zní tedy ['hɔːsɪz].

- 1) *Seahorses are truly unique, and not just because of their unusual equine shape.*¹²⁹
- 2) *Sea horses are found in shallow coastal waters...*¹³⁰

Označení rodu: K rozlišení rodu slouží nejen *male/female*, ačkoli s jejich použitím se můžeme setkat nejčastěji, ale také *stallion* ['stæl.jən] značící maskulinum a *mare* [meəʳ] odkazující na femininní rod. Mládě mořského koníka se nazývá *foal* [fəʊl], používá se pro něho taktéž označení *baby* nebo zpodstatnělé přídavné jméno *young*.

- 1) *In some species a male and female will maintain a monogamous pair bond throughout the breeding season and produce many broods.*¹³¹
- 2) *Down in the clear blue waters of the ocean deep swims this beautifully colored extremely rare sea stallion.*¹³²
- 3) *The foal is a Breyer Stablemate, the mare is a plastic figure by an unknown maker.*¹³³
- 4) *Sometimes I go to the marketplace, for as of yet, I am still searching for a seahorse, or a seafoal...*¹³⁴
- 5) *Once the seahorse babies are released into the water, the male's role is done and he offers no further care.*¹³⁵
- 6) *The number of young released by the male seahorse averages 100–200 for most species,...*¹³⁶

Název skupiny: Kolektiva užívaná ve spojení s mořským koníkem jsou *herd* [hɜːd] (*stádo*) nebo *shoal* [ʃəʊl] (*hejno, houf*).

¹²⁸ <http://www.britannica.com/EBchecked/topic/664988/sea-horse> [cit. 2012-03-11]

¹²⁹ <http://animals.nationalgeographic.com/animals/fish/sea-horse/> [cit. 2012-03-11]

¹³⁰ <http://www.britannica.com/EBchecked/topic/664988/sea-horse> [cit. 2012-03-11]

¹³¹ <http://www.britannica.com/EBchecked/topic/664988/sea-horse> [cit. 2012-03-11]

¹³² <http://delarenaissance.webs.com/apps/photos/photo?photoid=22269402> [cit. 2012-04-13]

¹³³ <http://acutecat.deviantart.com/gallery/1942756#/d1c1fe2> [cit. 2012-04-13]

¹³⁴ <http://www.boards2go.com/boards/board.cgi?user=oasismaiden> [cit. 2012-04-12]

¹³⁵ <http://en.wikipedia.org/wiki/Seahorse> [cit. 2012-03-11]

¹³⁶ <http://en.wikipedia.org/wiki/Seahorse> [cit. 2012-03-11]

- 1) *Care for the dwarf seahorse is not hard, but it does take a little time, effort, and patience each day to make sure that your little herd is happy and well cared for.*¹³⁷
- 2) *We descended with the aid of the buoy line attached to a coral head at 22 meters deep and explored the shoal where we saw pygmy seahorse,...*¹³⁸

6.3 Shark – [ʃɑ:k] – žralok

Singulár:

*The bull shark is found close to shore and can live for a while in fresh water, frequenting estuaries, rivers and lakes.*¹³⁹

Plurál je tvořen pravidelným způsobem a jeho výslovnost zůstává neměnná [ʃɑ:ks].

*About 100 million sharks are caught annually.*¹⁴⁰

Označení rodu: Nejčtenější pojmenování rodů jsou opět výrazy *male* pro samce a *female* pro samici žraloka. Méně často, spíše v odborné literatuře, se používá označení *bull* [boʊ] pro žraločího samce a *cow* [kaʊ] pro jeho ženský protějšek. Pro rozlišení středního rodu se užívá *pup* [pʌp] nebo *cub* [kʌb] (obojí *mládě*). Krom těchto názvů lze použít obecná jména jako *baby* nebo *young*.

- 1) *Sharks are sexually dimorphic. That is, there are visual differences between males and females.*¹⁴¹
- 2) *In an operant-conditioning study, a bull shark responded to signals at frequencies between 100 and 1500 cy/sec.*¹⁴²
- 3) *Cow sharks are ovoviviparous, with the mother retaining the egg-cases in her body until they hatch.*¹⁴³
- 4) *When they are big enough, the female tiger shark gives birth to between 10 and 80 baby tiger sharks.*¹⁴⁴

¹³⁷ <http://www.seahorse.org/library/articles/dwarfguide/dwarfguide.shtml> [cit. 2012-03-11]

¹³⁸ <http://www.lakwatsero.com/dive-report/diving-in-camiguin-and-balingoan-mantigue-and-mantangale/> [cit. 2012-04-12]

¹³⁹ <http://www.enchantedlearning.com/subjects/sharks/species/Bullshark.shtml> [cit. 2012-03-11]

¹⁴⁰ <http://animal.discovery.com/fish/shark/> [cit. 2012-03-11]

¹⁴¹ <http://www.marinebiodiversity.ca/shark/english/reproduction.htm> [cit. 2012-03-11]

¹⁴² <http://www.Sciencemag.org/content/133/3463/1480.abstract?sid=1ad4e571-cba0-4871-b0db-380d9bb703fe> [cit. 2012-03-31]

¹⁴³ http://en.wikipedia.org/wiki/Cow_shark [cit. 2012-04-13]

¹⁴⁴ <http://a-z-animals.com/animals/tiger-shark/> [cit. 2012-03-11]

- 5) *The details of this process are not well understood, but genetic fingerprinting showed that the pups had no paternal genetic contribution...*¹⁴⁵
- 6) *Some sharks produce a shell that is tough and can protect the young.*¹⁴⁶

Název skupiny: Pokud bychom chtěli pojmenovat větší uskupení žraloků, pak si lze zvolit z několika kolektiv. Ve spojení s tímto druhem ryby se užívá *shiver* ['ʃiv.əʳ], v češtině však toto kolektivní označení nemá přesný překlad v tomto smyslu užití. Dalšími názvy skupiny žraloků jsou *shoal* nebo *school* (*hejno*).

- 1) *Huge shiver of sharks swimming northward off South Florida coast startled airbourne observers.*¹⁴⁷
- 2) *A shoal of baby sharks mysteriously congregate next to the harbour at Bermeo*
¹⁴⁸
- 3) *Sharks can be highly social, remaining in large schools.*¹⁴⁹

7 Plazi (Reptiles)

7.1 Alligator – ['æɪ.lɪ.geɪ.təʳ] – aligátor

Singulár: Stojí-li dané substantivum bezprostředně za členem, pak tvar neurčitého členu má podobu *an* a u členu určitého dochází ke změně výslovnosti na [ði:], pravopis zůstává beze změny.

- 1) *An alligator with an immobilized tail cannot perform a death roll.*¹⁵⁰
- 2) *The American alligator Alligator mississippiensis was once considered endangered, but...*¹⁵¹

Plurál tvořený pravidelnou koncovkou –s mění svou výslovnost na [z], jelikož se před tímto sufixem nachází znělý konsonant –r. Výslovnost tohoto podstatného jména v plurálu zní proto ['æɪ.lɪ.geɪ.təʳz]. Ke změně ve výslovnosti dochází také u členu určitého, který předchází substantivu začínajícímu na samohlásku.

¹⁴⁵ <http://en.wikipedia.org/wiki/Shark> [cit. 2012-03-11]

¹⁴⁶ <http://www.marinebiodiversity.ca/shark/english/reproduction.htm> [cit. 2012-03-11]

¹⁴⁷ <http://www.earthweek.com/2011/ew110204/ew110204b.html> [cit. 2012-04-13]

¹⁴⁸ <http://www.flickr.com/photos/aroberts/1222438/> [cit. 2012-04-13]

¹⁴⁹ <http://en.wikipedia.org/wiki/Shark> [cit. 2012-03-11]

¹⁵⁰ <http://en.wikipedia.org/wiki/Alligator> [cit. 2012-04-13]

¹⁵¹ <http://www.sandiegozoo.org/animalbytes/t-crocodile.html> [cit. 2012-03-14]

- 1) *Alligators are long-lived animals whose life spans can exceed 60 years.*¹⁵²
- 2) *If fed, the alligators will eventually lose their fear of humans and will learn to associate...*¹⁵³

Označení rodu: Na samce *male* se odkazuje pomocí výrazu *bull* a podobné je to i u samice *female*, kterou můžeme označit jako *cow*. Příkladovou větu s pojmenováním *cow* se mi nepodařilo nalézt, zřejmě proto, že se mnohem častěji používá rodové rozlišení *female*. Mladí aligátoři bývají obvykle po vylíhnutí nazýváni *hatchlings* ['hætʃ.lɪnz], ale i jména *baby* nebo *young* se vztahují ke střednímu rodu tohoto druhu plazu.

- 1) *Mating takes place underwater and males attract females by a roaring call.*¹⁵⁴
- 2) *A giant male or "bull" alligator begins bellowing in the spring to attract females and warn other suitors to stay away.*¹⁵⁵
- 3) *In summer, female alligators build nests on banks above the high water mark, and they each lay about 30 eggs.*¹⁵⁶
- 4) *Hatchlings are 6 to 8 inches (15 to 20 centimeters) long with yellow and black stripes.*¹⁵⁷
- 5) *Once the babies are born, the mothers carry them around in their jaw for protection,...*¹⁵⁸
- 6) *The temperature of the nest determines the sex of the young.*¹⁵⁹

Název skupiny: Mladí aligátoři vytváří dohromady uskupení zvané *pod* [pɒd] (*skupinka*). Na skupinu aligátorů se odkazuje nestandardním termínem *congregation* [ˌkɒŋ.ɡrɪ'geɪ.ʃn], což je do češtiny překládáno jako *shromáždění* či *sbor*.

- 1) *The young alligators often remain together in a group. This is known as a pod.*¹⁶⁰

¹⁵² <http://srelherp.uga.edu/alligators/allmis.htm> [cit. 2012-03-14]

¹⁵³ <http://en.wikipedia.org/wiki/Alligator> [cit. 2012-04-13]

¹⁵⁴ <http://animal.discovery.com/reptiles/alligator/> [cit. 2012-03-14]

¹⁵⁵ <http://www.alligatorfur.com/alligator/alligator.htm> [cit. 2012-03-14]

¹⁵⁶ <http://switchzoo.com/profiles/alligator.htm> [cit. 2012-03-14]

¹⁵⁷ <http://animals.nationalgeographic.com/animals/reptiles/american-alligator/> [cit. 2012-03-14]

¹⁵⁸ <http://animal.discovery.com/tv/a-list/creature-countdowns/moms/moms-03.html> [cit. 2012-03-14]

¹⁵⁹ <http://www.seaworld.org/animal-info/animal->

[bytes/animalia/eumetazoa/coelomates/deuterostomes/chordata/craniata/reptilia/crocodylia/american-alligator.htm](http://www.seaworld.org/animal-info/animal-bytes/animalia/eumetazoa/coelomates/deuterostomes/chordata/craniata/reptilia/crocodylia/american-alligator.htm) [cit. 2012-03-14]

¹⁶⁰ <http://www.american-alligator.com/reproduction.html> [cit. 2012-04-13]

- 2) *From 1889 to 1965, a small congregation of alligators inhabited an oasis in the middle of this desert city.*¹⁶¹

7.2 Snake – [sneɪk] – had

Singulár:

*The snake can grow anywhere from 10cm in length, to the enormous anaconda snake that can reach lengths of up to 30ft long!*¹⁶²

Plurál je tvořen pravidelným způsobem, tzn. přidáním koncovky množného čísla –s. Výslovnost substantiva v plurálu zůstává beze změny a sice [sneɪks].

*Snakes are a very large group of long reptiles.*¹⁶³

Označení rodu: Pro rozlišení rodu se u všech druhů hadů používá pouze *male* pro maskulina a *female* pro feminina. Pojmenování *snakelet* ['sneɪk.lət] a *hatchling* ['hætʃ.lɪŋ], se vztahují k střednímu rodu. Vyjma těchto dvou označení se pro neutra používají také slovní spojení s *baby* nebo *young*.

- 1) *The males are equally concentrated, so pair formation and copulation are a simple matter.*¹⁶⁴
- 2) *Sometimes owners are curious if their snake is a male or female, but...*¹⁶⁵
- 3) *And finally I never found a snake or snakelet that I would turn my heel upon to flee, and...*¹⁶⁶
- 4) *However, a few species (such as the King cobra) actually construct nests and stay in the vicinity of the hatchlings after incubation.*¹⁶⁷
- 5) *Baby snakes emerge from their eggs 7 inches (17.8 centimeters) long and fully venomous.*¹⁶⁸
- 6) *Different species of snakes have different diets, but young snakes will usually eat small fish, frogs, lizards, insects or earthworms.*¹⁶⁹

¹⁶¹ http://www.nytimes.com/2011/09/23/us/should-alligators-return-to-san-jacinto-plaza.html?_r=1 [cit. 2012-03-14]

¹⁶² <http://a-z-animals.com/animals/snake/> [cit. 2012-03-14]

¹⁶³ http://www.animalcorner.co.uk/reptiles/rep_snakes.html [cit. 2012-03-14]

¹⁶⁴ <http://www.britannica.com/EBchecked/topic/550283/snake> [cit. 2012-03-14]

¹⁶⁵ <http://exoticpets.about.com/od/snakes/qt/sexingsnakes.htm> [cit. 2012-03-14]

¹⁶⁶ <http://www.wordnik.com/words/snakelet> [cit. 2012-03-14]

¹⁶⁷ <http://en.wikipedia.org/wiki/Snake> [cit. 2012-03-14]

¹⁶⁸ <http://animals.nationalgeographic.com/animals/reptiles/eastern-coral-snake/> [cit. 2012-03-14]

¹⁶⁹ http://www.ehow.com/video_4997594_do-young-snakes-eat_.html [cit. 2012-04-13]

Název skupiny: Při referování o skupině hadů je možné použít tato kolektiva *bed*, *pit*, *den* nebo *nest*. Přičemž substantiva *den* (*doupě*) a *nest* (*hnízdo*) odkazují spíše na jejich obydlí.

- 1) *And when he fell, he fell into a bed of snakes...*¹⁷⁰
- 2) *In a medieval German poem, Dietrich von Bern is thrown into a snake pit by the giant Sigenot...*¹⁷¹
- 3) *I am asking for help concerning a possible den of snakes found in my basement.*¹⁷²
- 4) *Anyone know the real name for these snakes-nest looking things that wash up on the beach?*¹⁷³

7.3 Turtle – ['tɜ:.tl] – mořská želva

Singulár:

*The shape of the shell gives helpful clues to how a turtle lives.*¹⁷⁴

Plurál tohoto substantiva je vytvořen pomocí sufixu *-s* a vyslovuje se ['tɜ:.tlz], poněvadž koncovka plurálu následuje po znělé souhlásce *-l*.

*Turtles need access to water and land at all times.*¹⁷⁵

Označení rodu: Mužský a ženský rod se rozlišuje jednoduše výrazy *male* a *female*. Mládě bývá přímo po vylíhnutí z vejce v angličtině nazýváno *hatchling*. Pro jeho označení se používají i v tomto případě obecná pojmenování typu *offspring*, slovní spojení s *baby* nebo zpodstatnělé adjektivum *young*.

- 1) *..., male sea turtles normally never leave the sea.*¹⁷⁶
- 2) *They rarely leave the ocean, except when the females come ashore to lay their eggs.*¹⁷⁷
- 3) *Multiple predators, including crabs and flocks of gulls, voraciously prey on hatchlings during this short scamper.*¹⁷⁸

¹⁷⁰ <http://www.snopes.com/critters/snakes/waterski.asp> [cit. 2012-04-13]

¹⁷¹ http://en.wikipedia.org/wiki/Snake_pit [cit. 2012-04-13]

¹⁷² <http://www.thriftyfun.com/tf648049.tip.html> [cit. 2012-04-13]

¹⁷³ <http://www.northcoastnews.com/2009/01/22/sea-spaghetti/> [cit. 2012-04-13]

¹⁷⁴ <http://en.wikipedia.org/wiki/Turtle> [cit. 2012-03-14]

¹⁷⁵ <http://www.abc.net.au/creaturefeatures/facts/turtles.htm> [cit. 2012-03-14]

¹⁷⁶ <http://en.wikipedia.org/wiki/Turtle> [cit. 2012-03-14]

¹⁷⁷ <http://www.sandiegozoo.org/animalbytes/t-turtle.html> [cit. 2012-03-14]

- 4) *In 2005, we hatched the first of several clutches of eggs at our reptile facility, producing 15 offspring.*¹⁷⁹
- 5) *When the baby sea turtles hatch, they walk straight into the ocean and begin their life at sea.*¹⁸⁰
- 6) *There are no known species in which the mother cares for the young.*¹⁸¹

Název skupiny: Kolektivum užívající se ve spojení s želvami je *bale* [beɪl]. Toto označení ale nelze do češtiny doslovně přeložit, jelikož český jazyk podobný typ skupinového označení u želv nepoužívá.

*A Bale of Turtles Being Abandoned Across the Southland*¹⁸²

8 Ptáci (Birds)

8.1 Duck – [dʌk] – kachna

Singulár:

*The duck can dive for up to 25 seconds and swim underwater for 15-18 metres (50-60 ft).*¹⁸³

Plurál se tvoří pomocí pravidelné koncovky *-s*. V tomto případě je koncovka množného čísla daného substantiva vyslovována písmenem [s], které následuje po neznělé souhlásce *-k* [dʌks]. Můžeme se setkat i s alternativou v podobě kolektivního substantiva *fowl*, odpovídající českému slovu *ptactvo*, které však již nepřijímá koncovku plurálu.

- 1) *Male ducks often force sex on females to scatter their genes.*¹⁸⁴
- 2) *Waterfowl are also at home in the air and many ducks migrate thousands of miles from wintering homes and breeding areas.*¹⁸⁵

¹⁷⁸ <http://animals.nationalgeographic.com/animals/reptiles/green-turtle/> [cit. 2012-03-14]

¹⁷⁹ <http://www.sandiegozoo.org/animalbytes/t-turtle.html> [cit. 2012-03-14]

¹⁸⁰ <http://a-z-animals.com/animals/sea-turtle/> [cit. 2012-03-14]

¹⁸¹ <http://en.wikipedia.org/wiki/Turtle> [cit. 2012-03-14]

¹⁸² <http://www.nbclosangeles.com/news/local/A-Rash-of-Turtles-Being-Abandoned-Across-the-Southland-102694399.html> [cit. 2012-03-14]

¹⁸³ <http://www.bbc.co.uk/news/uk-england-17111428> [cit. 2012-03-07]

¹⁸⁴ <http://www.nature.com/news/ostrich-penis-clears-up-evolutionary-mystery-1.9600> [cit. 2012-03-07]

¹⁸⁵ <http://animal.discovery.com/birds/duck/> [cit. 2012-03-07]

Označení rodu: Při pojmenování rodu mužského a ženského se používá i nadále *male* a *female*. Originální název pro samečka v angličtině je však *drake* [dreik] (*kačer*) a pro samičku pak *hen* (v češtině se pro překlad užívá stále označení *kachna*). U mláďat se používá zdobnělina *duckling*, která je vytvořena samotným substantivem *duck* spolu s příponou *-ling* užívající se u anglických zdobnělin, v překladu tedy *kachňátko*, popř. *kačátko*, nebo slovní spojení s výrazem *baby* či označení *fledgling* ['fledʒ.lɪŋ] odkazující na opeřené *ptáče*.

- 1) *Male mallards, or drakes, are more distinctively colored than females, who are mottled brown with a flourish of iridescent purple on their wing feathers.*¹⁸⁶
- 2) *Most true ducks, including a few inaccurately called geese (e.g., sheldgeese) by reason of size and build, also differ from swans and true geese in the following characteristics: males (drakes) and females (hens) exhibit some degree of differentiation in plumage and in call,...*¹⁸⁷
- 3) *Ducklings can also be orphaned by inconsistent, late hatching where a few eggs hatch long after the mother has abandoned the nest.*¹⁸⁸
- 4) *Soon after birth, baby ducks, called ducklings, open their eyes.*¹⁸⁹
- 5) *The fledglings started to take a course that they seemed to know well.*¹⁹⁰

Název skupiny: V anglických textech se můžeme setkat s různými označeními pro skupiny kachen. Mezi nejznámější patří právě kolektiva *flock* [flɒk] podobající se českému *hejno*, *crowd* [kraʊd] (*houf*) nebo dále *sord* [sɔ:d], pro který neexistuje v českém jazyce doslovný překlad, a používá se při odkazování na skupinu tohoto druhu při letu.

- 1) *For example, a group of mallard ducks on the ground is called a “sord”, but when in flight, it is called a “flock” (as are all ducks in flight).*¹⁹¹
- 2) *I have frequently been astonished at seeing what I took to be a crowd of fifty or sixty mallards come flying into the...*¹⁹²

¹⁸⁶ <http://animals.nationalgeographic.com/animals/birds/mallard-duck/> [cit. 2012-03-07]

¹⁸⁷ <http://www.britannica.com/bps/search?query=duck> [cit. 2012-03-07]

¹⁸⁸ <http://en.wikipedia.org/wiki/Duck> [cit. 2012-03-07]

¹⁸⁹ <http://kids.nationalgeographic.com/kids/animals/creaturefeature/mallard-ducks/> [cit. 2012-03-24]

¹⁹⁰ http://animals.nationalgeographic.com/animals/photos/waterfowl-photos/#/baby-ducks-standing_12543_600x450.jpg [cit. 2012-03-24]

¹⁹¹ <http://www.ducks.ca/resource/general/faq/faq2.html> [cit. 2012-03-07]

¹⁹² <http://www.Sciencemag.org/content/ns-1/3/67.2.extract?sid=f4de628f-d219-4818-b425-f5a9ed27b44b> [cit. 2012-03-24]

8.2 Goose – [gu:s] – husa

Singulár:

*When a white-fronted goose flies, it has a high, musical call that sounds a bit like laughter—lyo-lyok, lyo-lyok. This call is so special that the goose can be identified by it.*¹⁹³

Plurál: U substantiva *goose* dochází k nepravidelnému tvoření množného čísla, resp. ke změně kmenového vokálu z *-oo-* na *-ee-*, tedy *geese* [gi:s].

- 1) *Just 50 geese can produce two and a half tons of excrement in a year.*¹⁹⁴
- 2) *Geese have to satisfy the high energy demands of flight with a low-energy and bulky food.*¹⁹⁵

Označení rodu: Pro rozlišení mezi feminimem a maskulinem angličtina opět používá obecnější *male* a *female*, nebo pak specifitější označení, kterými jsou zde *gander* ['gæn.dər] ve významu *houser* a u samic zůstává pojmenování *goose*, tedy *husa* jako je tomu i v jazyce českém. Pokud bychom chtěli pojmenovat mládě husy, resp. *house*, nejčastěji použijeme zdobnělé substantivum *gosling* ['gɒz.lɪŋ], vytvořené z kořene slova *goose* se sufixem typickým pro zdobněliny v angličtině *-ling* nebo spojení *baby goose*. Je možné použít i obecnější označení *mládě*, kterému odpovídá anglické zpodstatnělé přídavné jméno *young*.

- 1) *The bond between male and female geese partners is very strong and they will often spend most of their time together with both the male goose and the female goose building the nest and raising their young.*¹⁹⁶
- 2) *The term gander is generally used to refer to a male. The baby geese are referred to as goslings and a group of geese on the ground is called a gaggle....*¹⁹⁷

Název skupiny: Pro označení většího počtu se u kachen používá několik kolektivních substantiv. Asi nejčastějším takovým kolektivem je zde *flock* s českým překladem *hejno*, dále pak *gaggle* ['gæɡ.l] ve smyslu *houf*. Můžeme se setkat i s použitím

¹⁹³ <http://animals.howstuffworks.com/birds/goose-info.htm> [cit. 2012-03-07]

¹⁹⁴ <http://animals.nationalgeographic.com/animals/birds/canada-goose/> [cit. 2012-03-07]

¹⁹⁵ <http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1017/S0952836904006028/abstract> [cit. 2012-03-07]

¹⁹⁶ <http://a-z-animals.com/animals/goose/> [cit. 2012-03-07]

¹⁹⁷ <http://a-z-animals.com/animals/goose/> [cit. 2012-03-07]

skupinového označení *wedge* [wedʒ] (*útvár v podobě písmene V*) nebo *skein* [skeɪn] (též *hejno*), které se ale vztahují k formaci kachen utvořené během letu.

- 1) *These social birds remain in flocks year-round, except while nesting.*¹⁹⁸
- 2) *The baby geese are referred to as goslings and a group of geese on the ground is called a gaggle....*¹⁹⁹
- 3) *...and a group of geese on the ground is called a gaggle with geese flying in formation being called a wedge or a skein.*²⁰⁰

8.3 Hummingbird – [ˈhʌm.ɪŋ.bɜːd] – kolibřík

Singulár:

*The humble hummingbird is the fastest animal in the world, scientists have discovered.*²⁰¹

Plurál je v tomto případě opět tvořen přidáním pravidelného sufixu *-s*. Substantivum stojící v plurálu je pak vyslovováno [ˈhʌm.ɪŋ.bɜːdz], neboť je ukončeno znělým konsonantem *-d* v čísle jednotném.

*Hummingbirds have a long, pointed beak which when combined with the hummingbird's extendible tongue allows the hummingbird to gather nectar from deep inside flowers.*²⁰²

Označení rodu: Pokud bychom chtěli blíže specifikovat rodové rozlišení u tohoto druhu ptáka, pak použijeme *male* pro mužský rod a *female* pro rod ženský nebo méně častější *cock* [kɒk] (*pták*) pro určení samečka a *hen* pro určení samičky kolibříka. Mláďata se běžně označují obecným pojmenováním *young* nebo specifitějším *chick* [tʃɪk] (*ptáče*).

- 1) *Males establish a territory and court females who enter it with flying and diving behaviors, and by showing off their red throat plumage.*²⁰³

¹⁹⁸ <http://animals.nationalgeographic.com/animals/birds/canada-goose/> [cit. 2012-03-07]

¹⁹⁹ <http://a-z-animals.com/animals/goose/> [cit. 2012-03-07]

²⁰⁰ <http://a-z-animals.com/animals/goose/> [cit. 2012-03-07]

²⁰¹ <http://www.telegraph.co.uk/earth/wildlife/5486203/Annas-Hummingbird-declared-fastest-animal-on-Earth.html> [cit. 2012-03-07]

²⁰² <http://a-z-animals.com/animals/hummingbird/> [cit. 2012-03-07]

²⁰³ <http://animals.nationalgeographic.com/animals/birds/ruby-throat-hummingbird/> [cit. 2012-03-07]

- 2) *Our observations indicate that younger, first nesting hens are not as smart about finding a nest site that is out of the wind/rain as older hens with previous wind/rain nesting experience.*²⁰⁴
- 3) *Females provide all care for young hummingbirds. They lay one to three eggs, incubate them for about two weeks, and, after hatching, feed their young for about three weeks.*²⁰⁵
- 4) *The beak can fit inside the egg – because, when the tiny chick hatches out, the beak is just a tiny bump on the chick's head.*²⁰⁶

Název skupiny nebyl u kolibříka nalezen možná právě proto, že se v přírodě vyskytuje spíše jednotlivě, resp. nežije ve skupině se svým druhem. Můžeme jej tedy označit anglickým slovem *solitary* ['sɒl.i.tri], neboli česky *samotář/ský, osamělý*. *Ruby-throated hummingbirds are largely solitary outside of the breeding season.*²⁰⁷

8.4 Owl – [aʊl] – sova

Singulár: Pokud by bylo jednotné číslo tohoto substantiva použito se členem neurčitým, pak by neučitý člen musel mít podobu *an*, neboť začátek jména *owl* je vyslovován samohláskou.

- 1) *One owl, the snowy owl, even lives on the frozen tundra.*²⁰⁸
- 2) *A woman returned to her Cumbrian home to find a near perfect imprint of an owl on her window.*²⁰⁹

Plurál je tvořen obvyklým pravidelným způsobem *-s*. Pokud by ale substantivum *owl* následovalo po členu určitém *the*, dochází ke změně výslovnosti u tohoto členu, resp. jejímu prodloužení, ze slabého tvaru /ðə/ se změní na silný tvar /ði:/. V každém případě výslovnost plurálu tohoto podstatného jména zní [aʊlz], protože koncovka množného čísla následuje po znělé souhlásce *-l*.

- 1) *Owls became symbolic of intelligence because it was thought that they presaged events.*²¹⁰

²⁰⁴ <http://www.hummingbird-house.com/hummhouse.html> [cit. 2012-03-15]

²⁰⁵ <http://animals.nationalgeographic.com/animals/birds/ruby-throat-hummingbird/> [cit. 2012-03-07]

²⁰⁶ <http://earthsky.org/biodiversity/hummingbird-chicks> [cit. 2012-03-15]

²⁰⁷ <http://animals.nationalgeographic.com/animals/birds/ruby-throat-hummingbird/> [cit. 2012-03-07]

²⁰⁸ <http://www.animalstown.com/animals/o/owl/owl.html> [cit. 2012-03-07]

²⁰⁹ <http://www.bbc.co.uk/news/uk-england-cumbria-14111152> [cit. 2012-03-16]

- 2) *The owls as we know them today, on the other hand, evolved their characteristic morphology and adaptations during that time, too.*²¹¹

Označení rodu: U slova *owl* se pro rozlišení rodu používají *male* pro označení samce a *female* pro označení samice. Pro odkazování na čerstvá mláďata se obvykle používá výraz *chick* (ptáče) nebo *owlet* (sovička), které značí jakoukoliv mladou sovu. Název *owlet* se používá také jako obecné označení různých druhů sov, především afrických nebo jihovýchodních asijských sov, které se vyznačují svým drobným vzrůstem. Můžeme se ale setkat i s použitím obecně platného označení ve spojení s *young* (mladě).

- 1) *Young owls, especially males, get whiter as they get older. Females are darker than males, with dusky spotting, and never become totally white.*²¹²
- 2) *Two Tawny owl chicks were collected from their nests and observations were made on their food consumption, digestion and pellet production.*²¹³
- 3) *When the owlets hatch, they are mostly pink with a few white feathers.*²¹⁴

Název skupiny: Při pojmenování skupiny sov se nejčastěji používá specifické kolektivum *parliament* ['pɑ:.li.mənt], česky *shromáždění* nebo *sněm*. Ačkoli je pro uskupení sov typické toto označení, může být jejich životní styl vyjádřen i jiným termínem s opačným významem a sice *solitary* (samotář/ský, osamělý), který bývá spojován zejména s určitým druhem sov.

- 1) *The member species of this unusual parliament - a group of owls - include the great gray owl, northern saw-whet owl,...*²¹⁵
- 2) *Most are solitary and nocturnal, with some exceptions...*²¹⁶

8.5 Parrot – ['pær.ət] – papoušek

Singulár:

*The parrot (Psittaciformes) show many highly distinctive features of head morphology.*²¹⁷

²¹⁰ <http://www.britannica.com/bps/search?query=owl&blacklist=436310> [cit. 2012-03-07]

²¹¹ <http://en.wikipedia.org/wiki/Owl> [cit. 2012-03-16]

²¹² <http://animals.nationalgeographic.com/animals/birds/snowy-owl/> [cit. 2012-03-07]

²¹³ <http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j.1469-7998.1980.tb04234.x/abstract> [cit. 2012-03-07]

²¹⁴ <http://mollysbox.wordpress.com/all-faqs/baby-owls-faqs/> [cit. 2012-03-07]

²¹⁵ <http://birding.about.com/b/2012/02/26/a-rare-parliament.htm> [cit. 2012-03-07]

²¹⁶ <http://www.bbc.co.uk/nature/life/Owl> [cit. 2012-03-07]

Plurál se tvoří pravidelným způsobem, tedy koncovkou *-s* a také výslovnost této plurálové koncovky zůstává neměnná, tedy ['pær.əts], jelikož dané substantivum končí v singuláru na neznělou souhlásku *-t*.

*Parrots are found in warm climates all over most of the world.*²¹⁸

Označení rodu: Při rozlišení mezi samičkou a samečkem se použije *female* a *male*. U papouška existují i další názvy pro jejich diferenciaci a to: *cock* pro maskulina a *hen* pro feminina. U středního rodu se mládě označuje ihned po vylíhnutí jako *hatchling*, později názvem *baby parrot* a nebo *chick* (ptáče). Mládě papouška může být stejně tak pojmenováno pomocí zpodstatnělého přídavného jména *young*.

- 1) *The female remains in the nest for almost all of the incubation period and is fed both by the male and during short breaks.*²¹⁹
- 2) *It has also been noted that the cocks react to the stimulus of other birds calling in close proximity to them.*²²⁰
- 3) *Incubation lasts about 18 days and only the hens sits.*²²¹
- 4) *Hatchlings are more delicate than older chicks, and their tiny size makes them more difficult to feed. However, when properly cared for, the survival rate of baby parrots raised from day one is quite high.*²²²
- 5) *The newly born young are altricial, either lacking feathers or with sparse white down. The young spend anything from three weeks to four months in the nest, depending on species,...*²²³

Název skupiny: Ačkoli papoušci žijí převážně jako jednotlivci, tedy izolovaně od skupiny – proto používáme k pojmenování jejich životního stylu jméno *solitary* (samotář/ský, osamělý) – přesto se můžeme v anglických textech setkat i s použitím kolektivního označení *flock*, tedy hejno.

- 1) *Greys tend to be solitary parrots, not socializing with other birds much.*
- 2) *...and a pair will remain close even during the non-breeding season, even if they join larger flocks.*²²⁴

²¹⁷ <http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j.1469-7998.1974.tb03156.x/abstract> [cit. 2012-03-07]

²¹⁸ <http://animals.nationalgeographic.com/animals/birds/parrot/> [cit. 2012-03-07]

²¹⁹ <http://en.wikipedia.org/wiki/Parrot> [cit. 2012-03-07]

²²⁰ http://www.parrotsociety.org.au/articles/art_034.htm [cit. 2012-03-15]

²²¹ http://www.parrotsociety.org.au/articles/art_034.htm [cit. 2012-03-15]

²²² http://www.ehow.com/how_4489489_feed-day-one-parrot-chicks.html [cit. 2012-03-15]

²²³ <http://en.wikipedia.org/wiki/Parrot> [cit. 2012-03-07]

8.6 Peacock – ['pi:.kɒk] – páv

Singulár:

- 1) *With its wingspan and a train of feathers nearly 60 percent of its total length, the peacock is one of the largest flying birds in the world.*²²⁵

Plurál: Množné číslo u substantiva *peacock* bývá tvořeno pravidelně a sice *peacocks*. V této podobě jej vyslovujeme ['pi:.kɒks], jelikož plurálová koncovka –s následuje po neznělém konsonantu –ck. Lze se ale setkat i s alternativou v podobě kompozita se slovem *fowl*, tedy *peafowl* ['pi:.faʊl], které označuje jak samečka *peacock*, tak i samičku páva *peahen* ['pi:.hen]. Přísudkové sloveso se proto vyskytuje v plurálu.

- 1) *In addition to their beauty, peacocks were raised for food both by the Romans and in Medieval Europe.*²²⁶
- 2) *Peafowl are quite social, and easy to take care of in captivity.*²²⁷

Označení rodu: Pokud budeme chtít referovat o pávu jako o samci, použijeme i v tomto případě *male* a u samičky *female*. Výraz *peacock* se obvykle používá tehdy, chceme-li odkazovat na oba dva rody. Technicky však, jsou pouze samci označovány pomocí slova *peacock* (*páv*), pro samičku se používá termín *peahen* (*pávice*). Dohromady jsou oba rody nazývány *peafowl*, jak jsem již dříve zmínila. U neuter, se stejně jako u většiny ptactva, používá název *chick* [tʃɪk], resp. *peachick* ['pi:.tʃɪk] (*pávě*).

- 1) *Peafowl such as the blue peacock have been admired by humans and kept as pets for thousands of years.*²²⁸
- 2) *A seven-year study of free living peacocks, conducted in Japan, came to the conclusion that female peahens are virtually indifferent towards the male display of plumage. This study cast serious doubts on a long-held belief of the role of sexual selection in forming the brilliant plumage of male peacock.*²²⁹

²²⁴ <http://en.wikipedia.org/wiki/Parrot> [cit. 2012-03-07]

²²⁵ <http://www.animalstown.com/animals/p/peacock/peacock.html> [cit. 2012-03-07]

²²⁶ <http://www.visitthefarm.com/animalfacts/peacock.php> [cit. 2012-03-07]

²²⁷ <http://www.visitthefarm.com/animalfacts/peacock.php> [cit. 2012-03-07]

²²⁸ <http://animals.nationalgeographic.com/animals/birds/peacock/> [cit. 2012-03-07]

²²⁹ <http://en.wikipedia.org/wiki/Peafowl> [cit. 2012-03-07]

- 3) *Pea*hen eggs take 28-30 days to hatch. The *peachicks* are able to follow their mother nearly as soon as they hatch.²³⁰

Název skupiny: Pokud bychom chtěli mluvit o větším shromáždění pávů, budeme o takové skupině referovat za pomoci kolektiva *party* ['pa:.ti], které můžeme do češtiny přeložit jako *skupina*, např.:

*In the wild, peafowl live in parties, usually in dry open forest.*²³¹

8.7 Pelican – ['pel.ɪ.kən] – pelican

Singulár:

- 1) *The Dalmatian pelican is the largest of its kind, with a wingspan of up to 11.5 feet and a weight of up to 33 pounds.*²³²

Plurál je u substantiva *pelican* tvořen pomocí pravidelné koncovky *-s*. Výslovnost tohoto jména v možném čísle se ale změní, a sice na ['pel.ɪ.kənz] z důvodu ukončení substantiva v jednotném čísle znělým konsonantem *-n*.

*Pelicans eat fish, which they catch by using the extensible throat pouch as a dip-net.*²³³

Označení rodu: Pro rozlišení lze opět použít *male* a *female*. Jelikož se pelikán řadí do skupiny ptactva, můžeme pro jeho rodové odlišení použít *cock* pro samečka a *hen* pro samičku pelikána. Na jejich mládě můžeme ihned po vylíhnutí odkazovat výrazem *nestling* ['nes.lɪŋ], neboli *neopeřeně*, později je možné použít název *chick* (ptáče) nebo obecně platný termín *young* (mládě).

- 1) *The tree-nesting species have a simpler process in which perched males advertise for females.*²³⁴
- 2) *In other lore, the pelican hen was said to be "in her piety," when in the stance of pushing her beak into her breast.*²³⁵
- 3) *Although nestlings mounted a response to capture stress,...*²³⁶
- 4) *At 3 weeks the chicks can walk.*²³⁷

²³⁰ <http://lancaster.unl.edu/4h/embryology/games/WhoPeaFowl.htm> [cit. 2012-03-07]

²³¹ <http://lancaster.unl.edu/4h/embryology/games/WhoPeaFowl.htm> [cit. 2012-03-07]

²³² <http://www.animalstown.com/animals/p/pelican/pelican.html> [cit. 2012-03-07]

²³³ <http://www.britannica.com/bps/search?query=pelican%C2%A8> [cit. 2012-03-07]

²³⁴ <http://en.wikipedia.org/wiki/Pelican> [cit. 2012-03-07]

²³⁵ <http://www.stonycreekchurchct.org/pelican.html> [cit. 2012-03-07]

²³⁶ <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/19716827> [cit. 2012-03-16]

²³⁷ <http://www.abc.net.au/schoolstv/animals/PELICANS.htm> [cit. 2012-03-16]

5) *The growth drops off about the time the young hatch.*²³⁸

Název skupiny: Obecně používaný termín pro skupinu pelikánů je *flock*, stejně i v češtině *hejno*. V angličtině se můžeme setkat ale i s takovými výrazy jako je např. *line* [lam], tedy *řada*, značící útvar vytvořený tímto druhem ptactva ve volné přírodě, nebo jiný *colony* ['kɒl.ə.ni] (*kolonie*).

*They are social birds and typically travel in flocks, often strung out in a line. They also breed in groups called colonies, which typically gather on islands.*²³⁹

8.8 Penguin – ['peŋ.gwɪn] – tučňák

Singulár:

*A penguin uses its webbed feet and stiff tail as a rudder.*²⁴⁰

Plurál u slova *penguin* je tvořen pravidelným způsobem a koncovka množného čísla je vyslovována jako [z], neboť následuje po znělé souhlásce *-n*, správně tedy ['peŋ.gwɪnz].

*Some researchers have suggested that penguins adjust to the bands over time.*²⁴¹

Označení rodu: Jestliže bychom chtěli diferencovat oba rody, použijeme *male* pro mužský rod a *female* pro rod ženský. Na střední rod odkazujeme různými výrazy. Pro mladé tučňáky můžeme použít stejný výraz, který používají lidé pro svá novorozeňata, tedy *babies*, jednotné číslo *baby*. Dalším názvem, kterým lze pojmenovávat mláďata tučňáků je *chick* (*ptáče*), jako je tomu u většiny opeřenců, nebo termín *fledgling* ['fledʒ.lɪŋ] (taktéž *ptáče*), který značí spíše starší mladé tučňáky.

- 1) *The male African Penguin is generally slightly larger than their female counterparts but both are fairly similar in appearance.*²⁴²
- 2) *Human babies scream when their meal is a few minutes late, but baby penguins are better at keeping their cool—literally.*²⁴³

²³⁸ <http://animals.howstuffworks.com/birds/pelican-info.htm> [cit. 2012-03-07]

²³⁹ <http://animals.nationalgeographic.com/animals/birds/pelican/> [cit. 2012-03-07]

²⁴⁰ <http://www.animalstowen.com/animals/p/penguin/penguin.html> [cit. 2012-03-07]

²⁴¹ <http://news.Sciencemag.org/Sciencenow/2011/01/flipper-bands-harm-penguins.html?ref=hp> [cit. 2012-03-07]

²⁴² <http://a-z-animals.com/animals/african-penguin/> [cit. 2012-03-07]

²⁴³ <http://news.Sciencemag.org/Sciencenow/2011/08/Scienceshot-baby-penguins-know.html?ref=hp> [cit. 2012-03-07]

- 3) *When female penguins return to the breeding site, they bring a belly full of food that they regurgitate for the newly hatched chicks.*²⁴⁴
- 4) *A little penguin fledgling dries its flippers in the sun at Taronga Zoo in this file photo.*²⁴⁵

Název skupiny: Pro označení většího množství tučňáku žijících pospolu se v anglickém jazyce používá kolektivum *colony*, česky *kolonie*.

- 1) *He and his colleagues chose a colony of king penguins on Possession Island, a 150-square-kilometer patch of land roughly 1000 kilometers from Antarctica.*²⁴⁶
- 2) *Some African penguins are establishing mainland colonies such as this one as prey becomes scarcer around their island habitats.*²⁴⁷

8.9 Pheasant – ['fez.ənt] – bažant

Singulár:

*The pheasant is a large sized bird that is found in fields and on the edge of woodland particularly in the Northern Hemisphere.*²⁴⁸

Plurál: U tohoto druhu zvířete je možné použít jak pravidelné množné číslo *-s*, tak plurál bez koncovky. Pokud se v anglickém kontextu zmiňujeme o lovné zvěři, použijeme pro vyjádření množného čísla singulárový tvar, avšak při popisování stejného druhu zvěři například v zoologii nebo v oblasti turismu použijeme naopak plurál pravidelný. Při použití pravidelného plurálu vyslovíme toto substantivum naprosto beze změny ['fez.ənts], jelikož koncovka *-s* následuje po neznělém konsonantu *-t*.

- 1) *Ring-necked pheasants are native to China and East Asia, but they have been successfully introduced in other parts of the world, including North America.*²⁴⁹

²⁴⁴ <http://animals.nationalgeographic.com/animals/birds/emperor-penguin/> [cit. 2012-03-07]

²⁴⁵ <http://www.smh.com.au/environment/conservation/manly-penguins-get-sniper-bodyguard-20090713-diep.html> [cit. 2012-03-16]

²⁴⁶ <http://news.Sciencemag.org/Sciencenow/2011/01/flipper-bands-harm-penguins.html?ref=hp> [cit. 2012-03-07]

²⁴⁷ *Science* 2 March 2007, vol. 315, isme 5816, p. 1205

²⁴⁸ <http://a-z-animals.com/animals/pheasant/> [cit. 2012-03-07]

²⁴⁹ <http://www.animalstown.com/animals/p/pheasant/pheasant.html> [cit. 2012-03-07]

2) "*He shot six brace of pheasant*"²⁵⁰

Označení rodu: Při pojmenovávání rodu bažanta referujeme o samci za použití *male* a o samici pomocí *female*. Pro jiný způsob rozlišení se používá zejména *cock* pro maskulinum, do češtiny překládáme jako *bažant* nebo *kohout*, a *hen* pro femininum, které v češtině používáme pod názvem *slepice*. Neutra pak označují *chicks*, s jednotným číslem *chick* (*kuře, ptáče*). V anglických textech můžeme narazit i na spojení s adjektivem *young*, které také odkazuje na mladého bažanta, tzv. *bažantíka*.

- 1) *Males (also known as "cocks") establish harems of hens—as many as a dozen female birds.*²⁵¹
- 2) *Our pheasant chicks are known for their quality genetics and great livability.*²⁵²
- 3) *Young pheasants grow up quickly and can fly within two weeks. ..., and young birds also have a high mortality rate.*²⁵³

Název skupiny: Obecně se o skupině bažantů v angličtině hovoří jako o *bouquet* [bo'keɪ]. V tomto významu pro něho ale neexistuje v češtině žádný doslovný překlad. Pokud bychom chtěli zmínit větší shromáždění těchto ptáků, budeme o něm mluvit s pomocí výrazů *nide* [naɪd] nebo *nye* [naɪ]. U různých druhů tohoto ptactva se lze setkat s pojmenováním životního stylu slovem *solitary* (*samotář/ský, osamělý*), neboť preferuje život spíše mimo komunitu.

- 1) *So you could have the "first bouquet of pheasants" flying from the wood,...*²⁵⁴
- 2) *..., we saw a nide of fourteen pheasants run into the hedge row.*²⁵⁵
- 3) *"Surely, fair sir, it should be a nye of pheasants."*²⁵⁶
- 4) *The Great Argus (Argusianus argus) is a solitary species and feeds by picking up the food from the surface of the litter, but not by digging.*²⁵⁷

²⁵⁰ http://en.wikipedia.org/wiki/English_plural [cit. 2012-03-16]

²⁵¹ <http://animals.nationalgeographic.com/animals/birds/ring-necked-pheasant/> [cit. 2012-03-07]

²⁵² <http://www.pheasant.com/> [cit. 2012-03-16]

²⁵³ <http://animals.nationalgeographic.com/animals/birds/ring-necked-pheasant/> [cit. 2012-03-07]

²⁵⁴ <http://absolutewrite.com/forums/archive/index.php/t-106419.html> [cit. 2012-03-16]

²⁵⁵ <http://www.worldwidewords.org/weirdwords/ww-nye1.htm> [cit. 2012-03-16]

²⁵⁶ <http://www.worldwidewords.org/weirdwords/ww-nye1.htm> [cit. 2012-03-16]

²⁵⁷ <http://www.oiseaux-birds.com/article-pheasants.html> [cit. 2012-03-07]

8.10 Raven – [ˈreɪ.vən] – havran, krkavec

Singulár:

*Object of myth and poetry, the common raven is an intelligent bird of prey.*²⁵⁸

Plurál je opět tvořen pravidelně přidáním sufixu –s a množný tvar substantiva *ravens* vyslovujeme [ˈreɪ.vənz], které je v jednotném čísle ukončeno znělou souhláskou –n.

*Ravens preferred rabbit to lamb but not to sheep.*²⁵⁹

Označení rodu: Pro diferenciaci rodu se nejčastěji používá označení *male* nebo *female*. V odborné terminologii se ale můžeme setkat s výrazy *cock*, určeným pro samce, a *hen* pro samici. Mládě se i u tohoto druhu ptactva, podobně jako u ostatních, značí *chick* (ptáče) nebo obecným zpodstatnělým adjektivem *young* nebo *juvenile* [ˈdʒuː.vən.aɪl] (mládě).

- 1) *Incubation is about 18 to 21 days, by the female only. However, the male may stand or crouch over the young, sheltering but not actually brooding them.*²⁶⁰
- 2) *We found this cute raven chick about 2 weeks ago, having some minor injuries and abandoned.*²⁶¹
- 3) *The female lays four to seven greenish eggs with brown spots. Both parents feed the young.*²⁶²
- 4) *Juvenile begging calls are relatively high-pitched, but there is much individual variation.*²⁶³

Název skupiny: Skupinu těchto velkých černých ptáků můžeme označit kolektivním názvem *flock*. Nejtypičtější označení by ale bylo slovo *congress* [ˈkɒŋ.gres], avšak větu s tímto kolektivem ve spojení se jménem *raven* se mi nepodařilo nalézt.

*In winter, common ravens may gather in flocks to forage during the day and to roost at night.*²⁶⁴

²⁵⁸ <http://animals.nationalgeographic.com/animals/birds/raven/> [cit. 2012-03-07]

²⁵⁹ <http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j.1469-7998.1981.tb04599.x/abstract> [cit. 2012-03-07]

²⁶⁰ http://en.wikipedia.org/wiki/Common_Raven [cit. 2012-03-07]

²⁶¹ http://www.youtube.com/watch?v=Rj_WBLUPk0 [cit. 2012-03-16]

²⁶² <http://animals.howstuffworks.com/birds/raven-info.htm> [cit. 2012-03-07]

²⁶³ <http://animals.nationalgeographic.com/animals/birding/common-raven?source=A-to-Z> [cit. 2012-03-31]

²⁶⁴ <http://animals.nationalgeographic.com/animals/birds/raven/> [cit. 2012-03-07]

8.11 Swan – [swɒn] – labuť

Singulár:

*The tundra swan nests in arctic regions of North America and Eurasia and winters in temperate regions.*²⁶⁵

Plurál je opět vytvořen za pomoci pravidelné koncovky –s. Výslovnost substantiva v množném čísle zní však [swɒnz].

*Although swans do not mate for life, couples establish strong bonds between one another and can often mate for a few years.*²⁶⁶

Označení rodu: I u labutí se používají obecné rozlišovací výrazy *male* pro mužský rod a *female* pro rod ženský. Charakteristickým označením pro tento druh je pak *cob* [kɒb], značící maskulinní rod, a *pen* [pen] coby femininní označení. Pro neutrum se užívá obecný pojem *chick* (ptáče) nebo adjektivum či zpodstatnělé přídavné jméno *young* (mladá, mládě). Lze vytvořit i spojení s adjektivem *immature* [ˌɪm.əˈtʃʊəʃ], neboli *nevyzrálý, nedospělý*. Specifické označení mláděte labutě je ale termín *cygnet* [ˈsɪɡ.nət] (mladá labuť).

- 1) *Females typically lay about four eggs and incubate them for 32 days while males guard the nest. Young chicks are protected from cold and predators...*²⁶⁷
- 2) *The pen incubates, on average, a half-dozen pale unmarked eggs on a heap of vegetation while the cob keeps close guard;*²⁶⁸
- 3) *The young, called cygnets, emerge short-necked and thickly downed; ...Immature birds wear mottled gray or brown plumage for two or more years.*²⁶⁹

Název skupiny: Při pojmenování skupiny tohoto druhu ptáků je v angličtině možné vybrat si z několika variant. Mezi obecnější názvy patří kolektiva typu *flock* [flɒk] (hejno) nebo *herd* [hɜːd] (zde *shluk*). Tato kolektiva se mohou vyskytovat celkem běžně i ve spojení s většinou druhů zvířeny. Kdežto skupinová označení, která jsou typická jen pro vybrané druhy, hlavně ptactva, jsou *bevy* [ˈbev.i] (hejno) nebo

²⁶⁵ <http://animals.howstuffworks.com/birds/swan-info.htm> [cit. 2012-03-07]

²⁶⁶ <http://a-z-animals.com/animals/swan/> [cit. 2012-03-07]

²⁶⁷ <http://animals.nationalgeographic.com/animals/birds/tundra-swam/> [cit. 2012-03-07]

²⁶⁸ <http://www.britannica.com/EBchecked/topic/576262/swan> [cit. 2012-03-07]

²⁶⁹ <http://www.britannica.com/EBchecked/topic/576262/swan> [cit. 2012-03-07]

lamentation [ˌlæm.enˈteɪ.ʃn], což je formace vytvořená při letu mající tvar písmene „V“.

- 1) *Though in their winter grounds they gather in huge flocks, they breed as solitary pairs spread out across the tundra.*²⁷⁰
- 2) *The best way to describe the current market, then, is to say that there is “an unusually large herd of grey swans” about.*²⁷¹
- 3) *The “ugly duckling” goes off on his own and spots a swan-bevy a short distance off.*²⁷²
- 4) *Streicher has arranged his lamentation in the familiar “V” formation that species like geese and swans assume when in flight.*²⁷³

8.12 Turkey – [ˈtʃ:ki] – krůta, krocan

Singulár:

*The Wild Turkey was a very important food animal to Native Americans, but it was eliminated from much of its range by the early 1900s.*²⁷⁴

Plurál: Koncovkou množného čísla je i v tomto případě pravidelný sufix –s a je vslovov8na jako [z], jelikož následuje po samohlásce. Celková výslovnost je proto [ˈtʃ:ki:z].

*Turkeys get spooked by loud noises, and when they do, they often crowd together along a fence.*²⁷⁵

Označení rodu: Pokud bychom chtěli rozlišit rody krůty v angličtině, použijeme adjektiva *male* či *female* ve spojení s *turkey* nebo těmito výrazy zcela nahradíme slovo *turkey*, stanou se tak z nich zpodstatnělá přídavná jména. Charakteristické určení rodu lze provést pomocí substantiv *tom* [tɒm] nebo *gobbler* [ˈgɒb.lə], která se vztahují k samci (tedy *krocan*), či *hen*, které značí samici (česky *krůta*). Střední rod u krůty značí buď jméno *chick* (*ptáče*), spojení s *young* (mladá) či *immature* (*nevyspělý*,

²⁷⁰ <http://animals.nationalgeographic.com/animals/birds/tundra-swan/> [cit. 2012-03-07]

²⁷¹ <http://amarginofsafety.com/2012/02/24/a-herd-of-grey-swans/> [cit. 2012-03-17]

²⁷² <http://tvtropes.org/pmwiki/pmwiki.php/Literature/TheUglyDuckling> [cit. 2012-03-17]

²⁷³ <http://www.erudit.org/culture/espace1041666/espace1048351/9257ac.pdf> [cit. 2012-03-17]

²⁷⁴ http://www.allaboutbirds.org/guide/wild_turkey/id/ac [cit. 2012-03-08]

²⁷⁵ <http://animals.howstuffworks.com/birds/turkey-drown.htm> [cit. 2012-03-08]

nedospělý), nebo termín *poult* [pəʊlt] (*krůtě*), který se speciálně používá u vybraných druhů ptactva při odkazování na mládě.

- 1) *As in many galliform species, the male (tom or gobbler) is larger and much more colorful than the female (hen).*²⁷⁶
- 2) *We will be hatching around 500 turkey chicks every week during May and June,...*²⁷⁷
- 3) *Females lay 4 to 17 eggs, and feed their chicks after they hatch—but only for a few days. Young turkeys quickly learn to fend for themselves.*²⁷⁸
- 4) *The immature bird has a gray head with a black beak tip; the colors change to those of the adult as the bird matures.*²⁷⁹
- 5) *Turkey poults are a familiar barnyard bird raised generally for Thanksgiving Dinner.*²⁸⁰

Název skupiny: Při referování o shromáždění krůt použijeme výraz *rafter* ['ra:f.tər], pro který však český jazyk nemá doslovný překlad. Dalším možným kolektivem pro tento druh je všeobecné skupinové označení *flock* znamenající *houf* nebo *hejno*.

- 1) *Other than at a commercial turkey farm, the Turtle Journal team has never seen a rafter of 29 healthy and well-fed wild turkeys.*²⁸¹
- 2) *Young turkeys quickly learn to fend for themselves as part of mother/child flocks that can include dozens of animals.*²⁸²

9 Savci (Mammals)

9.1 Aardvark – ['ɑ:d.vɑ:k] – mravenečník, hrabáč

Singulár:

*The aardvark has a long, thin, protruding tongue (as long as 30 centimetres) and...*²⁸³

²⁷⁶ [http://en.wikipedia.org/wiki/Turkey_\(bird\)](http://en.wikipedia.org/wiki/Turkey_(bird)) [cit. 2012-03-07]

²⁷⁷ <http://www.rutlandorganics.co.uk/breeding-turkeys.html> [cit. 2012-03-08]

²⁷⁸ <http://animals.nationalgeographic.com/animals/birds/wild-turkey/> [cit. 2012-03-07]

²⁷⁹ http://en.wikipedia.org/wiki/Turkey_Vulture [cit. 2012-03-08]

²⁸⁰ <http://mijavyxewus.web44.net/turkey-poults.php> [cit. 2012-03-08]

²⁸¹ <http://www.turtlejournal.com/?p=1275> [cit. 2012-03-17]

²⁸² <http://animals.nationalgeographic.com/animals/birds/wild-turkey/> [cit. 2012-03-07]

²⁸³ <http://www.animalcorner.co.uk/rainforests/aardvark.html> [cit. 2012-03-12]

Plurál: je tvořen opět pravidelně. Koncovka plurálu je vyslovována [s], jelikož následuje po souhlásce –k, která je neznělá, proto ['a:d.va:ks].

*Aardvarks indirectly benefit humans in areas where termites would otherwise damage crops.*²⁸⁴

Označení rodu: Pro rozlišení mezi samcem a samicí používá substantivum *aardvark* výrazy *male* a *female*. K označení mláděte se běžně používá *pup* [pʌp] nebo *cub* [kʌb], avšak příkladovou větu s prvním výryzem se mi ale nepodařilo nalézt. Dalšími názvy odkazujícími na rod střední jsou substantivum *calf* [ka:f] nebo adjektivum *young*.

- 1) *Male aardvarks leave their mothers completely during the next mating season, but females stay with mothers until the birth of the next cub.*²⁸⁵
- 2) *The baby aardvark weighed approximately 4.5 pounds at birth, but has grown into a healthy calf.*²⁸⁶
- 3) *..., but the Zoo will be offering a webcam where online viewers can watch as the young aardvark grows.*²⁸⁷

Název skupiny: se označuje termínem *aarmony*. Větu s tímto atypickým kolektivem jsem bohužel nenašla.

9.2 Bear – [beəʔ] – medvěd

Singulár:

*A solitary, predominantly vegetarian creature, the black bear uses its keen sense of smell to search out fruit, nuts, berries, and roots.*²⁸⁸

Plurál: I vtomto případě se jedná o pravidelné tvoření plural. Jediná změna nastává ve výslovnosti koncovky množného čísla, substantivum se vystovuje [beəʔz].

*During the winter, bears live off of the fat their bodies have stored up in the summer and fall.*²⁸⁹

²⁸⁴ <http://www.britannica.com/EBchecked/topic/253/aardvark> [cit. 2012-03-12]

²⁸⁵ <http://www.animalcorner.co.uk/rainforests/aardvark.html> [cit. 2012-03-12]

²⁸⁶ <http://www.ibtimes.com/articles/303711/20120223/baby-aardvark-brookfield-zoo-video-sexless-adorable.htm> [cit. 2012-03-12]

²⁸⁷ <http://www.ibtimes.com/articles/303711/20120223/baby-aardvark-brookfield-zoo-video-sexless-adorable.htm> [cit. 2012-03-12]

²⁸⁸ <http://animal.discovery.com/guides/mammals/habitat/tempforest/blackbear.html> [cit. 2012-03-13]

²⁸⁹ http://www.sandiegozoo.org/animalbytes/t-brown_bear.html [cit. 2012-03-13]

Označení rodu: Samec *male* bývá označován také jako *boar* [bɔːr] a samice *female* se nazývá též *sow* [səʊ] nebo složeninou se zájmenem feminina *she-bear* [ˈʃiː.beə]. Na medvíďata se odkazuje adjektivem *young* nebo podstatným jménem *cub*, se kterým se v anglických textech setkáváme asi nejčastěji.

- 1) *In fact, male polar bears may even kill young of their species.*²⁹⁰
- 2) *I came across this young boar last evening while he was foraging in thick vegetation.*²⁹¹
- 3) *In the blink of an eye, a defensive grizzly bear sow was rolling like a freight train through the willows along Peters Creek.*²⁹²
- 4) *Females, or she-bears, den while pregnant and give birth during this winter rest, usually to a pair of cubs.*²⁹³
- 5) *Females aggressively protect their young, but receive no help from their solitary male mates.*²⁹⁴
- 6) *A polar-bear cub born on New Year's Day and then rejected by her mother is in stable condition...*²⁹⁵

Název skupiny: Kolektiva používající se ve spojení se substantivem *bear* jsou *sloth* [sləʊθ] či *sleuth* [sluːθ]. Ani jeden z těchto výrazů nemá bohužel v českém jazyce takový ekvivalent, který by se významově hodil do tohoto překladu. Můžeme si pomoci jednoduše výrazy *skupina/tlupa medvěďů*.

- 1) *That's right: a bear sloth is essentially a pack of bears. ...That's right, just try and imagine a sloth of 30 bears.*²⁹⁶
- 2) *A sleuth of bears... I love bears, and living in the woods on the edge of...*²⁹⁷

9.3 Bobcat – [ˈbɒb,kæt] – rys červený

Singulár:

*A bobcat is not much bigger than the average house cat.*²⁹⁸

²⁹⁰ <http://animals.nationalgeographic.com/animals/mammals/polar-bear/> [cit. 2012-03-13]

²⁹¹ <http://www.flickr.com/photos/lwbrown/4588666020/> [cit. 2012-03-13]

²⁹² <http://www.adn.com/2003/06/08/147318/bear-spray-stops-charging-sow.html> [cit. 2012-03-13]

²⁹³ <http://animals.nationalgeographic.com/animals/mammals/brown-bear/> [cit. 2012-03-19]

²⁹⁴ <http://animals.nationalgeographic.com/animals/mammals/polar-bear/> [cit. 2012-03-13]

²⁹⁵ <http://www.bbc.co.uk/news/Science-environment-16624960> [cit. 2012-03-13]

²⁹⁶ <http://thepotvinreport.wordpress.com/2008/08/06/bear-attack-week-the-bear-sloth/> [cit. 2012-04-18]

²⁹⁷ <http://www.robertlpeters.com/news/sustainability/a-sleuth-of-bears/> [cit. 2012-04-18]

Plurál: Koncovka množného čísla se v případě tohoto substantive vyslovuje naprosto shodně, tedy ['bʌb,kæts], neboť jí předchází neznělý konsonant –t.

*There was little evidence that bobcats avoided pumas in space use.*²⁹⁹

Označení rodu: Při referování o samci se v angličtině použije obecné *male*, a pokud bychom chtěli označit samičku tak prostřednictvím výrazu *female*. Jinak termíny *kitten* ['kɪt.ən] či *cub* se vztahují k neutru rodu, stejně jako zpodstatnělé adjektivum *young*.

- 1) *A dominant male will travel with a female and mate with her several times, generally from winter until early spring;...*³⁰⁰
- 2) *Females choose a secluded den to raise a litter of one to six young kittens, which will remain with their mother for 9 to 12 months.*³⁰¹
- 3) *Bobcat Cubs Milk Attention From Adopted Moms*³⁰²
- 4) *..., the male Bobcat plays no part in rearing the young.*³⁰³

Název skupiny: Žádné konkrétní kolektivum se ve spojení s tímto druhem nepoužívá, zřejmě proto, že ryši žijí převážně mimo takové skupiny. Jsou to spíše samotáři, proto je lze označit jako tzv. *solitary* ['sɒl.i.tri], neboli *samotářská* zvířata.

*Bobcats are solitary animals.*³⁰⁴

9.4 Buffalo – ['bʌf.ə.ləʊ] – buvol, bizon

Singulár:

*The buffalo has a very unpredictable nature which, along with the size of the buffalo, makes the buffalo a severe threat to humans.*³⁰⁵

Plurál: Substantivum je v singuláru ukončeno samohláskou, proto se množné číslo vyslovuje takto ['bʌf.ə.ləʊz]. Koncovka plurálu je –es.

*Savanna buffaloes are large, heavy cowlike animals.*³⁰⁶

²⁹⁸ <http://animals.howstuffworks.com/mammals/bobcat-info.htm> [cit. 2012-03-12]

²⁹⁹ <http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j.1469-7998.2009.00565.x/abstract> [cit. 2012-03-12]

³⁰⁰ <http://en.wikipedia.org/wiki/Bobcat> [cit. 2012-03-12]

³⁰¹ <http://animals.nationalgeographic.com/animals/mammals/bobcat/> [cit. 2012-03-12]

³⁰² <http://www.freerepublic.com/focus/f-chat/2504510/posts> [cit. 2012-04-18]

³⁰³ <http://a-z-animals.com/animals/bobcat/> [cit. 2012-03-12]

³⁰⁴ <http://animals.nationalgeographic.com/animals/mammals/bobcat/> [cit. 2012-03-12]

³⁰⁵ <http://a-z-animals.com/animals/buffalo/> [cit. 2012-03-12]

³⁰⁶ <http://www.awf.org/content/wildlife/detail/985/> [cit. 2012-03-12]

*When grass is scarce or of too poor quality, buffaloes will browse woody vegetation.*³⁰⁷

Označení rodu: Pokud budeme chtít rozlišit pohlaví u tohoto druhu savce, pak samce označíme buďto názvem *male* nebo *bull* [bʊl] a samici *female* nebo *cow* [kaʊ]. Mužský rod se do češtiny překládá jako *býk* (též *samec*) a rod ženský jako *kráva* (nebo *samice*) bizona. Pro rod střední se užívá výraz *calf* [ka:f], neboli *tele*, či další pojmenování ve stylu *young* (*mládě*) nebo *offspring* [ˈɒf.spɪŋ] (*potomek* i *potomci*).

- 1) *Age at sexual maturity is 18 months for males, and three years for females.*³⁰⁸
- 2) *Young bulls typically remain with maternal herds, which consist of around 30 buffalo, for three years after birth.*³⁰⁹
- 3) *Cows emit croaking calls when looking for their calves.*³¹⁰
- 4) *However when a new calf is born the bonding ends and the mother will keep her previous offspring out of the way with horn jabs.*³¹¹
- 5) *Adult females and their young form stable clans of as many as 30 individuals...*³¹²

Název skupiny: Pro označení stáda bizonů je možné použít kolektiva nejružnějších typů od obecného *herd* [hɜ:d], přes specifické pojmy *gang* [gæŋ] nebo *troop* [tru:p] (v češtině *vojsko*, v tomto významu spíše *skupina*, *tlupa*), až po originální označení *obstinacy* [ˈɒb.stɪ.nə.si].

- 1) *They then go on to form small all-male herds.*³¹³
- 2) *...and dare I say it, fairly regular sightings of “herds” or “gangs” or (a particular favorite) an obstinacy of over two hundred buffalo that absolutely love the waterhole which is situated a mere 30 meters from the deck...*³¹⁴

³⁰⁷ <http://www.britannica.com/EBchecked/topic/93550/Cape-buffalo> [cit. 2012-03-12]

³⁰⁸ http://en.wikipedia.org/wiki/Wild_Water_Buffalo [cit. 2012-03-12]

³⁰⁹ <http://animals.nationalgeographic.com/animals/mammals/water-buffalo/> [cit. 2012-03-12]

³¹⁰ http://en.wikipedia.org/wiki/African_buffalo [cit. 2012-03-12]

³¹¹ http://en.wikipedia.org/wiki/African_buffalo [cit. 2012-03-12]

³¹² http://en.wikipedia.org/wiki/Wild_Water_Buffalo [cit. 2012-03-12]

³¹³ <http://animals.nationalgeographic.com/animals/mammals/water-buffalo/> [cit. 2012-03-12]

³¹⁴ <http://www.jamalamadikwe.co.za/2011/11/an-obstinacy-of-buffalo-besiege-the-jamala-madikwe-waterhole/> [cit. 2012-04-18]

9.5 Camel – [ˈkæm.əl] – velbloud

Singulár:

*The camel is a large desert dweller with one or two humps on its back.*³¹⁵

Plurál: se u tohoto substantiva tvoří pravidelně, tzn. přidáním koncovky *-s*. Výslovnost této koncovky se ale poněkud mění, jelikož je přidána za znělou souhláskou *-l*. Celková výslovnost pak zní [ˈkæm.əlz].

*Camels do not walk on their hoofs.*³¹⁶

Označení rodu: Rod maskulinum se v tomto případě značí jmény *male* nebo *bull* (*býk*) a femininní rod se nazývá *female* či *cow* (*kráva*). Mladí velbloudi užívají pojmenování *calf* [ka:f] (*tele*), *colt* [kəʊlt] nebo *foal* [fəʊl] (obojí *hříbě*).

- 1) *The dominant male breeds with all the females in each stable group.*³¹⁷
- 2) *In the non breeding season camels are found in separate herds of immature and mature bulls, isolated old bulls and the cow/calf herds.*³¹⁸
- 3) *Bactrian camels give birth usually to just one calf after a gestation period of 12 to 14 months.*³¹⁹
- 4) *Male calves are forced out of the cow/calf herd at 2 years of age.*³²⁰
- 5) *A nomadic family in Mongolia's Gobi desert faces a problem when a white camel colt is born in a difficult delivery and the mother rejects it.*³²¹
- 6) *The supply of newborn camel foals (*Camelus dromedarius*) with immunoglobulin G*³²²

Název skupiny: Velký výběr nabízí kolektiva, která lze užít při referování o velbloudí skupině. Patří sem jak obecné *herd* a *flock*, tak specifické označení *caravan*, které se používá výhradně ve spojení s tímto druhem.

- 1) *In Central Asia, vast and numerous camel caravans ensured the wealth and growth of the great trading cities of the Silk Road,...*³²³

³¹⁵ <http://animals.howstuffworks.com/mammals/camel-info.htm> [cit. 2012-03-12]

³¹⁶ <http://www.britannica.com/EBchecked/topic/90756/camel> [cit. 2012-03-12]

³¹⁷ <http://www.britannica.com/EBchecked/topic/90756/camel> [cit. 2012-03-12]

³¹⁸ <http://www.camelsaust.com.au/chbiology.htm> [cit. 2012-03-12]

³¹⁹ <http://animals.nationalgeographic.com/animals/mammals/bactrian-camel/> [cit. 2012-03-12]

³²⁰ <http://www.camelsaust.com.au/chbiology.htm> [cit. 2012-03-12]

³²¹ <http://topdocumentaryfilms.com/the-story-of-the-weeping-camel/> [cit. 2012-03-12]

³²² <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/11072745> [cit. 2012-03-12]

³²³ <http://www.britannica.com/EBchecked/topic/90756/camel> [cit. 2012-03-12]

- 2) *It is therefore best to capture bull camel herds and/or cow herds out of the breeding season when herd sizes are largest.*³²⁴
- 3) *A camel flock arriving at Pushkar fair ground*³²⁵

9.6 Cheetah – [ˈtʃiː.tə] – gepard

Singulár:

*At an average of 54kg, the cheetah is the smallest of the big cats...*³²⁶

Plurál: Výslovnost tohoto pravidelně utvořeného substantiva v plurálu zní [ˈtʃiː.təz], protože koncovce –s předchází samohláska ve výslovnosti.

*Cheetahs are found in open and partially open savannas.*³²⁷

Označení rodu: u geparda je v angličtině opravdu prosté. Samci jsou *males* a samice se značí jako *females*. Na mláďata se odkazuje jednoduše názvem *cubs*, jednotné číslo *cub* [kʌb].

- 1) *Male cheetahs live alone or in small groups, often with their littermates.*³²⁸
- 2) *Female cheetahs typically have a litter of three cubs and live with them for one and a half to two years.*³²⁹

Název skupiny: se u geparda značí opravdu originálním kolektivem *coalition* [kəʊ.əˈliʃ.ən] a do češtiny se překládá jako *koalice* nebo *seskupení*.

*..., or a lone male may join an existing group. These groups are called coalitions.*³³⁰

9.7 Chimpanzee – [ˌtʃɪm.pænˈziː] – šimpanz

Singulár:

*The chimpanzee has a thickset body with long arms, short legs and no tail.*³³¹

Plurál: tohoto podstatného jména je tvořen opět pravidelným způsobem. Výslovnost plurálové koncovky se mění, a sice na [z], proto [ˌtʃɪm.pænˈziːz].

³²⁴ <http://www.camelsaust.com.au/chbiology.htm> [cit. 2012-03-12]

³²⁵ <http://www.flickr.com/photos/sweecheng/4074547421/> [cit. 2012-03-12]

³²⁶ <http://www.bbc.co.uk/bigcat/animals/cheetahs/cheetahs.shtml> [cit. 2012-03-12]

³²⁷ <http://www.awf.org/content/wildlife/detail/cheetah> [cit. 2012-03-12]

³²⁸ <http://animals.nationalgeographic.com/animals/mammals/cheetah/> [cit. 2012-03-12]

³²⁹ <http://animals.nationalgeographic.com/animals/mammals/cheetah/> [cit. 2012-03-12]

³³⁰ <http://en.wikipedia.org/wiki/Cheetah> [cit. 2012-03-12]

³³¹ <http://www.awf.org/content/wildlife/detail/chimpanzee> [cit. 2012-03-05]

*Chimpanzees inhabit tropical forests and savannas of equatorial Africa from The Gambia in the west to Lake Albert,...*³³²

Označení rodu: Nejpoužívanějšími označeními pro rod femininum a maskulinum jsou označení *female* a *male*. Mláďata se nazývají většinou zpodstatněným adjektivem *infant* ['in.fənt] (neboli *malé dítě, nemluvně, kojeneček*) nebo se užívá těchto obecných výrazů *baby* či *young*.

- 1) *Adults are very often bald, usually a triangle on the forehead of the male, and more complete baldness in females.*³³³
- 2) *An infant can sit up at 5 months and stand with support at 6 months.*³³⁴
- 3) *She normally gives birth to just one baby, which clings tightly to her breast and, like a human baby, develops rather slowly.*³³⁵
- 4) *In addition, we demonstrate similar though less robust skills and motivations in three young chimpanzees.*³³⁶

Název skupiny: Pokud bychom chtěli hovořit o skupině šimpanzů, lze si zvolit mezi dvěma pojmy. Jedním z těchto pojmů je kolektivum *community* [kə'mju:nə.ti] (*komunita, společenství*) a dalším výrazem označujícím skupinu těchto primátů je zvláštní pojmenování *cartload* ['kɑ:t.ləʊd], pro který jsem nenašla vhodný český ekvivalent.

- 1) *Chimps live in loose communities which can number anywhere from 10 to over 100 individuals.*³³⁷
- 2) *Rise begins in the jungle, with a cartload of chimpanzees frolicking the forests.*³³⁸

9.8 Dog – [dɒg] – pes

Singulár:

*The dog is one of the two most ubiquitous and popular domestic animals in the world (the cat is the other).*³³⁹

³³² <http://www.britannica.com/bps/search?query=chimpanzee> [cit. 2012-03-05]

³³³ <http://www.blueplanetbiomes.org/chimpanzee.htm> [cit. 2012-03-05]

³³⁴ <http://www.awf.org/content/wildlife/detail/chimpanzee> [cit. 2012-03-12]

³³⁵ <http://www.awf.org/content/wildlife/detail/chimpanzee> [cit. 2012-03-05]

³³⁶ *Science* 3 March 2006, vol.311, isme 5765, p. 1301

³³⁷ <http://www.awf.org/content/wildlife/detail/chimpanzee> [cit. 2012-03-05]

³³⁸ http://www.ew.com/ew/article/0,,20483133_20516509,00.html [cit. 2012-04-18]

Plurál: Výslovnost daného podstatného jména zní [dɒgz], jelikož koncovka –s následuje po konsonantu –g, který je znělý.

*Dogs were probably the first tame animals.*³⁴⁰

Označení rodu: Výrazy pro rozlišení rodu u psa jsou následující, *male* nebo *dog* referují o rodu maskulina, *female* a *bitch* [bitʃ] označují rod ženský, do češtiny se překládají pomocí výrazu *fena*, a *pup* [pʌp] či *puppy* [ˈpʌp.i] odkazují na mláďata tohoto druhu, v češtině obě pojmenování známe pod názvem *štěně*.

- 1) *In some ways, choosing between male and female dogs is a matter of personal preference.*³⁴¹
- 2) *However, there are some characteristics which are common in bitches and other characteristics which are common in male dogs.*³⁴²
- 3) *The pups were then allowed to interact with the box.*³⁴³
- 4) *In some breeds, puppies can be born with a short tail or no tail at all.*³⁴⁴

Název skupiny: Psi se vyskytují ve skupinách zvané *smečky*. V angličtině se pro ně používá označení *packs*, v čísle jednotném *pack* [pæk].

*Use of dogs as pack animals in these cultures often persisted after the introduction of the horse to North America.*³⁴⁵

9.9 Elephant – [ˈel.ɪ.fənt] – slon

Singulár:

*The elephant is the only known mammal that, despite having knee joints, cannot jump!*³⁴⁶

Plurál: Výslovnost pravidelné koncovky množného čísla zůstává beze změny, poněvadž je připojena za neznělý *konsonant* –t, tudíž [ˈel.ɪ.fənts].

³³⁹ <http://www.britannica.com/EBchecked/topic/167647/dog> [cit. 2012-03-13]

³⁴⁰ <http://animals.nationalgeographic.com/animals/mammals/domestic-dog/> [cit. 2012-03-13]

³⁴¹ <http://www.howtothings.com/pets-and-animals/a4104-how-to-choose-between-male-and-female-dogs.html> [cit. 2012-03-13]

³⁴² <http://www.howtothings.com/pets-and-animals/a4104-how-to-choose-between-male-and-female-dogs.html> [cit. 2012-03-13]

³⁴³ <http://en.wikipedia.org/wiki/Dog> [cit. 2012-03-13]

³⁴⁴ <http://en.wikipedia.org/wiki/Dog> [cit. 2012-03-13]

³⁴⁵ <http://en.wikipedia.org/wiki/Dog> [cit. 2012-03-13]

³⁴⁶ <http://a-z-animals.com/animals/elephant/> [cit. 2012-03-11]

*As well as being physically striking, African elephants have remarkably complex and interesting social lives.*³⁴⁷

Rodová označení: Slon užívá pro pojmenování svých rodů celkem logická označení. Krom obecných výrazů *male/female*, odkazuje na maskulinum a femininum prostřednictvím *bull (býk)* a *cow (kráva)*. Pro rozlišení neutra využívá název *calf (tele)*.

- 1) *Both male and female African elephants have tusks they use to dig for food and water and strip bark from trees.*³⁴⁸
- 2) *The biggest ever recorded was a bull that weighed 10 tonnes and stood 4m at the shoulder.*³⁴⁹
- 3) *A cow produces a single calf and in very rare cases twins.*³⁵⁰
- 4) *At birth, an elephant calf typically weighs 105 kilograms (230 lb).*³⁵¹

Skupinové označení: Nejběžnějšími kolektivy, se kterými se můžeme setkat v anglicky psaných textech nebo při konverzaci, jsou bezpochyby obecné *herd* i *flock*. Ve spojení se slovem *elephant* se používá také méně známé zato dosti originální kolektivum *memory*, které není uvedeno v příkladových větách z důvodu nižší frekvence použití.

- 1) *As he gets older, he begins to spend more time at the edge of the herd, gradually going off on his own for hours or days at a time.*³⁵²
- 2) *flock of elephants bathing in the river*³⁵³

9.10 Fox – [fɒks] – liška

Singulár:

*The Red Fox is about the size of a large cat.*³⁵⁴

³⁴⁷ http://www.bbc.co.uk/nature/life/African_Bush_Elephant [cit. 2012-03-05]

³⁴⁸ <http://animals.nationalgeographic.com/animals/mammals/african-elephant/> [cit. 2012-03-05]

³⁴⁹ http://www.bbc.co.uk/nature/life/African_Bush_Elephant [cit. 2012-03-05]

³⁵⁰ http://elephant.elehost.com/About_Elephants/about_elephants.htm [cit. 2012-03-05]

³⁵¹ <http://en.wikipedia.org/wiki/Elephant> [cit. 2012-03-05]

³⁵² <http://en.wikipedia.org/wiki/Elephant> [cit. 2012-03-05]

³⁵³ http://www.123rf.com/photo_9172974_flock-of-elephants-bathing-in-the-river.html [cit. 2012-04-18]

³⁵⁴ <http://www.visitthefarm.com/animalfacts/redfox.php> [cit. 2012-03-12]

Plurál: Podstatné jméno *fox* je v jednotném čísle ukončeno písmenem *-x*, což je znělá sykavka. Z toho důvodu je název *foxes* vyslovován jako [fɒksɪz].

*Red foxes live around the world in many diverse habitats including forests, grasslands, mountains, and deserts.*³⁵⁵

Označení rodu: Liška označuje své rody opravdu speciálními názvy. Například pro odkaz na samce se užívá buď běžné *male*, nebo atypické označení *reynard*, *tod* [tɒd] či *dog*. Samička *female* je popisována výrazy *vix/vixen* [ˈvɪk.sən]. Pro rozlišení mláďat se používá vícero označení jako obecné *pup* nebo *cub* a specifickými termíny jsou *kit* [kɪt] (*mládě, kotě*), odkazující hlavně na kožešinové šelmy, a *whelp* [help] (česky *mládě, štěně*), které se používá pro mladé jedince zejména u šelem.

- 1) *Male foxes are known as dogs or reynards,...*³⁵⁶
- 2) *It is commonly said of foxes (particularly the smaller species) that tods make better pets than vixens and are more sociable.*³⁵⁷
- 3) *The vixen (female) typically gives birth to a litter of 2 to 12 pups.*³⁵⁸
- 4) *When a kits mother is dead, someone might take them in as a young kit and keep them as a pet.*³⁵⁹
- 5) *When fox cubs are born they are completely dependent upon their mother for food and warmth.*³⁶⁰
- 6) *The first clinical signs were seen on silver fox whelps at the age of three weeks.*³⁶¹

Název skupiny: Při referování o skupině lišek se užívá zvláštních kolektivních označení *skulk* [skʌlk] nebo také *leash* [liːʃ], které jsou uvedeny níže. Můžeme narazit však na další opravdu originální pojmenování jejich shromáždění, a to na *troop* [truːp] (*skupina, tlupa*), *earth* [ɜːθ] nebo *lead* [liːd]. Jak vidno, u lišky angličtina nabízí skutečně širokou nabídku velmi pestrých kolektiv.

- 1) *In April a 'skulk' of four fox pups and their parents appeared in a den in woodlands not far from my home on the North Downs in Surrey.*³⁶²

³⁵⁵ <http://animals.nationalgeographic.com/animals/mammals/red-fox/> [cit. 2012-03-12]

³⁵⁶ <http://en.wikipedia.org/wiki/Fox> [cit. 2012-03-12]

³⁵⁷ <http://www.thepetfox.net/2011/04/choosing-fox-male-or-female.html> [cit. 2012-03-12]

³⁵⁸ <http://animals.nationalgeographic.com/animals/mammals/red-fox/> [cit. 2012-03-12]

³⁵⁹ <http://en.wikipedia.org/wiki/Fox> [cit. 2012-03-12]

³⁶⁰ <http://www.thefoxwebsite.org/ecology/ecologygrowingup.html> [cit. 2012-03-12]

³⁶¹ <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC2994294/> [cit. 2012-04-18]

³⁶² <http://seasonimages.com/blog/?p=390> [cit. 2012-03-12]

- 2) *A group of foxes is called a skulk or a leash.*³⁶³

9.11 Giraffe – [dʒɪ'ra:f] – žirafa

Singulár:

*A giraffe could look into a second-story window without even having to stand on its tiptoes!*³⁶⁴

Plurál: se zde tvoří pravidelně a výslovnost zůstává beze změny na konci slova – [dʒɪ'ra:fs].

*Giraffes are the tallest land animals.*³⁶⁵

Označení rodu: Na samce žirafy se odkazuje prostřednictvím názvů *male* i *bull* (v překladu *samec*, *býk*). Žirafa z hlediska ženského rodu se nazývá mimo *female* také *doe* nebo *cow* (*samice*, *kráva*) a rod střední bývá označován největší škálou výrazů, tedy *calf* (*tele*), mající nepravidelný tvar plurálu *calves*, a dále *young* či *infant* ['m.fənt].

- 1) *Bulls sometimes battle one another by butting their long necks and heads.*³⁶⁶
- 2) *A giraffe cow in season attracts males from all around, but is soon won by a dominant bull.*³⁶⁷
- 3) *Their young endure a rather rude welcome into the world by falling more than 5 feet (1.5 meters) to the ground at birth.*³⁶⁸
- 4) *These infants can stand in half an hour and run with their mothers an incredible ten hours after birth.*³⁶⁹
- 5) *As the calf grows older it joins its mother.*³⁷⁰
- 6) *Giraffe calves are born with horns, which is unusual.*³⁷¹

³⁶³ <http://www.animalcorner.co.uk/wildlife/peruvianfox.html> [cit. 2012-04-18]

³⁶⁴ <http://www.sandiegozoo.org/animalbytes/t-giraffe.html> [cit. 2012-03-12]

³⁶⁵ <http://www.sandiegozoo.org/animalbytes/t-giraffe.html> [cit. 2012-03-12]

³⁶⁶ <http://animals.nationalgeographic.com/animals/mammals/giraffe/> [cit. 2012-03-12]

³⁶⁷ <http://www.ypte.org.uk/animal/giraffe/76> [cit. 2012-03-12]

³⁶⁸ <http://animals.nationalgeographic.com/animals/mammals/giraffe/> [cit. 2012-03-12]

³⁶⁹ <http://animals.nationalgeographic.com/animals/mammals/giraffe/> [cit. 2012-03-12]

³⁷⁰ <http://www.ypte.org.uk/animal/giraffe/76> [cit. 2012-03-12]

³⁷¹ <http://www.ypte.org.uk/animal/giraffe/76> [cit. 2012-03-12]

Název skupiny: Kolektiva spojovaná se skupinou žiraf jsou nejen obecně známé *herd*, ale i specifická označení *tower* [taʊəʀ], které vtipně naráží na jejich výšku, či *journey* [ˈdʒɜː.ni].

- 1) *Mothers with calves will gather in nursery herds consisting of two or more infants and/or juveniles and their mothers moving or browsing together.*³⁷²
- 2) *A Journey of Giraffes – That is what a group of giraffes are called.*³⁷³
- 3) *I think it's funny and fitting that a group of giraffes is called a "tower."*³⁷⁴

9.12 Gorilla – [gəˈrɪl.ə] – gorilla

Singulár:

*Almost everything a gorilla eats is plant material, so life in the forest is like living in a huge restaurant!*³⁷⁵

Plurál: Pokud bychom chtěli mluvit o větším počtu goril, použijeme množné číslo tohoto podstatného jména, které má tvar *gorillas* a jeho výslovnost zní [gəˈrɪl.əz].

*In a new study, researchers say the behavior indicates that gorillas know the limits of their social status—and...*³⁷⁶

Označení rodu: Výrazy *male* a *female* odkazují na samce a samičku gorily. Označeními obecného charakteru, kterými jsou *infant*, *young*, *newborn* a *offspring* referujeme o středním rodu tohoto druhu.

- 1) *Troops also include several other young males, some females, and their offspring.*³⁷⁷
- 2) *Female gorillas give birth to one infant after a pregnancy of nearly nine months.*³⁷⁸
- 3) *Male gorillas are not active in caring for the young.*³⁷⁹

³⁷² <http://en.wikipedia.org/wiki/Giraffe> [cit. 2012-03-12]

³⁷³ <http://www.travelblog.org/Photos/255116> [cit. 2012-04-18]

³⁷⁴ <http://savingstripes.wildlifedirect.org/2010/01/07/a-tower-of-giraffes/> [cit. 2012-04-18]

³⁷⁵ <http://www.sandiegozoo.org/animalbytes/t-gorilla.html> [cit. 2012-03-12]

³⁷⁶ <http://news.Sciencemag.org/Sciencenow/2010/07/why-gorillas-play-tag.html?ref=hp> [cit. 2012-03-12]

³⁷⁷ <http://animals.nationalgeographic.com/animals/mammals/mountain-gorilla/> [cit. 2012-03-12]

³⁷⁸ <http://animals.nationalgeographic.com/animals/mammals/mountain-gorilla/> [cit. 2012-03-12]

³⁷⁹ <http://en.wikipedia.org/wiki/Gorilla> [cit. 2012-03-12]

- 4) *Weight of the newborn gorilla is given as both 4.5 pounds...*³⁸⁰

Název skupiny: Gorily se vyskytují ve společenstvích zvaných *troop* [tru:p] (*skupina, tlupa*) nebo *band* [bænd] (*skupina, banda*).

- 1) *Troops are led by one dominant, older adult male, often called a silverback because of the swath of silver hair that adorns his otherwise dark fur.*³⁸¹
- 2) *Gorillas are primarily terrestrial and quadrupedal, and they live in bands which vary somewhat in size and composition.*³⁸²

9.13 Hippopotamus – [ˌhɪp.əˈpɒt.ə.məs] – hroch

Singulár:

- 1) *The hippopotamus, whose hide alone can weigh half a ton, is the third-largest living land mammal, after elephants and white rhinos.*³⁸³
- 2) *The hippo continues to thrive in other parts of Africa.*³⁸⁴

Plurál: u tohoto substantiva je tvořen pravidelnou koncovkou –s, které předchází sykavka, proto je tento název v plurálu vyslovován [ˌhɪp.əˈpɒt.ə.mə.sɪz], psáno *hippopotamuses*, nebo je též možný latinský tvar množného čísla *hippopotami* [ˌhɪp.əˈpɒt.ə.mi]. Výraz *hippo*, v plurálu *hippos*, je spíše neformální.

- 1) *Hippopotamuses: herbivorous river-living mammals of tropical Africa*³⁸⁵
- 2) *Hippos have also been known to invade crops consuming mainly rice plants and simply trampling over others.*³⁸⁶

Označení rodu: Samce *male* značíme taktéž výrazem *bull* a pro samici *female* se používá pojmenování *cow*. Na mladé hrochy se odkazuje především názvem *calf* nebo obecným označením v podobě adjektiva *young*.

- 1) *The Hippopotamus is one of the largest and most feared animals in Africa as both males and females are known to be incredibly aggressive at points.*³⁸⁷

³⁸⁰ *Science*, 8 February 1957, vol. 125, no. 3241, p. 227

³⁸¹ <http://animals.nationalgeographic.com/animals/mammals/mountain-gorilla/> [cit. 2012-03-12]

³⁸² *Science*, 7 June 1963, vol. 140, no. 3571, p. 1081

³⁸³ <http://www.awf.org/content/wildlife/detail/hippopotamus> [cit. 2012-03-12]

³⁸⁴ <http://www.awf.org/content/wildlife/detail/hippopotamus> [cit. 2012-03-12]

³⁸⁵ <http://www.hippopotamuses.com/> [cit. 2012-04-18]

³⁸⁶ <http://a-z-animals.com/animals/hippo/> [cit. 2012-03-12]

³⁸⁷ <http://a-z-animals.com/animals/hippo/> [cit. 2012-03-12]

- 2) *Males mature at about 8 years of age, but dominant bulls more than 20 years old do most of the mating.*³⁸⁸
- 3) *Cows produce a calf every two years. Young calves are vulnerable to crocodiles, lions, and hyenas.*³⁸⁹

Název skupiny: Kolektiva tohoto druhu savce mají opravdu specifické podoby. Ve spojení s hrochem se užívají *pod* [pɔd] (*skupinka*), *dale* [deɪl] (*údolí*), *bloat* [bləʊt] nebo *school* [sku:l] (*hejno*), jako představitelé specifických skupinových pojmenování. Dalším kolektivním označením je obecné *herd* (*stádo*).

Hippopotamuses are gregarious, living in groups of up to 30 animals; such a group is called a pod, herd, dale, or bloat.³⁹⁰

- 1) *Soon after birth, mother and young join schools that provide some protection against crocodiles, lions, and hyenas.*³⁹¹
- 2) *The Hippopotamus tends to live in small herds containing between 10 and 20 individuals that are comprised of females with their young.*³⁹²

9.14 Horse – [hɔ:s] – kůň

Singulár:

*The horse has evolved over the past 45 to 55 million years from a small multi-toed creature into the large, single-toed animal of today.*³⁹³

Plurál popisovaného podstatného jména vypadá takto *horses*. K singuláru jména je připojena pravidelná koncovka množného čísla *-s*, která se vyslovuje [z], protože následuje po sykavce ve výslovnosti. Celková výslovnost slova zní proto [hɔ:sɪz].

*Wild horses generally gather in groups of 3 to 20 animals.*³⁹⁴

Rodová pojmenování u koně mají opravdu specifické podoby. Maskulinum se označuje kromě *male* také jako *stallion* ['stæɪ.jən] (v překladu *hřebec*), *sire* [saɪə] (*samec – otec*) nebo *stud* [stʌd] (*chovný samec*). Výrazy *female*, *mare* [meə] (*klisna*)

³⁸⁸ <http://www.britannica.com/EBchecked/topic/266707/hippopotamus> [cit. 2012-03-12]

³⁸⁹ <http://www.britannica.com/EBchecked/topic/266707/hippopotamus> [cit. 2012-03-12]

³⁹⁰ <http://en.wikipedia.org/wiki/Hippopotamus> [cit. 2012-04-18]

³⁹¹ <http://animals.nationalgeographic.com/animals/mammals/hippopotamus/> [cit. 2012-03-12]

³⁹² <http://a-z-animals.com/animals/hippo/> [cit. 2012-03-12]

³⁹³ <http://en.wikipedia.org/wiki/Horse> [cit. 2012-03-05]

³⁹⁴ <http://animals.nationalgeographic.com/animals/mammals/horse/> [cit. 2012-03-05]

či *dam* [dæm] (samice –matka) odkazují na rod ženský a o neutru referují *colt* [kəʊlt], *foal* [fəʊl], *filly* ['fil.i] (vše *hříbě*) i obecné označení adjektivem *young*.

- 1) A stallion (mature male) leads the group, which consists of mares (females) and young foals. When young males become colts, at around two years of age, the stallion drives them away.³⁹⁵
- 2) The male parent of a horse, a stallion, is commonly known as the sire and the female parent, the mare, is called the dam.³⁹⁶
- 3) A stud is a unuetered male mature (over 2 years) horse.³⁹⁷
- 4) A male horse between the time it is weaned and the time it is three or four years old is a colt; a female of the same age is a filly.³⁹⁸

Skupinové označení: Pro pojmenování skupiny koní si lze zvolit z několika kolektiv. Nejfrekventovanějším označením pro větší shromáždění tohoto druhu je *herd* (*stádo*). Mezi další kolektivní názvy patří specifické výrazy *harras* ['hær.əs], *team* [ti:m] (*tým*), *pair* [peər] (*pár*) nebo *troop* [tru:p] (*skupinka, houf*).

- 1) I've just bought a horse and harras is huge!³⁹⁹
- 2) For this reason, the strongest pair in a team may be chosen as the wheelers.⁴⁰⁰
- 3) All of the horses in the Mustang Troop program are BLM Mustangs rounded up from western rangelands.⁴⁰¹
- 4) The leader of the herd also leads the horses to food and water.⁴⁰²

9.15 Kangaroo – [ˌkæŋ.gəˈrʊː] – klokan

Singulár:

The kangaroo is a national symbol of Australia:...⁴⁰³

Plurál: je tvořen opět pravidelně koncovkou –s. Výslovnost substantiva v množném čísle zní [ˌkæŋ.gəˈrʊːz].

³⁹⁵ <http://animals.nationalgeographic.com/animals/mammals/horse/> [cit. 2012-03-05]

³⁹⁶ http://en.wikipedia.org/wiki/Horse_breeding [cit. 2012-04-18]

³⁹⁷ http://wiki.answers.com/Q/What_is_a_stud_horse [cit. 2012-04-18]

³⁹⁸ <http://animals.howstuffworks.com/mammals/horse-info.htm> [cit. 2012-03-12]

³⁹⁹ <http://www.thinkalink.co.uk/view/harras-of-horses> [cit. 2012-04-18]

⁴⁰⁰ [http://en.wikipedia.org/wiki/Driving_\(horse\)](http://en.wikipedia.org/wiki/Driving_(horse)) [cit. 2012-04-18]

⁴⁰¹ <http://www.horsechannel.com/horse-exclusives/mustang-troop.aspx> [cit. 2012-04-18]

⁴⁰² <http://animals.howstuffworks.com/mammals/horse-info.htm> [cit. 2012-03-12]

⁴⁰³ <http://en.wikipedia.org/wiki/Kangaroo> [cit. 2012-03-12]

*Kangaroos are also killed because they compete for forage with livestock.*⁴⁰⁴

Označení rodu: Pro rozlišení klokaního samce *male* existuje velké množství specifických výrazů, kterými jsou *old man*, *boomer* ['bu:m.əʃ], *buck* [bʌk] nebo *jack* [dʒæk]. Totéž platí i pro samičku *female*, ta může být označena jako *doe* [dəʊ], *flyer* ['flaɪ.əʃ], *jill* [dʒɪl] nebo *roo*. [ru:]. Mladý klokan se nazývá *joey* ['dʒəʊ.i] nebo se pro jeho označení používá opět obecné adjektivum *young*.

- 1) *In any mob, the largest male ("old man," or "boomer") dominates during the mating season.*⁴⁰⁵
- 2) *The mere barking of a dog can set a full-grown male boomer into a wild frenzy.*⁴⁰⁶
- 3) *Bucks grow steadily bigger and stronger throughout their lives!*⁴⁰⁷
- 4) *Female kangaroos, called does, and their relatives give birth to tiny, underdeveloped young that are then carried in a special pouch, called a marsupium, on the doe's body.*⁴⁰⁸
- 5) *Females, sometimes called blue flyers, are bluish gray and are smaller and faster than the males, reaching speeds of up to 30 miles per hour (48 kilometers per hour).*⁴⁰⁹
- 6) *Until they reach about 10 or 11 months of age, threatened young kangaroos, called joey's, will quickly dive for the safety of mom's pouch.*⁴¹⁰

Název skupiny: Pro skupinu klokanů se užívá všeobecného substantiva *herd*, ale taktéž i originálního kolektiva *mob* [mɒb] nebo *troop*.

- 1) *Gray kangaroos gather in groups called "mobs."*⁴¹¹
- 2) *A troop of kangaroos eat grass with their babies in their pouches.*⁴¹²
- 3) *If we cull kangaroo herds, the meat should be eaten.*⁴¹³

⁴⁰⁴ <http://www.britannica.com/EBchecked/topic/311040/kangaroo> [cit. 2012-03-12]

⁴⁰⁵ <http://www.britannica.com/EBchecked/topic/311040/kangaroo> [cit. 2012-03-12]

⁴⁰⁶ <http://en.wikipedia.org/wiki/Kangaroo> [cit. 2012-03-12]

⁴⁰⁷ <http://www.sandiegozoo.org/animalbytes/t-kangaroo.html> [cit. 2012-03-12]

⁴⁰⁸ <http://www.sandiegozoo.org/animalbytes/t-kangaroo.html> [cit. 2012-03-12]

⁴⁰⁹ <http://www.sandiegozoo.org/animalbytes/t-kangaroo.html> [cit. 2012-03-12]

⁴¹⁰ <http://animals.nationalgeographic.com/animals/mammals/gray-kangaroo/> [cit. 2012-03-12]

⁴¹¹ <http://animals.nationalgeographic.com/animals/mammals/gray-kangaroo/> [cit. 2012-03-12]

⁴¹² <http://footage.shutterstock.com/clip-1436527-stock-footage-a-troop-of-kangaroos-eat-grass-with-their-babies-in-their-pouches.html> [cit. 2012-03-12]

⁴¹³ <http://debates.juggle.com/if-we-cull-kangaroo-herds-should-their-meat-be-eaten> [cit. 2012-03-12]

9.16 Koala – [kəʊ'ɑ:lə] – koala

Singulár:

*The koala is found in coastal regions of eastern and southern Australia,...*⁴¹⁴

Plurál: Koncovka množného čísla následuje po samohlásce *-a*, z tohoto důvodu je celý název vyslovován [kəʊ'ɑ:ləz].

*Usually, koalas produce only a single young, rarely twins are born.*⁴¹⁵

Označení rodu: Maskulinum a femininum tohoto druhu se značí jednoduše *male/female*. Mládě bývá pojmenováno jako *joey* ['dʒəʊ.i], ale lze o něm referovat také prostřednictvím výrazů *young, infant* nebo *baby*.

- 1) *Although the home ranges of males and females do overlap, males will not tolerate rival males intruding on their territory and fight viciously by scratching and biting.*⁴¹⁶
- 2) *After giving birth, a female koala carries her baby in her pouch for about six months. When the infant emerges, it rides on its mother's back or clings to her belly,...*⁴¹⁷
- 3) *At birth, the young is about 19 mm in length and weighs about 0.5 g.*⁴¹⁸
- 4) *After a gestation period that lasts for a mere 35 days, a single joey is born that is about the size of a bee and very underdeveloped, and...*⁴¹⁹

Název skupiny: Pro odkazování na sdružení koal se užívá spíše obecné *society* [sə'sai.ə.ti] (*spolek, sdružení*).

*Koalas live in societies, just like humans, so they need to be able to come into contact with other koalas.*⁴²⁰

⁴¹⁴ <http://en.wikipedia.org/wiki/Koala> [cit. 2012-03-12]

⁴¹⁵ <http://koalas.org/koala-info.html> [cit. 2012-03-12]

⁴¹⁶ <http://a-z-animals.com/animals/koala/> [cit. 2012-03-12]

⁴¹⁷ <http://animals.nationalgeographic.com/animals/mammals/koala/> [cit. 2012-03-12]

⁴¹⁸ <http://koalas.org/koala-info.html> [cit. 2012-03-12]

⁴¹⁹ <http://a-z-animals.com/animals/koala/> [cit. 2012-03-12]

⁴²⁰ <http://www.thekoala.com/koala/> [cit. 2012-03-12]

9.17 Leopard – [ˈlep.əd] – leopard

Singulár:

*The Leopard is the fifth largest feline in the world behind the tiger, lion, jaguar and mountain lion.*⁴²¹

Plurál: se tvoří pomocí sufixu *-s*, který se následně v tomto substantivu vyslovuje jako [z], proto [ˈlep.ədz].

*Leopards are powerful, intelligent, and beautiful animals.*⁴²²

Označení rodu: Samec tohoto druhu je ve většině případů označován kromě *leopard* výrazem *male*. Naopak samička bývá nejčastěji nazývána mimo *female* slovem *leopardess*. Na mládě je odkazováno substantivem *cub* [kʌb], které se používá vždy v souvislosti s šelmou. Samozřejmě i pro mládě šelmy se značí též výrazy obecného charakteru, jako jsou zde *baby* nebo *young*.

- 1) *Males are about 30% larger than females, weighing 30 to 91 kg (66 to 200 lb) compared to 23 to 60 kg (51 to 130 lb) for females.*⁴²³
- 2) *In a tragic incident near Kotagiri on Sunday, a young leopardess died after getting caught in a wire trap,...*⁴²⁴
- 3) *They usually have two grayish cubs with barely visible spots.*⁴²⁵
- 4) *..., baby leopards remain in hiding in the den especially when the mother leopard goes out hunting.*⁴²⁶
- 5) *By the age of one, young leopards can hunt up to medium-sized animals independently.*⁴²⁷

Název skupiny: Při odkazování na větší počet leopardů se v angličtině užívá pojmů *leap* [li:p] či *prowl* [praʊl]. Druhý výraz se nepodařilo nalézt možná právě proto, že tento druh šelmy se vyskytuje ve volné přírodě spíše jednotlivě, nežli ve skupině.

- 1) *A pride of lions raced against a leap of leopards.*⁴²⁸

⁴²¹ <http://www.theanimalfiles.com/mammals/carnivores/leopard.html> [cit. 2012-03-13]

⁴²² <http://leopardanimal.com/> [cit. 2012-03-13]

⁴²³ <http://en.wikipedia.org/wiki/Leopard> [cit. 2012-03-13]

⁴²⁴ <http://www.thehindu.com/news/states/tamil-nadu/article2506927.ece> [cit. 2012-03-13]

⁴²⁵ <http://animals.nationalgeographic.com/animals/mammals/leopard/> [cit. 2012-03-13]

⁴²⁶ <http://leopardanimal.com/leopard-facts/leopard-life-cycle.php> [cit. 2012-03-13]

⁴²⁷ <http://leopardanimal.com/leopard-facts/leopard-life-cycle.php> [cit. 2012-03-13]

⁴²⁸ <http://spikesworld.spike-jamie.com/ana/multitudes.html> [cit. 2012-04-19]

- 2) *Cubs live with their mothers for about two years—otherwise, leopards are solitary animals.*⁴²⁹

9.18 Lion – [ˈlaɪ.ən] – lev

Singulár:

*Most cat species live a fundamentally solitary existence, but the lion is an exception.*⁴³⁰

Plurál: u popisovaného jména je tvořen pravidelným způsobem, přesto dochází ke změně výslovnosti koncovky množného čísla –s. Ta se vyslovuje jako [z], tedy [ˈlaɪ.ənz].

*Lions with no manes are either genetically inbred or have been castrated.*⁴³¹

Označení rodu: Pro rozlišení mužského rodu se o samci hovoří jako o *male* nebo *lion*, a výrazy *female* či *lioness* se vztahují k opačnému pohlaví. Neutrum se označuje především výrazy *cub* či *lionet*, které zde není uvedeno. Můžeme se avšak setkat i s jinými pojmenováními jako obecné *young* (*mládě*, *mladý*) nebo *offspring* (*potomek*). Lviče lze také označit podle jeho dosaženého věku jako *subadult* (*téměř dospělý*), *yearling* (*rok starý*) nebo *cub* (*mládě*).

- 1) *A pride of lions consists of related females and offspring and a small number of adult males.*⁴³²
- 2) *All of a pride's lionesses are related, and female cubs typically stay with the group as they age.*⁴³³
- 3) *The male lion usually stays and watches its young while waiting for the lionesses to return from the hunt.*⁴³⁴
- 4) *Adult males are the largest members of the pride, followed by adult females, subadults, yearlings, and cubs.*⁴³⁵

Název skupiny: Typickým kolektivem u lvů je *pride* [praɪd], které do češtiny překládáme jako *smečka*.

⁴²⁹ <http://animals.nationalgeographic.com/animals/mammals/leopard/> [cit. 2012-03-19]

⁴³⁰ http://www.outtoafrika.nl/animals/englion.html?zenden=2&subsoort_id=1&bestemming_id=1 [cit. 2012-03-13]

⁴³¹ <http://www.lions.org/lion-the-animal.html> [cit. 2012-03-13]

⁴³² <http://en.wikipedia.org/wiki/Lion> [cit. 2012-03-13]

⁴³³ <http://animals.nationalgeographic.com/animals/mammals/african-lion/> [cit. 2012-03-13]

⁴³⁴ <http://en.wikipedia.org/wiki/Lion> [cit. 2012-03-13]

⁴³⁵ *Science*, 27 July 2001, vol. 293, issue 5530, p. 691

- 1) *Lions are the only cats that live in groups, which are called prides.*⁴³⁶
- 2) *To quantify the degree of reproductive skew in each pride, we compared the observed...*⁴³⁷

9.19 Lynx – [lɪŋks] – rys

Singulár:

*The Canadian lynx is becoming very rare in the northern United States due to hunting...*⁴³⁸

Plurál: U substantiva *lynx* se můžeme setkat s různými tvary množného čísla. Prvním způsobem je shodný tvar singuláru s plurálem *lynx*. Zadruhé lze k danému slovu připojit pravidelnou koncovku množného čísla *lynxes*, viz př. 2). A posledním způsobem je psaní tohoto jména společně se slovem *cat*, které poté přijímá koncovku plurálu, tedy *lynx cat*.

- 1) *As a member of the cat family, lynx share many of the same characteristics as other cats, such as tigers, jaguars, leopards...*⁴³⁹
- 2) *Lynxes have long legs, short tails and black tufts of fur on their ear tips.*⁴⁴⁰
- 3) *Lynx cats are usually solitary creatures, however, small groups of lynx sometimes hunt and travel together.*⁴⁴¹

Označení rodu: Mužský a ženský rod je u rysa rozlišen velmi jednoduše, a sice výrazy *male/female*. Označení *kitten* ['kɪt.ən] referuje o mláděti většinou u kočky a slovo *cub* odkazuje vždy na mládě šelmy. Neutrum může být označeno také výrazy *young* nebo *baby*.

- 1) *The male does not participate in parental care.*⁴⁴²
- 2) *About two months later, females give birth to a litter of one to four young.*⁴⁴³
- 3) *Lynx have one to four babies in the spring.*⁴⁴⁴
- 4) *The kittens weigh 200 - 300 grams at birth.*⁴⁴⁵

⁴³⁶ <http://animals.nationalgeographic.com/animals/mammals/african-lion/> [cit. 2012-03-13]

⁴³⁷ *Science*, 27 July 2001, vol. 293, issue 5530, p. 690

⁴³⁸ <http://www.animalcorner.co.uk/wildlife/lynx.html> [cit. 2012-03-29]

⁴³⁹ <http://animal.discovery.com/mammals/lynx/> [cit. 2012-03-29]

⁴⁴⁰ http://www.ehow.com/facts_5196777_lynx-animal-information.html [cit. 2012-03-29]

⁴⁴¹ <http://www.animalcorner.co.uk/wildlife/lynx.html> [cit. 2012-03-29]

⁴⁴² <http://www.visitthefarm.com/animalfacts/lynx.php> [cit. 2012-03-29]

⁴⁴³ <http://animals.nationalgeographic.com/animals/mammals/lynx/> [cit. 2012-03-29]

⁴⁴⁴ <http://www.yesnet.yk.ca/schools/chiefzhezgittlit/projects/animals/lynx.html> [cit. 2012-03-29]

5) *The cubs have really good eye sight when they are two years old.*⁴⁴⁶

Název skupiny: Rys se nezdržuje ve větším počtu svého druhu, nelze na něho odkázat žádným kolektivem. Je to spíše *samotářský* druh.

*The lynx is a solitary cat that haunts the remote northern forests of North America, Europe, and Asia.*⁴⁴⁷

9.20 Monkey – ['mʌŋ.ki] – opice

Singulár:

*The newborn colobus monkey is covered with white fur, and...*⁴⁴⁸

Plurál: Dané substantivum je tvořeno připojením pravidelné koncovky –s, která následuje po samohlásce. Výslovnost tohoto substantiva zní proto ['mʌŋ.kiz].

*Monkeys who live in small groups or alone tended to have more complex faces...*⁴⁴⁹

Označení rodu: Pokud bychom chtěli označit maskulinum u opice, použije se v angličtině jednoduše výraz *male*, u feminina pak *female*. Na střední rod se nejčastěji odkazuje označením *infant*. Neutrum značí také jméno *suckling* ['sʌk.liŋ], znamenající v překladu *kojenec*, které zde však není uvedeno, nebo dále obecné *young*, *infant* či *baby*.

- 1) *A dominant male, which is usually the largest howler, is the troop leader.*⁴⁵⁰
- 2) *Like humans and apes, female monkeys nurse their young and have a menstrual cycle, albeit less copious.*⁴⁵¹
- 3) *Infants are helpless at birth, so they get rides by clinging to their mothers.*⁴⁵²
- 4) *When the troop is not traveling, monkey babies are very active, spending much of their waking hours playing.*⁴⁵³

⁴⁴⁵ <http://www.animalcorner.co.uk/wildlife/lynx.html> [cit. 2012-03-29]

⁴⁴⁶ <http://www.yesnet.yk.ca/schools/chiefzhezgittlit/projects/animals/lynx.html> [cit. 2012-03-29]

⁴⁴⁷ <http://animals.nationalgeographic.com/animals/mammals/lynx/> [cit. 2012-03-29]

⁴⁴⁸ <http://www.awf.org/content/wildlife/detail/colobusmonkey> [cit. 2012-03-13]

⁴⁴⁹ <http://news.Sciencemag.org/Sciencenow/2012/01/Scienceshot-why-so-many-monkey-f.html?ref=hp> [cit. 2012-03-13]

⁴⁵⁰ <http://animals.howstuffworks.com/mammals/howler-monkey-info.htm> [cit. 2012-03-13]

⁴⁵¹ <http://www.britannica.com/EBchecked/topic/389567/monkey> [cit. 2012-03-13]

⁴⁵² <http://www.sandiegozoo.org/animalbytes/t-monkey.html> [cit. 2012-03-13]

⁴⁵³ <http://www.sandiegozoo.org/animalbytes/t-monkey.html> [cit. 2012-03-13]

Název skupiny: Opice žijí v uskupení, které se v angličtině značí buď jako *troop* [tru:p] (*skupina, tlupa*), *mission* ['mɪʃ.ən] (nepřekládá se), nebo *tribe* [traɪb] (*kmen*).

- 1) *A group of monkeys may be referred to as a mission or a tribe.*⁴⁵⁴
- 2) *Members of the troop keep watch over one another.*⁴⁵⁵

9.21 Panda – ['pæn.də] – panda

Singulár:

*A giant panda is often called a panda bear.*⁴⁵⁶

Plurál: je tvořen i u tohoto podstatného jména pravidelně, tzn. přidáním koncovky *-s*. Jeho výslovnost je ['pæn.dəz].

*In captivity, pandas enjoy a much wider variety of foods - including honey, eggs, fish and fruit and vegetables like oranges, yams and bananas.*⁴⁵⁷

Označení rodu: Panda rozlišuje mužský a ženský rod převážně výrazy *male* a *female*. Můžeme se setkat taktéž s označeními *boar* [bɔ:'f] nebo *sow* [səʊ] – ti však nejsou používáni tak často. Na mládě se odkazuje buď substantivem *cub*, zpodstatněným adjektivem *infant*, nebo spojením s obecným přídavným jménem *young*.

- 1) *After mating, the male leaves the female alone to raise the cub.*⁴⁵⁸
- 2) *The blind infants weigh only 5 ounces (142 grams) at birth and cannot crawl until they reach three months of age.*⁴⁵⁹
- 3) *Yet despite the attention they receive from their mothers, many young pandas do not survive.*⁴⁶⁰

Název skupiny: O skupině pand hovoříme jako o *pack* [pæk] (*dav, banda*), přestože panda ve volné přírodě žije spíše *samotářským* stylem života.

*Pack Of Pandas ...Eight pandas arrived safely in Beijing after a long journey...*⁴⁶¹

*Giant pandas are solitary.*⁴⁶²

⁴⁵⁴ <http://en.wikipedia.org/wiki/Monkey> [cit. 2012-04-19]

⁴⁵⁵ <http://animals.howstuffworks.com/mammals/howler-monkey-info.htm> [cit. 2012-03-13]

⁴⁵⁶ <http://animals.howstuffworks.com/mammals/panda-info.htm> [cit. 2012-03-13]

⁴⁵⁷ <http://www.bbc.co.uk/news/world-12160538> [cit. 2012-03-13]

⁴⁵⁸ <http://en.wikipedia.org/wiki/Panda> [cit. 2012-03-13]

⁴⁵⁹ <http://animals.nationalgeographic.com/animals/mammals/giant-panda/> [cit. 2012-03-13]

⁴⁶⁰ http://www.sandiegozoo.org/animalbytes/t-giant_panda.html [cit. 2012-03-13]

⁴⁶¹ http://www.cbsnews.com/2300-500145_162-4146274.html [cit. 2012-04-19]

9.22 Rabbit – [ˈræb.ɪt] – králík

Singulár:

Today, the rabbit is a popular pet particularly with young children due to the rabbits calm and quiet nature.⁴⁶³

Plurál: tohoto substantiva utvoříme pravidelným způsobem, tedy *rabbits* a výslovnost zní [ˈræb.ɪts].

Rabbits vary in colour from black, grey to white.⁴⁶⁴

Označení rodu: Na samce *male* odkazujeme také označením *buck* [bʌk], o samicích *female* referujeme jako o *doe* [dəʊ]. Výrazy *bunny* [ˈbʌn.i] (v překladu *králíček*), *kit* [kɪt] (*mládě* především u kožešinových zvířat), *kitten* [ˈkɪt.ən] (*mládě*) a *nestling* [ˈnes.lɪŋ] se vztahují k neutru, stejně jako adjektivum *young*.

- 1) Both male and female rabbits are similar in size, however, young rabbits are smaller.⁴⁶⁵
- 2) A doe is ready to breed at about 6 months of age, and a buck at about 7 months.⁴⁶⁶
- 3) A kit (baby rabbit) can be weaned at about 4 to 5 weeks of age.⁴⁶⁷
- 4) The young are called kittens and as with baby cats, their eyes open at about 10 days of age, their ears at about 12 days.⁴⁶⁸
- 5) Rabbits are often used as a symbol of fertility or rebirth, and have long been associated with spring and Easter as the Easter Bunny.⁴⁶⁹
- 6) The reverse of each coin depicts two rabbits nestling under foliage.⁴⁷⁰

Název skupiny: Označení *colony* (česky *kolonie*), *warren* [ˈwɒr.ən] (*nora*) a *herd* (*skupina*, *houf*) odkazují na větší počet jedinců tohoto druhu.

⁴⁶² <http://animals.nationalgeographic.com/animals/mammals/giant-panda/> [cit. 2012-03-13]

⁴⁶³ <http://a-z-animals.com/animals/rabbit/> [cit. 2012-03-13]

⁴⁶⁴ http://www.animalcorner.co.uk/pets/rabbits/rabbit_about.html [cit. 2012-03-13]

⁴⁶⁵ http://www.animalcorner.co.uk/pets/rabbits/rabbit_about.html [cit. 2012-03-13]

⁴⁶⁶ <http://en.wikipedia.org/wiki/Rabbit> [cit. 2012-03-13]

⁴⁶⁷ <http://en.wikipedia.org/wiki/Rabbit> [cit. 2012-03-13]

⁴⁶⁸ http://www.animalcorner.co.uk/pets/rabbits/rabbit_about.html [cit. 2012-03-13]

⁴⁶⁹ <http://en.wikipedia.org/wiki/Rabbit> [cit. 2012-03-13]

⁴⁷⁰ <http://www.tavex.no/index.php?main=265&productID=1192> [cit. 2012-03-13]

- 1) *When danger approaches the guard stamps its feet and the whole colony will very quickly hurry down into their burrows.*⁴⁷¹
- 2) *A group of rabbits is called a "herd", just like a group of cattle. A herd of rabbits lives in a warren.*⁴⁷²

9.23 Seal – [si:l] – tuleň, lachtan

Singulár:

*The fur seal spends most of its time swimming in the open oceans hunting for food.*⁴⁷³

Plurál: se i zde tvoří pravidelným sufixem *–s*. Dochází však ke změně výslovnosti této koncovky na [z], jelikož jí předchází znělá souhláska *–l*, tudíž [si:lz].

*Seals have been hunted for their meat, hides, oil, and fur.*⁴⁷⁴

Označení rodu: Maskulinum se zpravidla označuje jako *male* a femininum jako *female*. V anglických textech můžeme ale také narazit na specifičtější pojmenování, kterými u tohoto druhu jsou *bull* pro rod mužský a *cow* pro ženský rod. Pro střední rod existuje vícero označení, např. *pup*, *yearling*, *baby* nebo *young*.

- 1) *Powerful males, known as bulls, establish territories and gather harems of up to 40 females, battling their rivals to establish dominance.*⁴⁷⁵
- 2) *A fur seal cow gives birth to one pup per year, and mates again shortly thereafter.*⁴⁷⁶
- 3) *A baby harp seal rests on the Arctic ice.*⁴⁷⁷
- 4) *These young are silver or golden (their parents are gray) and can swim by two weeks of age.*⁴⁷⁸
- 5) *This is partly for the reason that the yearlings arrive late and also because all the seals branded were females and...*⁴⁷⁹

⁴⁷¹ http://www.animalcorner.co.uk/pets/rabbits/rabbit_about.html [cit. 2012-03-13]

⁴⁷² <http://www.rabbit.org/fun/answer2.html> [cit. 2012-03-13]

⁴⁷³ <http://a-z-animals.com/animals/fur-seal/> [cit. 2012-03-13]

⁴⁷⁴ <http://www.britannica.com/EBchecked/topic/530868/seal> [cit. 2012-03-13]

⁴⁷⁵ <http://animals.nationalgeographic.com/animals/mammals/fur-seal/> [cit. 2012-03-13]

⁴⁷⁶ <http://animals.nationalgeographic.com/animals/mammals/fur-seal/> [cit. 2012-03-13]

⁴⁷⁷ <http://animals.nationalgeographic.com/animals/mammals/harp-seal/> [cit. 2012-03-19]

⁴⁷⁸ <http://animals.nationalgeographic.com/animals/mammals/weddell-seal/> [cit. 2012-03-19]

⁴⁷⁹ *Science*, 15 October 1897, vol. 6, no. 146, p. 568

Název skupiny: Ve spojení se slovem *seal* si můžeme zvolit z velké škály výrazů, z uvedených např. *bunch* [bʌntʃ] (česky *skupina, parta*), *colony*, *rookery* ['rʊk.ər.i] (*hnízdiště*) nebo obecné *herd*. Existují však i další kolektiva, která lze použít v souvislosti s tímto druhem jako *pod, school, trip, harem* nebo *team*.

- 1) *We also saw a bunch of seals chilling out at the suitably named Seal Point.*⁴⁸⁰
- 2) *Just before you reach the Cape Palliser lighthouse you must keep your eyes open for the nearby seal colony.*⁴⁸¹
- 3) *The Friends of the Elephant Seal support the seal rookery at Piedras Blancas,...*⁴⁸²
- 4) *Ever since the fur seal herd of the Pribilof Islands came into the possession of the United States...*⁴⁸³

9.24 Tiger – ['taɪ.gəʔ] – tygr

Singulár:

*The tiger is the symbol of India's wealth of wildlife.*⁴⁸⁴

Plurál: Jelikož v singuláru je dané substantivum ukončeno na znělý konzontan –r, výslovnost pravidelné koncovky množného čísla se změní na [z]. Výslovnost celého názvu zní ['taɪ.gəʔz].

*Tigers are the largest members of the cat family.*⁴⁸⁵

Označení rodu: K diferenciaci mezi rodem mužským a ženským se kromě označení *male/female* užívají také výrazy *tiger*, značící samce, a *tigress*, odkazující na samici tygra. Mláďata se nejčastěji nazývají *cubs*, singulár *cub*, nebo *young*.

- 1) *In addition, male tigers have wider forepaw pads than females.*⁴⁸⁶
- 2) *Females give birth to litters of two to six cubs, which they raise with little or no help from the male.*⁴⁸⁷
- 3) *A tigress with young has to kill more often to provide food...*⁴⁸⁸

⁴⁸⁰ <http://travellingtamsin.com/2012/01/08/milford-sound-a-wonder-of-the-world/> [cit. 2012-04-19]

⁴⁸¹ <http://www.tikitouring.co.nz/wairarapa-coast-cape-palliser-seals.htm> [cit. 2012-03-13]

⁴⁸² <http://www.elephantseal.org/Rookery/where.htm> [cit. 2012-03-13]

⁴⁸³ *Science*, 27 December 1912, vol. 36, no. 939, p. 894

⁴⁸⁴ <http://www.whereincity.com/india/great-indians/national-symbols/tiger.php> [cit. 2012-03-13]

⁴⁸⁵ <http://animal.discovery.com/mammals/tiger/> [cit. 2012-03-13]

⁴⁸⁶ <http://en.wikipedia.org/wiki/Tiger> [cit. 2012-03-13]

⁴⁸⁷ <http://animals.nationalgeographic.com/animals/mammals/bengal-tiger/> [cit. 2012-03-13]

Název skupiny: Nejtýpčtějším kolektivem, které se používá pro označení skupiny tygrů, je specifické *ambush* ['æm.bʊʃ]. Můžeme také narazit na skupinové pojmenování *streak* [stri:k].

*Though the tiger is a solitary animal, where a number of these cats occur together the correct name for the group is a 'streak' or an 'ambush' of tigers.*⁴⁸⁹

9.25 Warthog – ['wɔ:t.hɒg] – prase bradavičnaté

Singulár:

*The warthog is a large species of pig that is found in the desert and shrub-lands of Africa.*⁴⁹⁰

Plurál: Substantivum je ukončeno v čísle jednotném zněnou souhláskou, proto zní jeho výslovnost v plurálu ['wɔ:t.hɒgz].

*When the warthogs need to escape a threat, they back into the hole and guard the entrance with their threatening tusks.*⁴⁹¹

Označení rodu: Nejčtenějším pojmenováním rodu maskulina a feminina jsou zajisté *male* a *female*. Mimo těchto rodových rozlišení o samci referuje označení *boar*, které se do češtiny překládá jako *kanec* nebo *divočák*, a o samici pak výraz *sow*, které znamená v překladu *svině* čili *prasnice*. Mládě bývá označováno jako *piglet*, neboli *sele* či *podsvinče*, ale také konvertovaným adjektivem *young*.

- 1) *Males normally live by themselves, only joining the groups to mate.*⁴⁹²
- 2) *A dominant boar will displace any other boar that also try to court his female.*⁴⁹³
- 3) *The sow will stay in the hole for several weeks nursing her piglets.*⁴⁹⁴
- 4) *Warthogs live in family groups of a female and her young.*⁴⁹⁵

⁴⁸⁸ <http://www.animalinfo.org/species/carnivor/panttigr.htm> [cit. 2012-03-13]

⁴⁸⁹ <http://www.lairweb.org.nz/tiger/streaking.html> [cit. 2012-03-13]

⁴⁹⁰ <http://a-z-animals.com/animals/warthog/> [cit. 2012-03-13]

⁴⁹¹ <http://animals.howstuffworks.com/mammals/warthog-warts1.htm> [cit. 2012-03-13]

⁴⁹² <http://www.awf.org/content/wildlife/detail/warthog> [cit. 2012-03-13]

⁴⁹³ <http://en.wikipedia.org/wiki/Warthog> [cit. 2012-03-13]

⁴⁹⁴ <http://en.wikipedia.org/wiki/Warthog> [cit. 2012-03-13]

⁴⁹⁵ <http://www.awf.org/content/wildlife/detail/warthog> [cit. 2012-03-13]

Název skupiny: pro prase bradavičnaté zní *sounder* a jejími členy jsou pouze samice se svými potomky. Samci se k nim připojují jen zřídka.

*Females live in sounders with their young and with other females. ...Adult males only join sounders that have estrous females.*⁴⁹⁶

9.26 Whale – [weɪl] – velryba

Singulár:

*The blue whale is the largest animal that has ever existed on Earth.*⁴⁹⁷

Plurál: u tohoto substantiva se tvoří pomocí pravidelné koncovky –s. Ta následuje (ve výslovnosti) po znělé souhlásce –l, tudíž daný název v plurálu zní [weɪlz].

*Whales are distributed throughout the world's oceans and seas,...*⁴⁹⁸

Označení rodu: Rod maskulina je nazýván dvěma způsoby buď prostřednictvím obecného pojmenování *male*, nebo specifickým termínem *bull*. Podobně postupujeme i při označení samice. Na tu odkazujeme výrazem *female* nebo *cow*. Jejich potomek pak bývá označován jako *calf* nebo všeobecným jménem *young*.

- 1) *Males mature in slightly less time at just under five years and at slightly shorter lengths of 20 - 21 m (66 - 69').*⁴⁹⁹
- 2) *The main role of the bull within the whale community and pod is to mate with and fertilise the female cow and to protect the cow and calf while they are vulnerable.*⁵⁰⁰
- 3) *..., the female Blue Whale gives birth to a single calf on her return to the region the following year.*⁵⁰¹
- 4) *Whale cows nurse by actively squirting milk, so fatty that it has the consistency of toothpaste, into the mouths of their young.*⁵⁰²
- 5) *Blue whale calves enter the world already ranking among the planet's largest creatures.*⁵⁰³

⁴⁹⁶ <http://en.wikipedia.org/wiki/Warthog> [cit. 2012-03-13]

⁴⁹⁷ <http://www.enchantedlearning.com/subjects/whales/allabout/> [cit. 2012-03-13]

⁴⁹⁸ <http://www.britannica.com/EBchecked/topic/641397/whale> [cit. 2012-03-13]

⁴⁹⁹ <http://www.animalinfo.org/species/cetacean/balamusc.htm> [cit. 2012-03-13]

⁵⁰⁰ <http://www.whales.org.za/family-structure/bulls.aspx> [cit. 2012-03-13]

⁵⁰¹ <http://a-z-animals.com/animals/blue-whale/> [cit. 2012-03-13]

⁵⁰² <http://en.wikipedia.org/wiki/Whale> [cit. 2012-03-13]

Název skupiny: Jejich komunity se nazývají příznačně *communities*, singular *community*, nebo dalším kolektivem zvaným *pod* [pɒd] (*skupinka* – nejčastěji živočichů žijících ve vodě).

- 1) *Humpback whales are often seen migrating together in large pods but...*⁵⁰⁴
- 2) *The main role of the bull within the whale community and pod is to mate with and fertilise the female cow and...*⁵⁰⁵

9.27 Wolf – [wɒlf] – vlk

Singulár:

*The wolf is accepted to be the ancestor of the domestic dog...*⁵⁰⁶

Plurál: je i tentokrát tvořen pravidelým způsobem, avšak nejen se změnou ve výslovnosti koncovky množného čísla –s, ale především s pravopisnou změnou, kdy neznělé –f se mění na znělé –v. Podoba daného slova v plurálu vypadá takto *wolves* a vyslovuje se [wɒlvz].

*All wolves are characterized by powerful teeth, bushy tails, and round pupils.*⁵⁰⁷

Označení rodu: Samec *male* se označuje názvy *dog* nebo *he-wolf* (česky *vlk* – *samec*). Na samičku vlka *female* se odkazuje pomocí *bitch* či *she-wolf* (v překladu *vlčice*). Pojmy *cub*, *pup* i *whelp* referují o rodu středním. Bohužel se mi nepodařilo vyhledat všechny zmiňované pojmenování.

- 1) *In any pack there is only one alpha male and female, and only these wolves have pups.*⁵⁰⁸
- 2) *During the first few days after giving birth, the bitch wolf remains with her litter almost constantly.*⁵⁰⁹
- 3) *The legend of the twins being rescued and suckled by the she-wolf is partly invented but...*⁵¹⁰

⁵⁰³ <http://animals.nationalgeographic.com/animals/mammals/blue-whale/> [cit. 2012-03-13]

⁵⁰⁴ <http://a-z-animals.com/animals/humpback-whale/> [cit. 2012-03-13]

⁵⁰⁵ <http://www.whales.org.za/family-structure/bulls.aspx> [cit. 2012-03-13]

⁵⁰⁶ <http://a-z-animals.com/animals/wolf/> [cit. 2012-03-13]

⁵⁰⁷ <http://www.angelfire.com/realm/shades/wolves/wolf.htm> [cit. 2012-03-13]

⁵⁰⁸ <http://www.sandiegozoo.org/animalbytes/t-wolf.html> [cit. 2012-03-13]

⁵⁰⁹ <http://annwyn.info/wolf/wolf15.html> [cit. 2012-03-13]

⁵¹⁰ <http://www.worldhistoryonline.org/ancient-history/romulus-and-remus.html> [cit. 2012-03-13]

- 4) *All of a pack's adults help to care for young pups by bringing them food and watching them while others hunt.*⁵¹¹
- 5) *Wolf cubs stay with their mother in the wolf pack with the male wolf cubs often leaving to form a pack of their own.*⁵¹²

Název skupiny: Charakteristické kolektivum užívané pro tento druh savce je *pack*, které do češtiny překládáme jako *smečka*.

*Wolves usually live in packs of up to two dozen individuals, but packs numbering 6 to 10 are most common.*⁵¹³

9.28 Zebra – ['zeb.rə] – zebra

Singulár:

*The young zebra has brown stripes and a mane which stretches from the shoulder to the tail.*⁵¹⁴

Plurál: u substantiva *zebra* bývá tvořen pravidelně, tedy připojením sufixu *-s*, který následně mění svou výslovnost na [z], poněvadž mu předchází samohláska *-a*. Výslovnost popisovaného názvu zní proto ['zeb.rəz].

*Zebras live in the deserts and grasslands of Africa.*⁵¹⁵

Označení rodu: Zebra používá pro rozlišení svých rodů shodná pojmenování jako kůň *horse*, což může být ovlivněno jistou podobností vzhledu obou savců. Na maskulina se odkazuje prostřednictvím *male* či *stallion*. O samici se referuje jako o *female*, ale také jako o *mare*. A shodná označení platí taktéž pro neutrum, tzn. výrazy *foal* nebo *colt* se vztahují na mládě zebry. Pro pojmenování mladých zeber slouží také obecné výrazy *young* a *immature*.

- 1) *They live in small family groups consisting of a male (stallion), several females, and their young.*⁵¹⁶
- 2) *The mares, their foals, and immature males wander through as they wish.*⁵¹⁷

⁵¹¹ <http://animals.nationalgeographic.com/animals/mammals/wolf/> [cit. 2012-03-13]

⁵¹² <http://a-z-animals.com/animals/wolf/> [cit. 2012-03-13]

⁵¹³ <http://www.britannica.com/EBchecked/topic/646475/wolf> [cit. 2012-03-13]

⁵¹⁴ <http://www.ypte.org.uk/animal/zebra-grevy-s-/199> [cit. 2012-03-13]

⁵¹⁵ <http://animals.howstuffworks.com/mammals/zebra-info.htm> [cit. 2012-03-13]

⁵¹⁶ <http://animals.nationalgeographic.com/animals/mammals/zebra/> [cit. 2012-03-13]

⁵¹⁷ <http://www.sandiegozoo.org/animalbytes/t-zebra.html> [cit. 2012-03-13]

- 3) *While all foals have a close association with their mothers, the male foals are also close to their fathers.*⁵¹⁸

Název skupiny: Pro označení většího počtu zeber se užívá obecné kolektivum *herd*, avšak charakteristickým kolektivním označením pro skupinu zeber je specifické *zeal* [zi:l].

- 1) *At first glance, zebras in a herd might all look alike, but their stripe patterns are as distinctive as fingerprints are in man.*⁵¹⁹
- 2) *A zeal of zebras inside the Ngorongoro crater, Tanzania.*⁵²⁰

⁵¹⁸ <http://www.awf.org/content/wildlife/detail/zebra> [cit. 2012-03-13]

⁵¹⁹ <http://www.awf.org/content/wildlife/detail/zebra> [cit. 2012-03-13]

⁵²⁰ <http://www.flickr.com/photos/brightonjel/6893605881/> [cit. 2012-04-19]

10 Analýza odkazování zájmeny

Druhá polovina praktické části je zaměřena na pozorování markérů, které nějakým způsobem odkazují na rodové rozdíly u zvířat. Tyto rodové znaky jsou zkoumány pomocí komparativní analýzy, která je provedena na základě srovnání dvou odlišných zdrojů. Jedním z těchto zdrojů je populárně naučný magazín *National Geographic* a druhým pramenem je odborný vědecký časopis *Science*.

Pro tuto analýzu jsem zvolila 15 druhů zvířat, přičemž jsem se snažila, aby zde byla zastoupena každá třída z první poloviny praktické části. Nakonec jsou zde zahrnuty pouze tyto třídy: hmyz, ryby, ptáci a savci. Důležité bylo také vybrat taková zvířata, která se v anglických textech objevují, co možná nejčastěji a tak se zvýšila pravděpodobnost narazit na dané zvíře v obou zkoumaných zdrojích. Tento úkol byl obzvláště obtížný, proto si lze povšimnout rozdílného objemu nalezených markérů, viz *honeybee* versus *bear*. Mezi vybrané druhy patří tedy následující živočichové:

ant, bear, chimpanzee, dog, duck, elephant, gorilla, honeybee, leopard, lion, mosquito, panda, seal, shark, wolf.

Analyzované druhy zvířat jsou v práci seřazeny abecedně, nikoli již podle svých živočišných tříd. U těchto zvířat byla porovnána zájmena všech tří rodů (tj. maskulinum, femininum a neutrum) a následně získaný počet nalezených zájmen z obou zdrojů byl zanesen do připravených tabulek. Výsledky jednotlivých druhů zvířat získané z těchto tabulek jsou prezentovány slovně ve formě komentářů a jsou místěny pod těmito přehledy.

Každý druh zkoumaného zvířete je vždy v úvodu popsán definicí, která byla přejata z internetového tezauru. Poté následují výše zmíněné tabulky a slovní hodnocení porovnávající oba korpusy a také procentuelní souhrnný výsledek jednotlivých analýz. Nalezené věty či souvětí obsahující rodové markéry zvířat jsou citovány nejen z tištěných zdrojů, ale také z článků těchto magazínů uveřejněných na jejich webových

stránkách. Tato zájmena jsou pro lepší přehlednost a rychlejší orientaci tučně zvýrazněná a podtržená.

10.1 Ant

Definition: a very small insect which lives under the ground in large and well-organized social groups;⁵²¹ Family *Formicidae*, order *Hymenoptera*: several subfamilies.⁵²²

Komparativní tabulky č. 1:

Zájmena	Maskulinum			Femininum			Neutrum		
		NG	Sc		NG	Sc		NG	Sc
Osobní podm.	<i>He</i>	-	-	<i>She</i>	1	4	<i>It</i>	3	2
Osob. předm.	<i>Him</i>	-	-	<i>Her</i>	2	2	<i>It</i>	1	-
Přivlastňovací	<i>His</i>	-	-	<i>Her</i>	2	9	<i>Its</i>	6	4
Zvratná	<i>Himself</i>	-	-	<i>Herself</i>	-	1	<i>Itself</i>	-	-
Celkem		0	0		5	16		10	6

	Maskulinum	Femininum	Neutrum
National Geographic	0%	33%	67%
Science	0%	73%	27%

Rodové rozlišení u tohoto druhu hmyzu získané z obou korpusů je poněkud odlišné, především co se týče feminina a neutra. Zatímco v *National Geographic* získává absolutní prvenství v použití zájmen neutrum, v magazínu *Science* vedení přebírá rod ženský. Naopak absolutní shoda nastává u maskulina, které nebylo nalezeno ani v jednom z pramenů.

⁵²¹ http://dictionary.cambridge.org/dictionary/british/ant_1?q=ant [cit. 2012-04-10]

⁵²² <http://oxforddictionaries.com/definition/ant?q=ant> [cit. 2012-04-10]

Odkazování zájmeny:

National Geographic – zájmena feminina zde nejčastěji odkazují na královnu kolonie nebo se, již v prvním příkladě, spíše výjimečně vztahují na mravence obecně. Mravenec jako takový je označován především zájmeny neutra. Zájmena mužského rodu se prakticky neužívají.

- 1) But when an escaping **ant** reaches the edge and realizes that terra firma is nowhere to be found, "usually the **ant** will turn around and head back toward the center. "By the time **she** realizes there's an edge, there's already another ant clambering on top of **her**, forcing that first ant to become part of the bottom layer."⁵²³
- 2) Save the **queen!** If disturbed by an intruder, minor workers—the caste of ants that tends to **her** majesty—envelop the **matriarch** (here, in Australia) to protect **her** from harm. The **queen** is the grower of the super-organism, producing tens of millions of eggs over **her** life span of several years.⁵²⁴
- 3) One of 10,000 species of ants, this leaf-cutter **ant** hauls a leaf more than three times **its** size back to the nest.⁵²⁵
- 4) The fungus species can infect an **ant**, take over **its** brain, and then kill the insect once **it** moves to a location ideal for the fungi to grow and spread their spores. "It is tempting to speculate that each species of fungus has its own **ant species** that **it** is best adapted to attack," ...⁵²⁶
- 5) "The only way we could keep an **ant** underwater was by tying an elastic band around **its** body and attaching a weight to **it**," Mlot said.⁵²⁷
- 6) This adult **weaver** in Australia holds a silk-producing larva in **its** jaws, spreading the larva's sticky secretions to bind leaves for the colony nest.⁵²⁸

⁵²³ http://news.nationalgeographic.com/news/2011/04/pictures/110425-fire-ants-life-rafts-swarms-Science-proceedings/#/fire-ants-form-life-rafts-afloat_35039_600x450.jpg [cit. 2012-04-01]

⁵²⁴ <http://ngm.nationalgeographic.com/2011/05/weaver-ants/moffett-photography> [cit. 2012-04-01]

⁵²⁵ <http://animals.nationalgeographic.com/animals/bugs/ant/?source=A-to-Z> [cit. 2012-04-01]

⁵²⁶ <http://news.nationalgeographic.com/news/2011/03/pictures/110303-zombie-ants-fungus-new-species-fungi-bugs-Science-brazil/> [cit. 2012-04-01]

⁵²⁷ http://news.nationalgeographic.com/news/2011/04/pictures/110425-fire-ants-life-rafts-swarms-Science-proceedings/#/fire-ants-form-life-rafts-bubble_35036_600x450.jpg [cit. 2012-04-01]

⁵²⁸ <http://ngm.nationalgeographic.com/2011/05/weaver-ants/moffett-photography> [cit. 2012-04-01]

- 7) The trap-jaw **ant** (*Odontomachus bauri*), which lives in Central and South America, moves **its** mandibles (mouth parts) at 115 to 207 feet (35 to 63 meters) per second. ...As the **ant** closes **its** jaws, **it** uses them to push off the ground...⁵²⁹

Science – obdobně jako v *National Geographic* se i zde používají zájmena rodu ženského k odkazování na královnu mravenčí komunity. Zájmena středního rodu značí opět tento druh hmyzu obecně.

- 1) All four methods represent so many peculiarities in the behaviour pattern of the young, recently fecundated **female** or **queen**, and these in turn depend on the amount of **her** food-reserves in the form of adipose tissue and wing-musculature. ...the young fecundated **queen** either leaves the maternal colony accompanied by a band of workers that assist **her** in establishing a new nest and community or **she** becomes parasitic in a colony of an alien species. ...After fecundation by the male during **her** marriage flight, the large-bodied **queen**, which has been plentifully supplied with abdominal fat during **her** larval life, descends to the earth, discards **her** wings and immures **herself** completely in a small cell in the soil,... ...These food-reserves enable **her** not only to mature a number of eggs but... ...**she** manages to live exclusively on **her** own tissue-reserves and to feed **her** larvae with saliva. **She** also normally devours many of **her** own eggs and larvae or feeds them to their sister larvae. **She** often concentrates **her** care on one or a few of **her** offspring, so...

(*Science*, 9 December 1932, vol. 76, p. 532)

- 2) The **species**, **Sphecomyrma freyi**, is considered to represent a new subfamily (Sphecomyrminae), more primitive than any previously known **ant** group. **It** forms a near-perfect link between certain nonsocial tiphid wasps and the most primitive myrmecoid ants.⁵³⁰
- 3) The analyses of territorial strategies in **ants** comprise the study of the design and spatiotemporal structure of the territory, as well as the social mechanisms through which the **insect** society pursues **its** territorial strategy.⁵³¹

⁵²⁹ <http://kids.nationalgeographic.com/kids/stories/animalsnature/trapjawants/> [cit. 2012-04-01]

⁵³⁰ <http://www.Sciencemag.org/content/157/3792/1038.abstract?sid=8e85dd56-aa0c-4480-9333-2179964a6c27> [cit. 2012-04-02]

⁵³¹ <http://www.Sciencemag.org/content/210/4471/732.abstract?sid=8e85dd56-aa0c-4480-9333-2179964a6c27> [cit. 2012-04-02]

- 4) The slave-raiding behavior of **Harpagoxenus canadensis** closely resembles the territorial behavior of **its** host species, *Leptothorax muscorum*.⁵³²
- 5) A homing **ant**, shifted from **its** trail to the trail...⁵³³
- 6) The leaf-cutting **ant** **Atta caphaloes L.** stridulates whenever **it** is prevented from moving freely.⁵³⁴
- 7) This technique is initiated by a special "tandem calling" behavior; the **recruiter** slants **its** gaster upward and discharges poison gland secretions from the extruded sting.⁵³⁵

10.2 Bear

Definice: any of various usually omnivorous mammals of the family *Ursidae* that have a shaggy coat and a short tail and walk with the entire lower surface of the foot touching the ground.⁵³⁶

Komparativní tabulky č. 2:

Zájmena	Maskulinum			Femininum			Neutrum		
		NG	Sc		NG	Sc		NG	Sc
Osobní podm.	<i>He</i>	10	8	<i>She</i>	2	1	<i>It</i>	5	3
Osob. předm.	<i>Him</i>	2	3	<i>Her</i>	1	-	<i>It</i>	-	-
Přivlastňovací	<i>His</i>	2	15	<i>Her</i>	4	1	<i>Its</i>	4	2
Zvratná	<i>Himself</i>	-	-	<i>Herself</i>	-	-	<i>Itself</i>	-	-
Celkem		14	26		7	2		9	5

⁵³² <http://www.Sciencemag.org/content/215/4537/1262.abstract?sid=caf9a7d4-7554-4542-ab7c-970867f2a0ef> [cit. 2012-04-02]

⁵³³

http://www.Sciencemag.org/search?submit=yes&site_area=sci&FIRSTINDEX=60&y=0&x=0&fulltext=ant [cit. 2012-04-02]

⁵³⁴ <http://www.Sciencemag.org/content/149/3690/1392.abstract?sid=caf9a7d4-7554-4542-ab7c-970867f2a0ef> [cit. 2012-04-02]

⁵³⁵ <http://www.Sciencemag.org/content/186/4168/1046.abstract?sid=caf9a7d4-7554-4542-ab7c-970867f2a0ef> [cit. 2012-04-02]

⁵³⁶ <http://www.thefreedictionary.com/bear> [cit. 2012-04-10]

	Maskulinum	Femininum	Neutrum
National Geographic	47%	23%	30%
Science	79%	6%	15%

Zatímco výsledná čísla u *National Geographic* jsou téměř v rovnováze, až na nepatrný rozdíl u maskulina, můžeme říci, že v časopise *Science* se jedná o vsutku převažující postavení, co se týče použití zájmen zmíněného rodu.

Odkazování zájmeny:

National Geographic – rodové markéry feminina odkazují i v tomto případě na životní cyklus matky pečující o své mladé. Maskulinum se vztahuje na popis a pozorování medvědího samce. Zájmena neutra získaná z tohoto korpusu značí medvěda v obecné rovině.

Brown bear cubs nurse on their **mother's** milk until spring and stay with **her** for some two and a half years—so females only reproduce once every three years. ... They can be dangerous to humans, particularly if surprised or if a person gets between a **mother bear** and **her** cubs.⁵³⁷

- 1) I still think about the time that I ran into a black **grizzly** on a ridge top after **he** finished an inconclusive fight with a **sow** and **her** yearling cub. I had to get past **him** on this knife-edge ridge to get to my little camp because a winter storm was blowing in. I decided I was going to try my luck with **him**. **He** was only 30 feet [9 meters] away when **he** noticed me. ...**He's** a cantankerous son of a bitch. Some years **he** cases and attacks and tries to kill all other bears. But **he** was my favorite grizzly there, this black grizzly. When **he** saw me **he** came and slammed **his** paws down, 15 feet [5 meters] from me, and stopped. ...I don't really know what happens with a big **male** like that. **He** stared at me for what felt like hours, but was probably only a minute or so. Then, almost sadly, **he** flicked **his** ears and...⁵³⁸
- 2) It's November, and a **female** leads **her** two cubs to hunt seals on frozen Hudson Bay. **She** gave birth to them two years ago in Wapusk National Park,... Amid wind-whipped snow in March, a **female** and **her** cub peer from a temporary shelter **she** dug ih just half an hour.

(*National Geographic*, December 2005, vol. 208, pp. 49-55)

⁵³⁷ <http://animals.nationalgeographic.com/animals/mammals/brown-bear/> [cit. 2012-03-19]

⁵³⁸ http://www.nationalgeographic.com/adventure/0007/q_n_a.html [cit. 2012-03-30]

- 3) The diminutive spectacled **bear** makes **its** home in the dense Andean jungles of South America, and **it** has the distinction of being the continent's only bear.⁵³⁹
- 4) The awe-inspiring brown **bear** lives in the forests and mountains of northern North America, Europe, and Asia. **It** is the most widely distributed bear in the world. ...and **it** may weigh twice as much before hibernation as **it** will in spring.⁵⁴⁰
- 5) A subspecies of the larger coastal brown bear, the grizzly **bear** gets **its** name from the grayish, or grizzled, tips of **its** fur.⁵⁴¹
- 6) Shaggy, dusty, and unkempt, the reclusive sloth **bear** makes **its** home in the forests of South Asia. Emitting noisy grunts and snorts, **it** wanders alone, usually at night,...⁵⁴²

Science – příklady získané z tohoto pramene používají při odkazování na medvěda obecně mužské rodové markéry spolu s těmi středního rodu. Maskulinum se zde však používá i při popisování medvědího samce a neutrum se vztahuje k mladému jedinci tohoto savce. Samice, resp. matka od mláďete, je označována markéry feminina.

- 1) A new scanning-and-prototyping technique has helped to explain why **Knut**, the world-famous **polar bear**, died suddenly... .., they made hyperaccurate replicas of **his** skull, brain, and face (pictured?). The necropsy conducted..., as the cause of Knut's apparent seizure and fall into the water in **his** enclosure, where **he** drowned. The scans and models showed... why Knut showed no symptoms before **his** deadly fall. "It helped to show that the zoo couldn't have known **he** was sick,"...

(*Science*, 8 April 2011, vol. 332, p. 157)

- 2) The *Tb* of a **female bear** remained at normothermic levels through the end of January (Fig. 2C, bottom?), when **she** gave birth to a 243-g cub... Afterwards, **her** *Tb* became more variable and...

(*Science*, 18 April 2011, vol. 331, p. 907)

⁵³⁹ <http://animals.nationalgeographic.com/animals/mammals/spectacled-bear/?source=A-to-Z> [cit. 2012-04-01]

⁵⁴⁰ <http://animals.nationalgeographic.com/animals/mammals/brown-bear/?source=A-to-Z> [cit. 2012-04-01]

⁵⁴¹ <http://animals.nationalgeographic.com/animals/mammals/grizzly-bear/?source=A-to-Z> [cit. 2012-04-01]

⁵⁴² <http://animals.nationalgeographic.com/animals/mammals/sloth-bear/?source=A-to-Z> [cit. 2012-04-01]

- 3) This giant **grizzly bear** from the forest of British Columbia had **his** tree-rubbing habits scrutinized as part of a project...

(*Science*, 14 September 2007, vol. 317, p. 1477)

- 4) One of the **polar bears** was resting on the side of the basin...with the side of **his** head snag against the partition...and **his** fore-paws hanging over its edge. In **his** fore-paws **he** had a portion of an ordinary walking-cane,... and from this **he** evidently derived...a great deal of enjoyment. ...The other **bear**...having no plaything of **his** own, was apparently highly discomfited. This discomfiture **he** manifested by **his** quick and uncertain turns around the pit,... An interested group of spectators had now collected, and one of them...threw **him** a small painted-stick... This No. 2 immediately began playing with, taking it in **his** mouth and... The stick and the cane, for in **his** manoeuvres, seeming unnoticed of **him**, **he** lost **his** hold upon the stick... After keeping **his** exertions up for about one half-minute, **he** seemed to perceive that the cane did not move towards **him**: so careening **his** head around, **he** brought...and went to playing with **his** own piece of wood.

(*Science*, 27 August 1886, vol. 8, p. 187)

- 5) We report a 26-thousand-year-old **brown bear** fossil from central Alberta, well south of Beringia. Mitochondrial DNA recovered from the specimen shows that **it** belongs to the same clade of bears inhabiting southern Canada and the northern United States today...⁵⁴³

- 6) A **bear cub**, six months old, collected at Port Muller Bay...and evidently representing a species recently described as **Merriam's Bear** (*Ursus merriami*); this is probably the first specimen of **its** species to come into captivity. **It** is of a uniform bluish-gray color, quite different in appearance from all other bears... A fine **young specimen**, which, in spite of **its** black coat, is evidently a **grizzly**, **it** represents the most southern form of that group of bears.

(*Science*, 14 August 1903, vol. 18, p. 218)

⁵⁴³ <http://www.Sciencemag.org/content/306/5699/1150.abstract?sid=14502dd3-5f10-4174-857a-85feaf5159d1> [cit. 2012-04-02]

10.3 Chimpanzee

Definice: an anthropoid ape (*Pan troglodytes*) of equatorial Africa that is smaller and more arboreal than the gorilla.⁵⁴⁴

Komparativní tabulky č. 3:

Zájmena	Maskulinum			Femininum			Neutrum		
		NG	Sc		NG	Sc		NG	Sc
Osobní podm.	<i>He</i>	2	5	<i>She</i>	1	1	<i>It</i>	-	-
Osob. předm.	<i>Him</i>	-	1	<i>Her</i>	-	1	<i>It</i>	1	-
Přivlastňovací	<i>His</i>	1	4	<i>Her</i>	3	2	<i>Its</i>	3	2
Zvratná	<i>Himself</i>	1	-	<i>Herself</i>	-	1	<i>Itself</i>	-	-
Celkem		4	10		4	5		4	2

	Maskulinum	Femininum	Neutrum
National Geographic	33,3%	33,3%	33,3%
Science	59%	29%	12%

Vyrovnaný souboj vykazují rodové markéry nalezené v *National Geographic*. V kontrastu k této procentuelní shodě vystupují zejména rodové znaky maskulina ze *Science*, které se bezmála o stejný počet zvýšily a neutra, které se naopak jednou tolik snížily.

Odkazování zájmeny:

National Geographic – Feminina zde referují nejen o matce tohoto druhu opice, ale také o šimpanzí samici, jak je zřejmé z třetího příkladu. Další příklad uvádí konkrétního samce, na kterého odkazují zájmena *he*, *his* a *himself*. Neutrum se používá jako odkaz na mládě.

- 1) Females can give birth at any time of year, typically to a single infant that clings to its **mother's** fur and later rides on **her** back until the age of two.⁵⁴⁵

⁵⁴⁴ <http://www.merriam-webster.com/dictionary/chimpanzee?show=0&t=1334057695> [cit. 2012-04-10]

⁵⁴⁵ <http://animals.nationalgeographic.com/animals/mammals/chimpanzee/> [cit. 2012-03-19]

- 2) **Mothers** give birth to a single infant, which **she** cares for until the age of two.⁵⁴⁶
- 3) The November issue of National Geographic magazine features a moving photograph of **chimpanzees** watching as one of their own is wheeled to **her** burial. ... On September 23, 2008, **Dorothy**, a **female chimpanzee** in **her** late 40s, died of congestive heart failure.⁵⁴⁷
- 4) **Sniff** and the other wild **chimpanzees** stopped travelling and climbed into the trees. ... Watching him, **Sniff** imagined **himself** in Teleki's place. "**Sniff** knew I was hungry," says Teleki. "And **he** knew **he** could do something about that." ...All on **his** own, **Sniff** picked another armload of fruits, swung down on a vine, and...⁵⁴⁸
- 5) Females can give birth at any time of year, typically to a single **infant** that clings to **its** mother's fur and later rides on her back until the age of two.⁵⁴⁹
- 6) Often, in order to successfully capture a **baby chimp**, it is necessary to kill **its** mother and other adults defending **it**. ... Due to **its** ever growing population of confiscated **chimps**, Tacugama urgently needs to build extra facilities.⁵⁵⁰

Science – Femininní či maskulinní markéry označují zde vždy popis buďto samice, nebo samce. Tzn. v obou případech je známo pohlaví daného jedince. V třetím uvedeném příkladě je odkazováno sice na samici, ale na samici matku, která se stará o svého potomka. Poslední příklady se vztahují na šimpanze obecně a je na ně poukazováno zájmeny *it* apod.

- 1) The **subject** was then released into the testing room while the partner remained “locked” in the adjacent room, unless the subject chose to release **her** by removing the key and unlocking the door... ..., so that a subject did not need help in obtaining the food because **she** could potentially pull both rope ends simultaneously by **herself**... ...Finally, it is important to note that failures to obtain the food...were due not to the subject's actions but to the **partner**, because **he** either pulled the rope prematurely

⁵⁴⁶ http://animals.nationalgeographic.com/animals/photos/chimps/#/chimp-fifi-babies_5807_600x450.jpg [cit. 2012-03-30]

⁵⁴⁷ http://blogs.ngm.com/blog_central/2009/10/ [cit. 2012-03-31]

⁵⁴⁸ <http://kids.nationalgeographic.com/kids/stories/animalsnature/can-animals-be-nice/> [cit. 2012-04-01]

⁵⁴⁹ <http://animals.nationalgeographic.com/animals/mammals/chimpanzee/?source=A-to-Z> [cit. 2012-04-01]

⁵⁵⁰ <http://blogs.nationalgeographic.com/blogs/great-apes/animals/> [cit. 2012-04-01]

or... ..., and in part developed their preference for the more effective partner because **he** caused the last errors. ...and then developed their preference for the more effective partner because of their higher success rate with **him**...

(*Science*, 3 March 2006, vol. 311, pp. 1298-1300)

- 2) Meat sharing is the unique circumstance in which the alpha **male** may be seen begging for food from a subordinate who would flee in the terror on **his** approach in other feeding situations.

(*Science*, 9 November 1973, vol. 182, p. 572)

- 3) A **female chimpanzee** fishes for termites while **her** infant sits on **her** shoulders.

(*Science*, 3 March 2006, vol. 311, p. 1248)

- 4) **Okech** seems to have the right idea: **He** runs to one end of the rope and stands by, apparently ready to do **his** part. But Baluku ignores **his** end of the rope..., grasping at the fruit just beyond **his** reach. ..."**He** is crying for food,"... Okech might have had better luck if **he**'d been a bonobo.

(*Science*, 7 September 2007, vol. 317, p. 1339)

- 5) Their use of genetic markers to test hypotheses about relatedness among **chimpanzees** of a population, and the sociobiological implications of **its** genetic structure,...

(*Science*, 14 April 1995, vol. 268, p. 185)

- 6) Thus, it is unlikely that a **chimpanzee** could be trained to make refined use of **its** vocalizations.

(*Science*, 15 August 1969, vol. 165, p. 664)

10.4 Dog

Definice: a domesticated carnivorous mammal that typically has a long snout, an acute sense of smell, non-retractile claws, and a barking, howling, or whining voice; *Canis familiaris*, family *Canidae* (the dog family).⁵⁵¹

⁵⁵¹ <http://oxforddictionaries.com/definition/dog?q=dog> [cit. 2012-04-10]

Komparativní tabulky č. 4:

Zájmena	Maskulinum			Femininum			Neutrum		
		NG	Sc		NG	Sc		NG	Sc
Osobní podm.	<i>He</i>	5	1	<i>She</i>	4	-	<i>It</i>	1	1
Osob. předm.	<i>Him</i>	1	2	<i>Her</i>	2	-	<i>It</i>	-	-
Přivlastňovací	<i>His</i>	2	6	<i>Her</i>	2	-	<i>Its</i>	2	2
Zvratná	<i>Himself</i>	-	-	<i>Herself</i>	-	-	<i>Itself</i>	-	-
Celkem		8	9		8	0		3	3

	Maskulinum	Femininum	Neutrum
National Geographic	42%	42%	16%
Science	75%	0%	25%

Ve většině příkladů se na psa odkazuje zájmeny maskulina, což prokázaly oba zkoumané zdroje. Avšak pouze v *National Geographic* se množství zjištěných zájmen u feminina absolutně shoduje s těmi mužského rodu. Naopak markéry ženského rodu v *Science* nebyly zastoupeny vůbec.

Odkazování zájmeny:

National Geographic – pokud je známo pohlaví psa, odkazuje se na něj pomocí zájmen, které odpovídá jeho rodu, tj. maskulinum nebo femininum. Markéry neutra se používají u těch psů, o kterých je referováno spíše z obecného hlediska, viz příklady 5) – 7).

- 1) They are extremely calm and friendly **dogs**. I met this giant specimen on a sidewalk near my home in Washington, DC. **His** name is Moose and **he** weighs 190 pounds.⁵⁵²
- 2) **Frankie** is four weeks old in this picture. **Her** mom is a rat terrier and **her** dad is either a dachshund or a rat terrier/Chihuahua mix. Either way **she** is supersweet and we love **her**!⁵⁵³

⁵⁵² <http://digitalnomad.nationalgeographic.com/2012/01/06/all-my-dogs/> [cit. 2012-03-30]

⁵⁵³ <http://animals.nationalgeographic.com/animals/photos/your-puppy-pictures/> [cit. 2012-03-30]

- 3) This is our **basset hound, Howard**, when he was five months old. **He** was always told "no" when caught picking up flowers from our garden. I wanted to make a special picture for our friend's birthday, since she dogsat him when he was a **puppy**. So I took a flower from our garden and put it in his mouth. **Howard** was so surprised that he just sat there looking at me.⁵⁵⁴
- 4) This was the **puppy's (Miss Charlie's)** first hike, and she loved playing in the pool at the base of the falls. We threw the stick and she chased it for at least an hour. **She** chased the stick for so long that my wife carried her for most of the hike back to the trailhead.⁵⁵⁵
- 5) The **dog's** Latin name means "painted wolf,"...Each **animal** has its own unique coat pattern, and all have big, rounded ears.⁵⁵⁶
- 6) Domestic **dogs** still share many behaviors with their wild relatives. Both defend their territories and mark them... These scent posts serve notice to other dogs that an animal is occupying its territory.⁵⁵⁷
- 7) The **dingo** is legendary as Australia's wild **dog**, though it also occurs in Southeast Asia.⁵⁵⁸

Science – Tento korpus se zmiňuje o psovi hlavně pomocí zájmen *he, his* a *him*, přičemž autorovi článku je zjevně známo pohlaví popisovaného psa, neboť jej oslovuje jménem. Druhý odstavec nahlíží na psa obecně, tudíž je použitým rodovým markérem právě zájmeno *it* a jeho další tvary.

- 1) The attached picture represents a regular ritual...between our **labrador retriever** and pet crow. After the crow ate his fill, he would hide surplus food in the market's backyard,... Our dog, Jocko,... would scour the yard using his nose as his prime detector. The crow followed alongside him and when Jocko came too close to the

⁵⁵⁴ http://animals.nationalgeographic.com/animals/photos/your-puppy-pictures/#/basset-hound-howard_34698_600x450.jpg [cit. 2012-03-30]

⁵⁵⁵ http://animals.nationalgeographic.com/animals/photos/your-puppy-pictures/#/golden-retriever-walk_34709_600x450.jpg [cit. 2012-03-30]

⁵⁵⁶ <http://animals.nationalgeographic.com/animals/mammals/african-hunting-dog/?source=A-to-Z> [cit. 2012-04-01]

⁵⁵⁷ <http://animals.nationalgeographic.com/animals/mammals/domestic-dog/> [cit. 2012-04-01]

⁵⁵⁸ <http://animals.nationalgeographic.com/animals/mammals/dingo/> [cit. 2012-04-01]

concealed prize, Jimmy the crow would hop ahead of **him**, knock the wood chips aside, grab **his** food,... The crow relied on **his** memory of **his** stashed food to beat the dog to the prize nearly every time.

(*Science*, 4 May 2007, vol. 316, p. 688)

- 2) **Dogs** are fast becoming the **it** animal for evolutionary cognition research. ... Their special relationship with humans is also seen as worthy of study in **its** own right;... And because all **dogs** are descended from gray wolves (*C. lupus*), they can reveal how domestication has altered a species' mental processes, enabling the dog to survive in **its** new habitat, the human home.⁵⁵⁹

10.5 Duck

Definice: any of numerous wild or domesticated web-footed swimming birds of the family *Anatidae*, especially of the genus *Anas* and allied genera, characterized by abroad, flat bill, short legs, and depressed body.⁵⁶⁰

Komparativní tabulky č. 5:

Zájmena	Maskulinum			Femininum			Neutrum		
		NG	Sc		NG	Sc		NG	Sc
Osobní podm.	<i>He</i>	2	-	<i>She</i>	2	2	<i>It</i>	4	4
Osob. předm.	<i>Him</i>	1	-	<i>Her</i>	3	-	<i>It</i>	1	-
Přivlastňovací	<i>His</i>	1	-	<i>Her</i>	3	2	<i>Its</i>	3	2
Zvratná	<i>Himself</i>	-	-	<i>Herself</i>	-	-	<i>Itself</i>	-	-
Celkem		4	0		8	4		8	6

	Maskulinum	Femininum	Neutrum
National Geographic	20%	40%	40%
Science	0%	40%	60%

⁵⁵⁹ <http://www.Sciencemag.org/content/325/5944/1062.summary?sid=a4f8960e-085a-42fa-ab15-a9832b4d7682> [cit. 2012-04-02]

⁵⁶⁰ <http://dictionary.reference.com/browse/duck?s=t> [cit. 2012-04-10]

Na kachny se v analyzovaných zdrojích odkazuje především zájmeny ženského a středního rodu. Nejméně se pak používá maskulinních markérů, kteří dokonce v magazínu *Science* nebyly zastoupeny vůbec.

Odkazování zájmeny:

National Geographic – Femininum popisuje nejčastěji matku při péči o své potomky, o čem se můžeme přesvědčit z ukázek 4) a 5) a používá se taktéž při odkazování na kachnu jako samici. Maskulinní znaky jsou zjevné při odkazu na kačera, neboli samce kachny, z odstavce 2). Překvapivé je, že ačkoli je autorovi známo pohlaví tohoto druhu ptáka, viz příklad 6), přesto použije markér, který se běžně užívá pro odkazování na kachnu obecně – 7), 8).

- 1) A **female mallard** lays up to a dozen eggs in nests on the ground near water, often in a small depression or tree hole. **She** lines the nest with warm down plucked from **her** undercoat. Outside the nest, the brood sticks close by the **mother** for safety, often following behind **her** in a neat, single-file line.⁵⁶¹
- 2) They will even attempt to carry away the eggs and the young brood of the eider-**duck**, and too often succeed in their foray; but if the **drake** is near at hand, they are frequently defeated. **He** seized the crow by the wing or neck and plunges down with **him** into the sea. Being a good diver **he** feels no inconvenience, whilst the carrion-crow...and the end of the struggle is soon shown by **his** lifeless body floating on the surface.⁵⁶²
- 3) In spring 2011, a **female mallard** and **her** ten newborn ducklings made their home here.⁵⁶³
- 4) National Geographic staff posted signs asking visitors not to feed the birds and to stay at least ten feet from the ducklings to prevent the **mother** from abandoning **her** brood.⁵⁶⁴

⁵⁶¹ <http://kids.nationalgeographic.com/kids/animals/creaturefeature/mallard-ducks/> [cit. 2012-03-24]

⁵⁶² <http://www.Sciencemag.org/content/ns-14/342/129.4.full.pdf?sid=c6574d64-0a0f-4f0e-b5c2-4854427f72a5> [cit. 2012-03-24]

⁵⁶³ <http://animals.nationalgeographic.com/animals/photos/national-geographic-mallard-ducks/> [cit. 2012-03-24]

⁵⁶⁴ http://animals.nationalgeographic.com/animals/photos/national-geographic-mallard-ducks/#/two-mallard-ducklings_35059_600x450.jpg [cit. 2012-03-24]

- 5) After the **mother** made an attempt to take **her** ducklings across a busy intersection one evening, staff members discovered that **she** had been fed at **her** nearby nesting site and was trying to return there.⁵⁶⁵
- 6) The **male**, or **drake**, is the more distinctively colored of the mallards. **Its** iconic green head sits atop a white neckband that sets off a chestnut-colored chest and gray body.⁵⁶⁶
- 7) Reaction of a **duck** when someone has launched a piece of bread at **it**⁵⁶⁷
- 8) Two subspecies in North America, nominate *platyrhynchos* and the southwestern subspecies *diasi*, Mexican **duck**, which is found in pockets along the Rio Grande River in Texas, New Mexico, and southeastern Arizona. **It** is 10 percent smaller than *platyrhynchos*, and... **Its** plumage is darker than female northern mallards, and **it** has an all brown tail. ... In the spring **it** is the earliest migrant, along with northern pintail, appearing north of **its** winter range as soon as there is open water. ...In the fall **it** is among the last to leave the north, retreating only as water freezes.⁵⁶⁸

Science – Ženský rod je použit proto, poněvadž se jedná právě o samici kachny. K popisu kachny bez ohledu na rozdíl pohlaví se pak vztahují příklady 2) a 3). Na většinu kachen nejčastěji odkazuje zájmeno *they*, z kterého bohužel není patrné, zda se jedná o femininum či maskulinum. Právě z toho důvodu bylo obtížné vyhledat větší množství příkladů pro tuto analýzu.

- 1) For nearly a year afterwards this bird passed as an ordinary **female**. Then it was observed that a part of **her** feathers were like those of a male. At a moult soon after, **she** assumed still more of the male's characters,... Subsequently, still more of the male's characters were acquired until **her** plumage was predominately, yet incompletely, male. ...**She** has developed only...

(*Science*, 4 October 1912, vol. 36, p. 445)

⁵⁶⁵ http://animals.nationalgeographic.com/animals/photos/national-geographic-mallard-ducks/#/mallard-ducks-eating_35055_600x450.jpg [cit. 2012-03-24]

⁵⁶⁶ <http://animals.nationalgeographic.com/animals/birds/mallard-duck/?source=A-to-Z> [cit. 2012-04-01]

⁵⁶⁷ http://animals.nationalgeographic.com/animals/photos/waterfowl-photos/#/white-duck_12541_600x450.jpg [cit. 2012-04-01]

⁵⁶⁸ <http://animals.nationalgeographic.com/animals/birding/mallard?source=A-to-Z> [cit. 2012-04-01]

- 2) In shape, in gait, in flight, and in habits, the musk-**duck** is very similar to the wood-duck (sponsa). Like the latter, **it** walks with freer step, **it** rises, flies, and alights with greater ease and grace, than other species,... Like the wood-duck, also, **it** alights on trees. ...Like the wood-duck, too, **it** builds **its** nests on trees or...

(*Science*, 6 April 1883, vol. 1, p. 249)

- 3) On the rocky beach, two researchers are tying a GPS transmitter to the back of a small gray **duck**. They will track **its** migration by satellite, part of a series of investigations that began after highly pathogenic avian influenza...⁵⁶⁹

10.6 Elephant

Definice: either of two very large herbivorous mammals, *Elephas maximus* of south-central Asia or *Loxodonta africana* of Africa, having thick, almost hairless skin, a long, flexible, prehensile trunk, upper incisors forming long curved tusks of ivory, and, in the African species, large fan-shaped ears.⁵⁷⁰

Komparativní tabulky č. 6:

Zájmena	Maskulinum			Femininum			Neutrum		
		NG	Sc		NG	Sc		NG	Sc
Osobní podm.	<i>He</i>	8	-	<i>She</i>	1	1	<i>It</i>	5	1
Osob. předm.	<i>Him</i>	-	-	<i>Her</i>	-	-	<i>It</i>	2	-
Přivlastňovací	<i>His</i>	6	-	<i>Her</i>	1	3	<i>Its</i>	11	4
Zvratná	<i>Himself</i>	1	-	<i>Herself</i>	-	-	<i>Itself</i>	-	-
Celkem		15	0		2	4		18	5

	Maskulinum	Femininum	Neutrum
National Geographic	43%	6%	51%
Science	0%	44%	56%

⁵⁶⁹http://www.Sciencemag.org/search?submit=yes&site_area=sci&y=0&FIRSTINDEX=120&fulltext=duck&x=0 [cit. 2012-04-01]

⁵⁷⁰<http://www.thefreedictionary.com/elephant> [cit. 2012-04-10]

Zatímco v *National Geographic* dominuje maskulinum a neutrum v množství použitých zájmených markerů, v *Science* se na prvních příčkách umístily rody feminina a neutra. Maskulinum se ve vědeckých listech neobjevilo vůbec.

Odkazování zájmeny:

National Geographic – Již v prvním příkladě je na slona odkazováno pomocí tvarů zájmen *he*, přičemž není zcela zřejmé, že autor článku znal pohlaví popisovaného slona. Maskulinní znaky se samozřejmě nejvíce používají při popisu slona samce, které je zastoupeno v ukázce č. 3). Nejfrektovanějším zájmenem u tohoto savce se stalo neutrum, protože odkazuje jak na slona bez ohledu na autorovu znalost jeho pohlaví či nikoli, tak na obecný popis slona, jeho stereotypů i zvláštností.

- 1) The African savanna **elephant** must have been surprised. **He** was grazing alone in a swamp, in Kenya's Masai Mara National Reserve, when a stranger arrived. ... But this fellow had caught **his** trunk in a trap. While freeing **himself**, **he**'d torn off the tip. "Once the pain stopped, **he**'d be able to feed on **his** own," says wildlife biologist Kayhan Ostovar of Billings, Montana. Until then, **he**'d need help. As if to explain, "the injured elephant walked up and stuck **his** trunk into the healthy elephant's mouth," says Ostovar,... **He** reached down, uprooted a small acacia tree, and stuffed it into **his** new friend's mouth.⁵⁷¹
- 2) First the **matriarch** ... went down, and then the younger females and calves were picked off as they huddled around **her** body.⁵⁷²
- 3) **Rajan**, a 60-year-old **elephant** born in captivity on the mainland of India, learned to swim nearly 40 years ago, when **he** arrived in the Andaman Islands... For three decades, **he** and about 200 other elephants hauled felled trees through the jungle. To get from island to island, they were taught to swim—that's how **Rajan** developed **his** love of the sea. During this time **he** developed another love: **Rani**, a **female elephant** and co-worker, was **his** "wife" until about 15 years ago, when **she** died of snakebite.⁵⁷³

⁵⁷¹ <http://kids.nationalgeographic.com/kids/stories/animalsnature/can-animals-be-nice/> [cit. 2012-04-01]

⁵⁷² <http://ngm.nationalgeographic.com/2008/09/elephant-management/lange-text/1> [cit. 2012-03-20]

⁵⁷³ http://blogs.ngm.com/blog_central/2010/04/silhouetted-in-the-andaman-sea-an-elephant-takes-a-morning-dip-in-the-warm-waters-photo-cesare-naldirajan-a-60-year.html [cit. 2012-03-20]

- 4) **One** seemed lonely and immediately ran to me, hoping to get some milk. I gave **it** my thumb to suck, and **it** held on with a soft pink tongue.⁵⁷⁴ ... Till recently Pygmies would kill an **elephant** only for **its** meat.⁵⁷⁵ ... If an **elephant** dies, we do not eat **it**, as **it** has not been *bismelah*"—a Muslim blessing uttered at the ritual slaughter of an animal."⁵⁷⁶
- 5) When an **elephant** drinks, **it** sucks as much as 2 gallons (7.5 liters) of water into **its** trunk at a time. Then **it** curls **its** trunk under, sticks the tip of **its** trunk into **its** mouth, and blows. ... The **elephant** can also use **its** trunk to grasp an entire tree branch and pull it down to **its** mouth. ... When an **elephant** gets a whiff of something interesting, **it** sniffs the air with **its** trunk raised up like a submarine periscope. ...If threatened, an **elephant** will also use **its** trunk to make loud trumpeting noises as a warning. .. **Elephants** also use their trunks...to gently raise a newborn elephant to **its** feet. And just as a human baby sucks its thumb, an **elephant calf** often sucks **its** trunk for comfort.⁵⁷⁷

Science – Zde se do popředí dostávají zmínky o samici slona jako o vedoucí celé skupiny, na níž se odkazuje především zájmeny *her*. Kromě znaků ženského rodu se lze poměrně často setkat i se zájmeny neutra, které se vztahují nejen ke slonovi všeobecně, ale také ke slůňatům jakožto mladým slonům, viz 6).

- 1) Neither the smelling nor the bunching response was affected by the number or age of the other females in the group, indicating that it is the **matriarch** who signals to the rest of **her** group whether...

(*Science*, 20 April 2001, vol. 292, p. 493)

- 2) New research...shows that the lifetime experience of a **matriarch** helps **her** group discriminate friend from foe and contributes in many other important ways to the well-being of **her** companions.

(*Science*, 20 April 2001, vol. 292, p. 417)

⁵⁷⁴ <http://ngm.nationalgeographic.com/2008/09/africa-elephant/douglas-hamilton-text/9> [cit. 2012-04-01]

⁵⁷⁵ <http://ngm.nationalgeographic.com/2008/09/africa-elephant/douglas-hamilton-text/16> [cit. 2012-04-01]

⁵⁷⁶ <http://ngm.nationalgeographic.com/2008/09/africa-elephant/douglas-hamilton-text/18> [cit. 2012-04-01]

⁵⁷⁷ <http://kids.nationalgeographic.com/kids/animals/creaturefeature/african-elephant/> [cit. 2012-04-01]

- 3) A **female** about...she was spotted in a herd of about 17 elephants.

(*Science*, 27 August 2004, vol. 305, p. 1236)

- 4) This discrepancy is clearest in Asian elephants; unlike **African elephants** in zoos, this species' infant mortality is very high ..., and its adult survivorship in zoos has not improved significantly in recent years.⁵⁷⁸

- 5) Strontium isotope ratios...document the concentration of **elephants** within the park. ..., if it is representative of other East African elephant populations, may complicate the use of isotopes as indicators of the source region of ivory.⁵⁷⁹

- 6) An **elephant** that waggles its head usually wants to play, while the **youngster** below is nudging its mother to ask for a drink.

(*Science*, 28 January 2005, vol. 307, p. 491)

- 7) In fact, about one-third of the continent's **elephants** live in its dark, often inaccessible rain forests, where the animals are difficult for researchers to spot, let alone study.⁵⁸⁰

10.7 Gorilla

Definice: a very large typically black-colored anthropoid ape (*Gorilla gorilla*) of equatorial Africa that has a stocky body with broad shoulders and long arms and is less erect and has smaller ears than the chimpanzee.⁵⁸¹

Komparativní tabulky č. 7:

Zájmena	Maskulinum			Femininum			Neutrum		
		NG	Sc		NG	Sc		NG	Sc
Osobní podm.	<i>He</i>	9	1	<i>She</i>	2	1	<i>It</i>	-	2
Osob. předm.	<i>Him</i>	2	-	<i>Her</i>	-	-	<i>It</i>	-	-

⁵⁷⁸ <http://www.Sciencemag.org/content/322/5908/1649.abstract?sid=160adf08-b2fd-4524-b0bf-9fe7faea0c13> [cit. 2012-04-02]

⁵⁷⁹ <http://www.Sciencemag.org/content/267/5202/1340.abstract?sid=9bd3cfa1-c29e-43e3-b43d-0c828b673f8f> [cit. 2012-04-02]

⁵⁸⁰ <http://www.sciencemag.org/content/275/5305/1417.summary?sid=62088ece-ff03-49ad-8752-ef83c6254567> [cit. 2012-04-03]

⁵⁸¹ <http://www.merriam-webster.com/dictionary/gorilla> [cit. 2012-04-10]

Přivlastňovací	<i>His</i>	13	3	<i>Her</i>	5	-	<i>Its</i>	1	1
Zvratná	<i>Himself</i>	-	-	<i>Herself</i>	1	-	<i>Itself</i>	-	-
Celkem		24	4		8	1		1	3

	Maskulinum	Femininum	Neutrum
National Geographic	73%	24%	3%
Science	50%	12,5%	37,5%

Maskulinum tentokrát dominuje ve výsledcích obou zdrojů. K neshodě mezi oběma prameny dochází u rodových markerů neutra a feminina. Zatímco v *National Geographic* je střední rod reprezentován pouze 3%, v magazínu *Science* zaujímá neutrum druhou pozici v počtu analyzovaných zájmen.

Odkazování zájmeny:

National Geographic – Mužský rod je použit k popisu a pozorování samce jako hlavy tlupy, jeho zvyků nebo páření se svým protějškem. Samice je nejčastěji v textech označována jako matka. Zájmeno neutra bylo v tomto časopise nalezeno pouze jediné a to s odkazem na mládě gorily, příklad 5).

- 1) Troops are led by one dominant, older adult **male**, often called a silverback because of the swath of silver hair that adorns **his** otherwise dark fur. ... Those who challenge this alpha **male** are apt to be cowed by impressive shows of physical power. **He** may stand upright, throw things, make aggressive charges, and pound **his** huge chest while barking out powerful hoots or unleashing a frightening roar.⁵⁸²
- 2) This is the story of a family like no other: the monstrous, solitary **patriarch** and **his** four ever competing, ever contriving **wives**, each with **her** own needy child, and... Each **mother** is hell-bent on protecting and promoting **her** own offspring. Today, as every day, the heavy-shouldered **patriarch** is eating alone. No one is allowed near **him** when **he** dines. ...Stingless bees buzz about **his** ears, flies cover **his** food, but **he** doesn't notice. **He** sits with **his** belly protruding over **his** thighs, chews ruminantly, and... **He** lies back in the hot shade, throws out **his** powerful arms, heaves **his** deeply

⁵⁸² <http://animals.nationalgeographic.com/animals/mammals/mountain-gorilla/> [cit. 2012-03-19]

muscled chest, and instantly falls asleep. Mekome deftly slips up near **him** and lies down.⁵⁸³

- 3) ... The age of the **females** is unknown, except for **George**, who is about eight (and who was mistaken for a male when **she** was little, hence **her** name, which the crew got used to and kept). ...**Her mother, Vinny** ... ran off to find **herself** a more responsive mate.⁵⁸⁴
- 4) A typical group is led by the biggest and strongest mature **male gorilla**... **He**'s called a silverback because the hair on a male's back turns from black to silvery gray as **he** matures. This happens when **he** is between 11 and 13 years old. ...A **female mountain gorilla** gives birth to **her** first baby at about ten years of age. **She** only has one baby at a time, every three to four years. ... When excited, or to intimidate an enemy, a **male gorilla** pounds **his** chest. **He** stands on **his** legs and slaps **his** cupped hands against **his** chest.⁵⁸⁵
- 5) A **newborn** mountain **gorilla** takes refuge in **its** mother's arms in Rwanda's Volcanoes National Park.⁵⁸⁶

Science – Markér feminina byl v tomto korpusu nalezen jen v jednom případě a to při označení matky jako *she*. Zájmena mužského rodu jsou použita při referování o způsobu získávání potravy u samce i odkazování na něho jako na otce. Obecně platné zájmeno používající se pro oba rody je opět *it*, které popisuje gorily celkově.

- 1) As the hoots are accelerated, the **male** plucks leaves and may place one between **his** lips; **he** then rises on **his** hind legs, grabs a handful of vegetation, and...
(*Science*, 7 June 1963, vol. 140, p. 1081)
- 2) The **mother** weighs either 260 pounds (UP and *Life*) or 280 pounds (AP), and **she** is said to be 9 years old (all three sources). The **father** weighs either 380 pounds (*Life*) or 400 pounds (AP), and **his** stated age is 11 years (all three sources).
(*Science*, 8 February 1957, vol. 125, p. 227)

⁵⁸³ <http://ngm.nationalgeographic.com/2008/01/lowland-gorilla-family/gorilla-text.html> [cit. 2012-03-30]

⁵⁸⁴ <http://ngm.nationalgeographic.com/2008/01/lowland-gorilla-family/gorilla-text/4> [cit. 2012-03-30]

⁵⁸⁵ <http://kids.nationalgeographic.com/kids/animals/creaturefeature/mountain-gorilla/> [cit. 2012-04-02]

⁵⁸⁶ http://animals.nationalgeographic.com/animals/photos/virunga-gorillas/#/gorilla-mother-child-vir_5890_600x450.jpg [cit. 2012-04-02]

- 3) A fine half-grown **specimen of the Siamang** (*Hylobates syndactylus*)...is...the first representative of **its** species to reach America alive. **It** is a large black **gibbon**... This specimen is in good health, and in zoological collections **it** even surpasses the **gorilla** in rarity.

(*Science*, 14 August 1903, vol. 18, pp. 218-219)

10.8 Honeybee

Definice: any of several social bees of the genus *Apis* that produce honey, especially *A. mellifera*, widely domesticated as a source of honey and beeswax.⁵⁸⁷

Komparativní tabulky č. 8:

Zájmena	Maskulinum			Femininum			Neutrum		
		NG	Sc		NG	Sc		NG	Sc
Osobní podm.	<i>He</i>	-	-	<i>She</i>	2	-	<i>It</i>	-	2
Osob. předm.	<i>Him</i>	-	-	<i>Her</i>	-	-	<i>It</i>	-	-
Přivlastňovací	<i>His</i>	-	-	<i>Her</i>	2	2	<i>Its</i>	3	4
Zvratná	<i>Himself</i>	-	-	<i>Herself</i>	-	-	<i>Itself</i>	1	-
Celkem		0	0		4	2		4	6

	Maskulinum	Femininum	Neutrum
National Geographic	0%	50%	50%
Science	0%	25%	75%

Použití rodových markerů v *National Geographic* je vyvážené, co se týče rodů feminina a neutra. Naopak v *Science* se, co do četnosti použití zájmen, umístilo neutrum na místě prvním s drtivou převahou nad femininem. Shoda obou zdrojů v mužském rodě není až tak překvapivá, jelikož se jedná o samce zvané trubci, kteří nepřijdou do kontaktu s lidmi. Jejich rolí je totiž pouze oplození královen. Možná proto se o nich nehovoří tak často jako o ostatních druzích včel a jejich zastoupení v této analýze se rovná nule.

⁵⁸⁷ <http://www.thefreedictionary.com/honeybee> [cit. 2012-04-10]

Odkazování zájmeny:

National Geographic – Femininum se v tomto výzkumu orientuje pouze na královny. Popisuje způsob, jakým pokládají vejce a délku života. U zájmen středního rodu je odkazováno na včely všeobecně a přitom jsou pozorovány jejich metody sbírání pylu.

- 1) The **queen**'s job is simple – **she** lays the eggs that will spawn the hive's next generation of bees. ... A **queen** can lay as many as 2,000 eggs in a single day. **She** can live for four or five years and will produce about two million eggs over **her** lifetime.⁵⁸⁸
- 2) Scientists knew that several viruses that infect **honeybee** colonies are transmitted from one bee to another within the hive through the bugs' saliva or from an infected **queen** to **her** eggs.⁵⁸⁹
- 3) The **honeybee** lifts **itself** into the air and hovers, gently combing the pollen from **its** body into the pollen baskets on **its** legs. **Honeybee** combing pollen into **its** pollen baskets while hovering.⁵⁹⁰

Science – Při způsobu použití zájmen platí zde naprosto totožné zásady jako u *National Geographic*. Totiž feminina označují včely královny a *it* odkazuje k včelám z obecného hlediska.

- 1) The **queen bee** controls the physiology and behaviour of **her** fellow bees...
(*Science*, 2 March 2007, vol. 315, p. 1195)
- 2) A swarm of **honeybees** will move up to 75 m (250 feet) without **its** queen but only for 3 to 8 minutes. The **swarm** is aware of the presence of **its** queen, but... The source of the odoriferous substance(s) responsible for a **swarm**'s detection of **its queen** appears to be glands in **her** head.⁵⁹¹

⁵⁸⁸ <http://kids.nationalgeographic.com/kids/animals/creaturefeature/honeybees/> [cit. 2012-03-31]

⁵⁸⁹ <http://news.nationalgeographic.com/news/2010/12/101229-bees-collapse-viruses-animals-Science/> [cit. 2012-03-31]

⁵⁹⁰ <http://newswatch.nationalgeographic.com/2011/12/18/sunflower-honeybee-on-a-kenyan-morning/> [cit. 2012-04-01]

⁵⁹¹ <http://www.Sciencemag.org/content/141/3578/357.abstract?sid=91b5dc88-23ba-47e9-95f1-46b3d7fc9d39> [cit. 2012-04-01]

- 3) **Honeybee** swarms and complex brains show many parallels in how they make decisions. ... We show that a key feature of a brain—cross inhibition between the evidence-accumulating populations—also exists in a swarm as **it** chooses **its** nesting site.⁵⁹²
- 4) One **pupa** was also produced by this treatment. **It** was intermediate in tongue length and in the size of the abdomen...

(*Science*, 8 April 1955, vol. 121, p. 509)

10.9 Leopard

Definice: a large solitary cat that has a fawn or brown coat with black spots, native to the forests of Africa and southern Asia. Also called panther. *Panthera pardus*, family *Felidae*.⁵⁹³

Komparativní tabulky č. 9:

Zájmena	Maskulinum			Femininum			Neutrum		
		NG	Sc		NG	Sc		NG	Sc
Osobní podm.	<i>He</i>	2	4	<i>She</i>	3	1	<i>It</i>	3	1
Osob. předm.	<i>Him</i>	1	-	<i>Her</i>	2	-	<i>It</i>	-	-
Přivlastňovací	<i>His</i>	-	3	<i>Her</i>	5	1	<i>Its</i>	7	3
Zvratná	<i>Himself</i>	-	-	<i>Herself</i>	-	-	<i>Itself</i>	1	-
Celkem		3	7		10	2		11	4

	Maskulinum	Femininum	Neutrum
National Geographic	12%	42%	46%
Science	54%	15%	31%

⁵⁹² <http://www.Sciencemag.org/content/335/6064/108.abstract?sid=0b98b05c-9ab4-4125-8ebe-779bb2f8a195> [cit. 2012-04-02]

⁵⁹³ <http://oxforddictionaries.com/definition/leopard?q=leopard> [cit. 2012-04-10]

V magazínu *National Geographic* je počet nalezených zájmen u feminina a neutra velmi blízký. V kontrastu obou použitých zdrojů stojí maskulinum a femininum, kdy v jednom z korpusů je jeden rod zastoupen v hojném počtu a v tom druhém naopak v mizivém. Rozdíl v rodě středním u *Science* a *National Geographic* není v celkovém měřítku nijak markantní.

Odkazování zájmeny:

National Geographic – Jak můžeme vidět, dominantní postavení v počtu použitých markéru v tomto korpusu mají femininum a neutrum, které odkazují na matku při péči o své mladé i na mladou samici leoparda v rodě ženském, a na leoparda jako na zvíře obecně pak v rodě středním. Použito bylo i maskulinum, které se vztahuje taktéž na zvíře v obecném kontextu.

- 1) The **mother** hides **her** cubs and moves them from one safe location to the next until they are old enough to begin playing and learning to hunt.⁵⁹⁴ **She** was eight days old when we spotted **her**. **Her** eyes were still milky gray, and **she** wobbled slightly. Emerging into the sunlight from **her** den, **she** seemed curious and bold, taking no notice of screeching squirrels. **Her** mother had lost five previous cubs to hyenas, baboons, and other predators. ... From **her** first days, **Legadema**, as we came to call **her** ("light from the sky" in the Setswana language), was under constant threat.⁵⁹⁵
- 2) A **leopard** identified as having killed nearby livestock is captured so **he** can be relocated to Neuhof Nature Reserve. ...The **leopard**...had never caused any problems as **he** was pursuing natural prey, especially mountain zebra and greater kudu. ...So far, the **leopard** is doing very well in **its** new environment and the team will keep a close eye on **him**.⁵⁹⁶
- 3) The **leopard** is so strong and comfortable in trees that **it** often hauls **its** kills into the branches. By dragging the bodies of large animals aloft **it** hopes to keep them safe from scavengers such as hyenas.⁵⁹⁷

⁵⁹⁴ <http://animals.nationalgeographic.com/animals/mammals/leopard/> [cit. 2012-03-19]

⁵⁹⁵ <http://ngm.nationalgeographic.com/2007/04/leopard-lessons/joubert-text> [cit. 2012-03-20]

⁵⁹⁶ <http://newswatch.nationalgeographic.com/2012/03/09/leopard-given-gps-collar-after-capture-on-namibian-cattle-ranch/> [cit. 2012-03-30]

⁵⁹⁷ <http://animals.nationalgeographic.com/animals/mammals/leopard/?source=A-to-Z> [cit. 2012-04-02]

- 4) This beautiful Asian **cat**, named for **its** spotted coat, is seldom seen in the wild, and **its** habits remain a bit mysterious. Most cats are good climbers, but the **clouded leopard** is near the top of **its** class.⁵⁹⁸
- 5) "But maybe that's because the **animal itself** takes the pictures!" ...Rub, scratch, urinate, defecate—a **snow leopard** marks **its** trail with often pungent graffiti. ... That tail...helps a **snow leopard** stay warm and keep **its** balance on hazardous ledges. ...a **snow leopard** blends with the rocky, sun-dappled slopes as **it** strides along India's Karlung Ridge—then disappears.⁵⁹⁹

Science – V tomto případě je použito maskulinum referující o konkrétním samci leoparda, tzn. autorovi je známo pohlaví zvířete. Zájmena rodu ženského odkazují na mateřskou péči leopardí samice, která se snaží předat své poznatky o přežití svému mláděti. Další odkazy se zaměřují na popis leoparda všeobecně bez ohledu na znalost jeho pohlaví. Poslední příklad 5) označuje leopardí mládě a jeho boj při otravě jídlem.

- 1) Three weeks later, zoo keepers found the leopard's fraternal twins, a black **leopard** (formerly known as a black panther) named **Mr. Leo Pard**, lying paralyzed in **his** cage; **he** too was taken uptown to the medical school. ...But in response to symptomatic treatment, **Mr. Leo Pard** survived and regained **his** muscular coordination. ...But once there, the level of lead in **his** body again began to rise. After **he** went into convulsions, **he** was taken back to the hospital, where **he** is still recuperating.

(*Science*, 9 July 1971, vol. 173, p. 130)

- 2) R. F. Ewer (University of Ghana) presented an extended review of **maternal** care and education of the young in the Felidae. **She** elaborated in the innate mechanisms that inhibit normal killing behaviour in mother cats of all species studied so far. ...the **mother** establishes the situation that permits **her** young to experiment with live prey and...

(*Science*, 5 November 1971, vol. 174, p. 615)

⁵⁹⁸ <http://animals.nationalgeographic.com/animals/mammals/clouded-leopard/?source=A-to-Z> [cit. 2012-04-02]

⁵⁹⁹ <http://ngm.nationalgeographic.com/2008/06/snow-leopards/winter-photography> [cit. 2012-04-02]

3) Did Turing discover how the **leopard** got **its** spots?

(*Science*, 5 November 2010, vol. 330, p. 732)

4) The **leopard** has great ability to adapt to diverse environments – **it** has the largest geographical range of any mammal... “The adaptable leopard” is a summary of behavioral and ecological adaptations to the diverse habitats the **leopard** inhabits through **its** vast range, solitary-living cats.

(*Science*, 13 May 1994, vol. 264, p. 1006)

5) The first indication of trouble at the zoo came last November, when an 11-month-old **leopard** became weak, started losing **its** hair, and refused to eat.

(*Science*, 9 July 1971, vol. 173, p. 130)

10.10 Lion

Definice: a large, usually tawny-yellow cat, *Panthera leo*, native to Africa and southern Asia, having a tufted tail and, in the male, a large mane.⁶⁰⁰

Komparativní tabulky č. 10:

Zájmena	Maskulinum			Femininum			Neutrum		
		NG	Sc		NG	Sc		NG	Sc
Osobní podm.	<i>He</i>	2	-	<i>She</i>	3	1	<i>It</i>	2	-
Osob. předm.	<i>Him</i>	2	-	<i>Her</i>	-	-	<i>It</i>	-	-
Přivlastňovací	<i>His</i>	5	-	<i>Her</i>	3	9	<i>Its</i>	2	3
Zvratná	<i>Himself</i>	-	-	<i>Herself</i>	-	1	<i>Itself</i>	-	1
Celkem		9	0		6	11		4	4

	Maskulinum	Femininum	Neutrum
National Geographic	47%	32%	21%
Science	0%	73%	27%

⁶⁰⁰ <http://dictionary.reference.com/browse/lion?s=t> [cit. 2012-04-10]

Podle získané tabulky nejvíce frekventovaným rodem v *Science* magazínu je femininum, které s přehledem převažuje nad neutrem i maskulinem – to zde pro změnu nebylo nalezeno ani jedno. U *National Geographic* naopak maskulinum zaujalo dominantní postavení nad femininem a neutrem. Právě markéry feminina vytvořily naprostý protiklad v použití u obou použitých pramenů.

Odkazování zájmeny:

National Geographic – Maskulinní rod popisuje život samce uvnitř komunity, tj. páření se samicemi, jeho chování i typický vzhled. Lvice je označována jako matka, tudíž charakteristický je popis péče o její mladá lvíčata. Zájmena *it* neodkazují pouze na mláďata, ale také na lva jako na jednoho ze zvířat predátorů.

- 1) Fiercely protective of **his** pride, or family unit, **male** lions patrol a vast territory normally covering about 100 square miles (260 square kilometers).⁶⁰¹
- 2) **Hildur**, a **male** with a strange, wild mane, ran away, and we met **him** consorting with a female at a kopje (rock outcropping) on the edge of our work area. The **male** that stood **his** ground was battered to near death but recovered to control the less desirable territory that would be our base. **He** is dark-maned and we will meet him someday.⁶⁰²
- 3) It isn't impossible that this one **lioness** has some kind of mental association with cubs—**her** own lost cubs, perhaps—and each time **she** sees cubs, **she** runs to see if they are **hers**. When they don't react as **hers** would, **she** attacks them.⁶⁰³
- 4) Here one of the **lions** grooms **his** brother after they had finished eating.⁶⁰⁴
- 5) This powerful **predator** roams the Americas, where **it** is also known as a puma, cougar, and catamount.⁶⁰⁵

⁶⁰¹ <http://animals.nationalgeographic.com/animals/mammals/african-lion/> [cit. 2012-03-19]

⁶⁰² <http://ngm.nationalgeographic.com/visions/field-test/nichols-serengeti/dispatch-15> [cit. 2012-03-20]

⁶⁰³ <http://ngm.nationalgeographic.com/2006/09/killer-pride/joubert-field-notes> [cit. 2012-03-20]

⁶⁰⁴ http://animals.nationalgeographic.com/animals/photos/animal-pairs/#/lion-brothers-close-up_12661_600x450.jpg [cit. 2012-03-30]

⁶⁰⁵ <http://animals.nationalgeographic.com/animals/mammals/mountain-lion/?source=A-to-Z> [cit. 2012-04-02]

- 6) But, no, India does have a small population of a subspecies of **lion**. ...In fact **it** was the Asiatic subspecies that were used by the Romans in gladiator fights at the Coliseum in Rome – not **its** larger cousin the African lion.⁶⁰⁶
- 7) A **cub** may nurse from other females as well as **its** mother. ...When a new **male** becomes part of the pride it is not unusual for **him** to kill all the cubs, ensuring that all future cubs will have **his** genes. ... A **male lion** marks the territory of **his** pride by spraying a mixture of urine and glandular secretions on tree trunks and bushes. ... Generally, the darker the **lion's** mane, the older **he** is.⁶⁰⁷

Science – Dominantní postavení zaujalo femininum, které značí hlavně samici lva, tedy lvici. Tyto markéry referují především o jejím chování ve volné přírodě. Zbytek zájmen jsou neutra, která odkazují na lva jako na zvíře obecně. Pouze jediný příklad zájmena ve středním rodě odkazuje na určité pohlaví, a sice příklad 3), který značí rod feminina.

- 1) A **female** also lacks incentives to reduce **her** companions' reproduction, because **her** own survival and reproduction depend on group territoriality and synchronous breeding... ...The greatest case of skew occurred in a pride where a lone **female** survived the death of **her** companions and spent most of **her** life as an unsuccessful solitary;... ...Any mutant that attempted to disrupt **her** companions' reproduction would thereby lose them as crèche-mates and be forced to raise **her** cubs alone. ...Any **female** who attempted to “dump” **her** current litter with the crèche and then “double-clutch” would effectively orphan **her** first litter..., while **her** second litter would be subjected... (**Fig. 2.**)...Direct observations of group composition provide a minimum estimate of time spent alone, because a hidden **female** is likely to be by **herself**.

(*Science*, 17 July 2001, vol. 293, pp. 690-692)

- 2) In our only opportunity to test an excess estrous **female**, **she** demonstrated explicit sexual behaviour,...

(*Science*, 23 August 2002, vol. 297, p. 1342)

⁶⁰⁶ <http://newswatch.nationalgeographic.com/2012/03/05/cute-but-endangered-the-lions-of-gir/> [cit. 2012-04-02]

⁶⁰⁷ <http://kids.nationalgeographic.com/kids/animals/creaturefeature/lion/> [cit. 2012-04-02]

- 3) A pride of **female lions** chasing an invading lioness out of **its** territory may look as single-minded and... ..Why will an **animal** do something that is a cost to **itself** and a benefit to others,...

(*Science*, 1 September 1995, vol. 269, p. 1216)

- 4) The **lion** population is now on **its** way to recovery...⁶⁰⁸

- 5) ...the African ecosystem within which the **lion** exists in **its** own distinctive manner...⁶⁰⁹

10.11 Mosquito

Definice: any of a family (*Culicidae*) of dipteran flies with females that have a set of slender organs in the proboscis adapted to puncture the skin of animals and to suck their blood and that are in some cases vectors of serious diseases.⁶¹⁰

Komparativní tabulky č. 11:

Zájmena	Maskulinum			Femininum			Neutrum		
		NG	Sc		NG	Sc		NG	Sc
Osobní podm.	<i>He</i>	-	-	<i>She</i>	1	2	<i>It</i>	1	1
Osob. předm.	<i>Him</i>	-	-	<i>Her</i>	-	-	<i>It</i>	-	1
Přivlastňovací	<i>His</i>	-	-	<i>Her</i>	-	2	<i>Its</i>	-	2
Zvratná	<i>Himself</i>	-	-	<i>Herself</i>	-	-	<i>Itself</i>	-	2
Celkem		0	0		1	4		1	6

	Maskulinum	Femininum	Neutrum
National Geographic	0%	50%	50%
Science	0%	40%	60%

⁶⁰⁸

http://www.sciencemag.org/search?submit=yes&site_area=sci&y=0&FIRSTINDEX=120&fulltext=lion&x=0 [cit. 2012-04-03]

⁶⁰⁹

http://www.sciencemag.org/search?submit=yes&site_area=sci&FIRSTINDEX=140&y=0&x=0&fulltext=lion [cit. 2012-04-03]

⁶¹⁰ <http://www.merriam-webster.com/dictionary/mosquito> [cit. 2012-04-10]

Tento druh hmyzu bylo velmi obtížné nalézt v obou zkoumaných zdrojích, jelikož zájmena singulárového tvaru se nepoužívají u komára příliš často, naopak. Pro odkazování na komára jsou užívány spíše tvary zájmen v množném čísle, jako je *they* a ostatní jeho tvary. I přes to všechno se mi podařilo narazit alespoň na jeden tvar zájmen feminina a neutra v časopise *National Geographic*. Maskulinum nebylo nalezeno ani v jednom z uvedených zdrojů. „Rekordní“ počet zájmen byl zjištěn v korpusu *Science* a to jak v rodě středním, tak v rodě ženském.

Odkazování zájmeny:

National Geographic – Jelikož samička komára se živí krví, kterou sosá z těla hostitele, můžeme v textech narazit právě na rodový markér týkající se rodu feminina. V ostatních případech, když pomineme fakt, že hlavním odkazujícím zájmenem je *they*, se užívá zájmeno středního rodu popisující komára jako druh hmyzu všeobecně.

- 1) In the case of malaria, parasites attach themselves to the gut of a **female mosquito** and enter a host as **she** feeds.⁶¹¹
- 2) In other cases, such as yellow fever and dengue, a virus enters the **mosquito** as **it** feeds on an infected human and is transmitted via the mosquito's saliva to a subsequent victim.⁶¹²

Science – Podobná fakta platí i u tohoto pramene. U feminin je zde navíc popisován způsob, kterým samice komára klade svá vejce nebo způsob oplození.

- 1) A most remarkable belief of the author is that the **female Culex**, after disposing of **her** eggs, seeks another male and, after being again fertilized, produces... ..”If a **female** lays a whole egg-raft or complete brood, **she** exhausts all the spermatozoa within **her** spermathecae and then **she** must again cohabit with a male in order to be replenished.

(*Science*, 15 December 1911, vol. 34, no. 885, p. 842)

- 2) *Wolbachia* strain wMelPop reduces the longevity of its *Drosophila melanogaster* host and, when introduced into the **mosquito Aedes aegypti**, halves **its** life span.⁶¹³

⁶¹¹ <http://animals.nationalgeographic.com/animals/bugs/mosquito/> [cit. 2012-03-19]

⁶¹² <http://animals.nationalgeographic.com/animals/bugs/mosquito/?source=A-to-Z> [cit. 2012-04-01]

⁶¹³ <http://www.Sciencemag.org/content/326/5949/134.abstract?sid=d5d37068-133b-41f3-99d2-f02a5510058e> [cit. 2012-04-02]

- 3) “The [*An. gambiae*] **mosquito itself** is the problem,” says malariologist Louis Miller...When complete, the map can lead researchers to genes that influence the interaction between **mosquitoes** and the protozoan malaria parasite **it** carries – and... And the malaria **mosquito** is not the only mosquito to have a genome project all **its** own:... Rather than researching for malaria genes in *An. gambiae* **itself**, the want to introduce foreign genes into the **mosquito** to make **it** resist the malaria parasite.

(*Science*, 30 July 1993, vol. 261, p. 546)

10.12 Panda

Definice: a rare bearlike mammal (*Ailuropoda melanoleuca*) of the mountains of China and Tibet, having woolly fur with distinctive black and white markings. Also called giant panda, panda bear.⁶¹⁴

Komparativní tabulky č. 12:

Zájmena	Maskulinum			Femininum			Neutrum		
		NG	Sc		NG	Sc		NG	Sc
Osobní podm.	<i>He</i>	4	2	<i>She</i>	7	1	<i>It</i>	4	1
Osob. předm.	<i>Him</i>	1	2	<i>Her</i>	-	-	<i>It</i>	2	-
Přivlastňovací	<i>His</i>	2	1	<i>Her</i>	3	-	<i>Its</i>	2	5
Zvratná	<i>Himself</i>	-	-	<i>Herself</i>	1	-	<i>Itself</i>	1	-
Celkem		7	5		11	1		9	6

	Maskulinum	Femininum	Neutrum
National Geographic	26%	41%	33%
Science	42%	8%	50%

Jak lze pozorovat v *Science*, femininum je zde zastoupeno minimálně. Zájmeno *she* bylo v těchto vědeckých listech nalezeno překvapivě pouze jedno. Naproti tomu neutrum a maskulinum byly použity v téměř shodné míře. V protikladu stojí množství

⁶¹⁴ <http://www.thefreedictionary.com/panda> [cit. 2012-04-10]

rodových znaků feminina použitých v *National Geographic*, kde byl zjištěn nejvyšší počet těchto zájmen, především *she*.

Odkazování zájmeny:

National Geographic – Rodové znaky maskulina odkazují na samce pandy a za jejich pomoci je popisován jeho způsob života. Feminina referují opět o vztahu mezi matkou a jejími mládřaty, viz příklad 3), také se pozoruje chování samic a zájmena slouží i k jejich popisu. Střední rod *it* označuje pandu nejčastěji v obecné rovině, používá se taktéž k odkazu na mladé pandy, např. úryvek 7) nebo poslední věta v odstavci 4). U tohoto druhu savce se velmi hojně užívá označení typické spíše pro rodinné příslušníky člověka, a sice *mother, sister, brother, daughter, twins*, apod.

- 1) **He**'s got chubby cheeks. **He** naps a lot. **He** eats with **his** hands. **He** lives with **his** mother. ... But **Tai Shan** is a giant **panda cub**, and that makes **him**, well, not your average bear.⁶¹⁵
- 2) ...Lindburg's mightiest ambassador has probably been **Hua Mei**, oldest **daughter** of San Diego panda matriarch, Bai Yun. ...In 2004 **she** was recalled by China to **her** mother's birthplace ...where **she** promptly got pregnant and delivered twins.⁶¹⁶
- 3) ...When a wild **female panda** gives birth to twins, **she** typically cares for one and abandons the other to die. ... On average, a wild **female** will have a cub every other year for some 15 years, adding five to six new pandas to the population over **her** lifetime.⁶¹⁷
- 4) If **Su Lin** the giant **panda** had thrown **herself** a one-year-old birthday party, **she**'d have had a lot of panda friends to play with. That's because **she** is one of 19 captive pandas to turn a year old in 2006. ...At birth **she** was about the size and weight of a stick of butter. **She** now weighs 75 pounds (34 kilograms). ... In keeping with tradition, the **cub** is named 100 days after **its** birth.⁶¹⁸

⁶¹⁵ <http://ngm.nationalgeographic.com/2006/07/panda/warren-text/1> [cit. 2012-03-19]

⁶¹⁶ <http://ngm.nationalgeographic.com/2006/07/panda/warren-text/4> [cit. 2012-03-19]

⁶¹⁷ <http://ngm.nationalgeographic.com/2006/07/panda/warren-text/5> [cit. 2012-03-19]

⁶¹⁸ <http://kids.nationalgeographic.com/kids/stories/animalsnature/giantpandacubs/> [cit. 2012-03-19]

- 5) The **red panda** is dwarfed by the black-and-white giant that shares **its** name. ... The **red panda** has given scientists taxonomic fits. **It** has been classified as a relative of the giant panda, and also of the raccoon, with which **it** shares a ringed tail.⁶¹⁹
- 6) A typical **animal** eats half the day—a full 12 out of every 24 hours—and relieves **itself** dozens of times a day. **It** takes 28 pounds (12.5 kilograms) of bamboo to satisfy a giant panda's daily dietary needs, and **it** hungrily plucks the stalks with elongated wrist bones that function rather like thumbs.⁶²⁰
- 7) They gently remove one of the **twins**, keeping **it** warm and well fed for a week before trading **it** for the cub's brother or sister. ... In five years **female cubs** will be mature enough to give birth to cubs of **her** own.⁶²¹

Science – Z této analýzy jasně vyplývá, že nejběžnějšími markéry pro pandu z tohoto korpusu je rod neutra. Tyto znaky odkazují na pandu hlavně v obecném kontextu. Popisují místo jejího výskytu, způsoby obživy a její zvyky. Maskulinum značí samce a popisuje, jak probíhá páření u těchto savců. A markéry ženského rodu se vztahují k péči matky o své pandí mládě.

- 1) Although **Hsing-Hsing** is a rather healthy **male**, **his** sexual encounters with Ling-Ling through the 1970' were unsuccessful...

(*Science*, 16 March 1984, vol. 223, p. 1127)

- 2) Back then, if a **mother** bore twins, **she** would invariably abandon one and raise the other... ..., Wolong staff for the first time released a captive: **Xiangxiang**, a mild-mannered 5-year-old **male**. **He** was so badly mauled by a wild male last December that rangers had to treat **him** at the reserve's "panda hospital" before releasing **him** back into the wild. ..., apparently **he** had fallen from a tree after clashes with other pandas, ...

(*Science*, 18 May 2007, vol. 316, p. 975)

⁶¹⁹ <http://animals.nationalgeographic.com/animals/mammals/red-panda/?source=A-to-Z> [cit. 2012-04-02]

⁶²⁰ <http://animals.nationalgeographic.com/animals/mammals/giant-panda/?source=A-to-Z> [cit. 2012-04-02]

⁶²¹ <http://kids.nationalgeographic.com/kids/stories/spaceScience/giantpandaraisetwins/> [cit. 2012-04-02]

- 3) The **giant panda** has been restricted to several disjunct montane forest populations, and habitat loss and fragmentation are the primary threats to **its** survival.⁶²²
- 4) The **giant panda** probably tops this list of charismatic megafauna... **It** is big, conspicuously marked, lives in an exotic and remote habitat, and... This volume is unique not only in **its** inception and development but also in offering the first glimpse of the giant **panda** within **its** remote montane home in Western China. ...The authors provide descriptions of the vegetation and **its** distribution within the Reserve... A more complete comparison with other, comparable temperate habits might have underscored **its** incredible biological diversity and... The giant **panda** and its major food resource, bamboo,...

(*Science*, 17 May 1985, vol. 228, pp. 875-876)

10.13 Seal

Definice: any of various aquatic carnivorous mammals of the families *Phocidae* and *Otariidae*, found chiefly in the Northern Hemisphere and having a sleek, torpedo-shaped body and limbs that are modified into paddlelike flippers.⁶²³

Komparativní tabulky č. 13:

Zájmena	Maskulinum			Femininum			Neutrum		
		NG	Sc		NG	Sc		NG	Sc
Osobní podm.	<i>He</i>	-	4	<i>She</i>	-	2	<i>It</i>	1	1
Osob. předm.	<i>Him</i>	-	-	<i>Her</i>	-	1	<i>It</i>	4	-
Přivlastňovací	<i>His</i>	-	5	<i>Her</i>	2	7	<i>Its</i>	11	7
Zvratná	<i>Himself</i>	-	-	<i>Herself</i>	-	-	<i>Itself</i>	-	-
Celkem		0	9		2	10		16	8

	Maskulinum	Femininum	Neutrum
National Geographic	0%	11%	89%
Science	33%	37%	30%

⁶²² <http://www.sciencemag.org/content/294/5546/1465.summary?sid=7ca0e2a7-9649-4345-ae93-c15f094a7032> [cit. 2012-04-03]

⁶²³ <http://www.thefreedictionary.com/seal> [cit. 2012-04-10]

Drtivou převahu v počtu zájmenných znaků získal rod neutra nad femininem z *National Geographic*. Znaky mužského rodu zde nebyly nalezeny vůbec. Co se týče závěrů ze *Science*, všechny tři rody dosáhly harmonického souladu v množství zjištěných markérů.

Odkazování zájmeny:

National Geographic – Nejčastěji zastoupeným rodem v tomto korpusu je neutrum, jelikož matka tuleně porodí pouze jedno mládě, což je u zvířat dosti neobvyklé, je zde střednímu rodu věnována extra pozornost. Popisován je tedy především vztah mezi tímto mládětem a jeho matkou. Na samici jako na matku je odkazováno spíše okrajově. Zájmeno *it* se v této analýze vztahuje nejen k mláděti, ale také k tuleni ve smyslu k zvířeti všeobecně.

- 1) At home on the coasts of Mexico and southern California, a northern elephant **seal** and **her** pup remain close together... ...Sea elephants...give birth in late winter to a single **pup** and nurse **it** for approximately a month. While suckling their young, females do not eat—both **mother** and child live off the energy stored in ample reserves of **her** blubber.⁶²⁴
- 2) A Hawaiian **monk seal** rests on the sand, seemingly unaware of the Crittercam attached to **its** back.⁶²⁵
- 3) Then, following a gestation period of 9 to 11 months, the female gives birth to one **pup**, raising **it** within the seclusion of a lair.⁶²⁶
- 4) A **baby harp seal** rests on the Arctic ice. **Its** mother can distinguish **it** from hundreds of others by scent alone.⁶²⁷
- 5) An adult leopard **seal** scans **its** surroundings on the Antarctic Peninsula.⁶²⁸

⁶²⁴ <http://animals.nationalgeographic.com/animals/mammals/elephant-seal/> [cit. 2012-03-19]

⁶²⁵ http://photography.nationalgeographic.com/photography/photos/milestones-wildlife-photography/#/monk-seal-cam_1452_600x450.jpg [cit. 2012-04-01]

⁶²⁶ <http://animals.nationalgeographic.com/animals/mammals/ringed-seal/?source=A-to-Z> [cit. 2012-04-02]

⁶²⁷ <http://animals.nationalgeographic.com/animals/mammals/harp-seal/?source=A-to-Z> [cit. 2012-04-02]

⁶²⁸ http://photography.nationalgeographic.com/photography/photos/wildlife-photo-gallery/#/adult-leopard-seal_26388_600x450.jpg [cit. 2012-04-01]

- 6) The **monk seal** is named for **its** folds of skin that somewhat resemble a monk's cowl, and because **it** is usually seen alone or in small groups.⁶²⁹
- 7) As the **seal** rises, the fish above **it** are backlit by the ice above and easily spotted in silhouette.⁶³⁰
- 8) The **leopard seal** is named for **its** black-spotted coat. ... Though the **leopard seal** is known for **its** coat, it has not been commercially hunted for **its** skin like **its** fur seal relatives.⁶³¹
- 9) Harp **seal pups** are taking a hit due to global warming, according to the first study of **its** kind.⁶³²
- 10) A large population of California **sea lions** inhabits the Galápagos Islands. This group is categorized as a separate subspecies from **its** relatives along the North American coast.⁶³³
- 11) The largest true seal, **elephant seals** can barely move on land but are strong, agile swimmers. Males are much larger than females and have a trunk-like nose, from which the **species** gets **its** name.⁶³⁴

Science – Zájmena mužského rodu referují o samci tuleně a popisují jeho chování nebo páření se samicí. Markéry feminina označují pak zejména vztah a péči matky o svého potomka. Neutrum se vztahuje ve většině uvedených příkladů k popisu tuleně obecně. Může být spojováno taktéž s mládětem, jak je zřejmé z poslední věty odstavce 8).

⁶²⁹ <http://animals.nationalgeographic.com/animals/mammals/hawaiian-monk-seal/?source=A-to-Z> [cit. 2012-04-02]

⁶³⁰ <http://animals.nationalgeographic.com/animals/mammals/weddell-seal/?source=A-to-Z> [cit. 2012-04-02]

⁶³¹ <http://animals.nationalgeographic.com/animals/mammals/leopard-seal/?source=A-to-Z> [cit. 2012-04-02]

⁶³² <http://news.nationalgeographic.com/news/2012/01/120106-harp-seals-global-warming-sea-ice-Science-environment/> [cit. 2012-04-02]

⁶³³ http://animals.nationalgeographic.com/animals/photos/seals-and-sea-lions/#/ca-sea-lion-nursing_5830_600x450.jpg [cit. 2012-04-02]

⁶³⁴ http://animals.nationalgeographic.com/animals/photos/seals-and-sea-lions/#/elephant-seal_5836_600x450.jpg [cit. 2012-04-02]

1) The higher the status of a **male**, the more readily **he** approaches and copulates with females.⁶³⁵

2) The **seal mother** bears a single pup each year, and will nurse no other than **her** own offspring. ...The **cow** delivering **her** cub instantly proceeds to tear off the caul with **her** teeth, but **she** does not always succeed until after the pup is dead.

(*Science*, 27 December 1912, vol. 36, p. 897-898)

3) ...I found myself face to face with a family of hoods, and discovered that the **male**, – a huge beast, bigger than an ox, – instead of having a crest, or fold of skin, on the top of **his** head, was provided with a great proboscis, suggesting that of the sea-elephant of the Antarctic (fig. 3). **He** looked on with apparent indifference, while **his mate**, solicitous for **her** young, advanced to meet me, growling fiercely, and displaying **her** sharp, curved teeth. Wishing to observe **her** actions, I annoyed **her** for a few minutes with my gaff, – a proceeding which it is by no means safe to undertake with the **male**. While this encounter, in which **she** was the aggressive party, was in progress, **her** spouse began to manifest symptoms of uneasiness, and finally became very much enraged, though **he** did not attempt to drag **his** ponderous body to the scene of the conflict. **He** at first showed **his** displeasure by frowning, and wrinkling the skin on **his** long snout.

(*Science*, 5 December 1884, vol. 4, p. 514)

4) **Harp seals** are efficient divers... Sound decisions regarding the exploitation of this **species** can only be made with knowledge of **its** biology.⁶³⁶

5) ...wake would vanish too quickly to help the **seal** stalk **its** prey over longer distances.⁶³⁷

6) **Northern fur seal** diving behavior: a new approach to **its** study

(*Science*, 30 July 1976, vol. 193, p. 411)

⁶³⁵ <http://www.Sciencemag.org/content/163/3862/91.abstract?sid=43efdc96-d4f9-45d6-89d0-f26a9b02584b> [cit. 2012-03-31]

⁶³⁶ <http://www.sciencemag.org/content/215/4535/928.abstract?sid=9b0df30b-c843-488e-9854-bbee0c8e957a> [cit. 2012-04-03]

⁶³⁷

http://www.sciencemag.org/search?submit=yes&site_area=sci&y=0&FIRSTINDEX=20&fulltext=seal&x=0 [cit. 2012-04-03]

7) The ability of a **seal** to hold **its** breath...⁶³⁸

8) The breeding season of 1912 for the Pribilof **fur seal** was the first... The **herd** has promptly responded to the removal of this determining check to **its** increase. ...As the various well-known losses have decreased in a much faster progression than the decrease of the **herd**, they may be expected to increase with **its** growth with corresponding rapidity... The stampeding into the sea and ready swimming...show that the **pup** can swim just as soon as **it** acquires sufficient strength and can manage **its** limbs.

(*Science*, 27 December 1912, vol. 36, p. 897)

10.14 Shark

Definice: a large fish that has sharp teeth and a triangular fin on its back which can sometimes be seen above the water;⁶³⁹ Several orders (or superorders) of the subclass *Elasmobranchii*: many families.⁶⁴⁰

Komparativní tabulky č. 14:

Zájmena	Maskulinum			Femininum			Neutrum		
		NG	Sc		NG	Sc		NG	Sc
Osobní podm.	<i>He</i>	-	4	<i>She</i>	-	-	<i>It</i>	4	1
Osob. předm.	<i>Him</i>	-	2	<i>Her</i>	-	-	<i>It</i>	1	-
Přivlastňovací	<i>His</i>	1	2	<i>Her</i>	1	-	<i>Its</i>	11	3
Zvratná	<i>Himself</i>	-	-	<i>Herself</i>	1	-	<i>Itself</i>	-	-
Celkem		1	8		2	0		16	4

	Maskulinum	Femininum	Neutrum
National Geographic	5%	11%	84%
Science	67%	0%	33%

⁶³⁸

http://www.sciencemag.org/search?submit=yes&site_area=sci&FIRSTINDEX=30&y=0&x=0&fulltext=seal [cit. 2012-04-03]

⁶³⁹ http://dictionary.cambridge.org/dictionary/british/shark_1?q=shark [cit. 2012-04-10]

⁶⁴⁰ <http://oxforddictionaries.com/definition/shark?q=shark> [cit. 2012-04-10]

Použití znaků neutra je opravdu dominantní proti ostatním rodům z magazínu *National Geographic*, což může být způsobeno tím, že samice ryb se nestarají o své potomky na rozdíl od savců. Časopis *Science* toto potvrzuje, avšak mnohem hojněji užívá zájmen maskulina nežli neutra. Femininum nebylo v tomto zdroji nalezeno vůbec. Nejpočetnějšími zájmeny se staly neutrum a femininum také možná právě z toho důvodu, že oba tyto rody odkazují na žraloka jako rybu obecně.

Odkazování zájmeny:

National Geographic – Maskulinum ani femininum u druhů ryb nepopisuje způsoby rodičovské péče, jak je tomu u většiny druhů savců. Referováno je zejména o oplození samice nebo způsobu jejich chování či obživy. Znaky středního ale i mužského rodu značí opět žraloka bez ohledu na jeho pohlaví a popisují např. jeho místa výskytu a vůbec jakékoli obecné informace o této velké rybě.

- 1) The scientific name for the **nurse shark** sounds like something Bilbo Baggins might have said to summon elves to **his** rescue: *Ginglymostoma cirratum*.⁶⁴¹
- 2) The blacktip **shark** is found in warm coastal waters around the world—where **it** often encounters people. ... In 2008 DNA evidence confirmed that a **female shark** fertilized **her** own egg, impregnating **herself** without the help of a male.⁶⁴²
- 3) Although this species is widespread and is not widely fished for food, **it** has one of the lowest reproduction rates of all **sharks** and is susceptible to even minimal population pressure. For this reason, **it** is listed as vulnerable and is protected in much of **its** range.⁶⁴³
- 4) So called because of the tigerlike stripes on juveniles, the tiger **shark** is a voracious hunter—like **its** terrestrial namesake.⁶⁴⁴
- 5) The whale **shark**...is a filter feeder. In order to eat, the beast juts out **its** formidably sized jaws and passively filters everything in **its** path. ... The whale **shark's** flattened head sports a blunt snout above **its** mouth with short barbels protruding from **its**

⁶⁴¹ <http://animals.nationalgeographic.com/animals/fish/nurse-shark/> [cit. 2012-03-19]

⁶⁴² <http://animals.nationalgeographic.com/animals/fish/blacktip-shark/> [cit. 2012-04-01]

⁶⁴³ <http://animals.nationalgeographic.com/animals/fish/sand-tiger-shark/> [cit. 2012-04-01]

⁶⁴⁴ <http://animals.nationalgeographic.com/animals/fish/tiger-shark/> [cit. 2012-04-01]

nostrils. **Its** back and sides are gray to brown with white spots among pale vertical and horizontal stripes, and **its** belly is white. **Its** two dorsal fins are set rearward on **its** body, which ends in a large dual-lobbed caudal fin (or tail).⁶⁴⁵

- 6) The **hammerhead's** increased ampullae sensitivity allows it to find **its** favorite meal,... **It** can grow up to 20 feet (6 meters) in length and weigh up to 1,000 pounds (450 kg),... However, the great **hammerhead's** enormous size and fierceness make **it** potentially dangerous, though few attacks have been recorded.⁶⁴⁶

Science – Již první příklad nám dokazuje, že o žraloku všeobecně se hovoří jako o maskulinu, tedy s použitím zájmena *he*. Následující úryvky naopak používají zájmen středního rodu k referování o žraloku obecně. Femininum nebylo zahrnuto ani v jednom ze zkoumaných textů tohoto zdroje.

- 1) Fish-tagging is a widespread practice, but the **shark** is of particular interest to many people because they want to know, as Macmillan puts it, “Why is **he** so perfect?” ...”The **shark** is the most perfect animal in the world,” says Macmillan. **His** only predator is a larger shark. “**He** roams the world for free, **he** doesn’t give a hoot in hell about anything. **He** will still be here when everything else is gone.” ...The **shark's** primitive muscular, skeletal (the skeleton is actually cartilage), and central nervous systems give **him** adaptability, while **his** penetrating eyesight, keen sense of smell, and a lateral nervous system that can pick up distant vibrations keep **him** well informed of the proximity of both food and danger.

(*Science*, 25 August 1972, vol. 177, p. 681)

- 2) Another paper (p. 104) documents that a less fearsome cousin called the **salmon shark** has now shown up in Hawaii, far away from **its** supposed home in Alaska.⁶⁴⁷
- 3) In an operant-conditioning study, a **bull shark** responded to signals at frequencies between 100 and 1500 cy/sec. In **its** band of greatest sensitivity (400 to 600 cy/sec), **it** discriminated, from high-level ambient noise, signals of amplitudes which the apparatus could not measure.⁶⁴⁸

⁶⁴⁵ <http://animals.nationalgeographic.com/animals/fish/whale-shark/> [cit. 2012-04-01]

⁶⁴⁶ <http://animals.nationalgeographic.com/animals/fish/hammerhead-shark/> [cit. 2012-04-01]

⁶⁴⁷ <http://www.Sciencemag.org/content/310/5745/32.1.summary?sid=9482a0cf-f84d-431a-88ee-d8e42fe49d77> [cit. 2012-04-02]

- 4) The **bull shark**, *Carcharhinus leucas*, employing archaic but effective means of regulating the physical-chemical composition of **its** body fluids, thrives in tropical fresh-water rivers and lakes.⁶⁴⁹

10.15 Wolf

Definice: any of several large predatory canids (genus *Canis*) that live and hunt in packs and resemble the related dogs.⁶⁵⁰

Komparativní tabulky č. 15:

Zájmena	Maskulinum			Femininum			Neutrum		
		NG	Sc		NG	Sc		NG	Sc
Osobní podm.	<i>He</i>	-	-	<i>She</i>	-	2	<i>It</i>	2	2
Osob. předm.	<i>Him</i>	-	1	<i>Her</i>	-	1	<i>It</i>	-	2
Přivlastňovací	<i>His</i>	2	5	<i>Her</i>	-	2	<i>Its</i>	9	1
Zvratná	<i>Himself</i>	-	-	<i>Herself</i>	-	-	<i>Itself</i>	-	-
Celkem		2	6		0	5		11	5

	Maskulinum	Femininum	Neutrum
National Geographic	15%	0%	85%
Science	38%	31%	31%

Výsledek procentuelní analýzy z korpusu *Science* je skutečně velmi vyvážený. Naproti tomu závěry získané z *National Geographic* jsou opravdu dosti rozdílné. Ženský rod zde není reprezentován vůbec a neutrum naopak má zde největší zastoupení.

⁶⁴⁸ <http://www.Sciencemag.org/content/133/3463/1480.abstract?sid=0a5fd876-1f55-4c42-a22a-198ec05efb1f> [cit. 2012-04-02]

⁶⁴⁹ <http://www.Sciencemag.org/content/137/3534/984.1.abstract?sid=0a5fd876-1f55-4c42-a22a-198ec05efb1f> [cit. 2012-04-02]

⁶⁵⁰ <http://www.merriam-webster.com/dictionary/wolf> [cit. 2012-04-10]

Odkazování zájmeny:

National Geographic – Ačkoli vlk patří mezi jednoho z nejznámějších savců světa, našla jsem v tomto populárně naučném měsíčníku jen dva články zahrnující popis vlka s použitím zájmen a sice zájmena maskulina, která se vztahují na pozorování chování vlka ve smečce, a neutra popisující jeho varovné signály, které vykazuje, pokud větrí nebezpečí. Zájmena neutra odkazují taktéž na mládě vlka, viz poslední věta v příkladě 2).

- 1) A lone **wolf** howls to attract the attention of **his** pack, while communal howls may send territorial messages from one pack to another. ... The **maned wolf**, a distant relative of the more familiar gray and red wolves, lives in South America. Physically, this **animal** resembles a large, red fox more than **its** wolf relatives. ... Wolfpacks are established according to a strict hierarchy, with a dominant **male** at the top and **his** mate not far behind.⁶⁵¹

- 2) If a **wolf** feels confident, it will approach another wolf with **its** head and tail held high and ears perked up. If you saw a **wolf** slinking toward another with **its** body lowered, **its** tail between **its** legs, and **its** ears flattened, you'd know it was approaching a dominant animal. When a **wolf** wants to play, **it** prances about happily and bows—lowering the front of **its** body while **its** rump stays up in the air with **its** tail wagging. ... When a **gray wolf pup** is born, **it** only weighs about one pound...⁶⁵²

Science – Na vlka všeobecně je možné odkazovat nejen zájmeny středního rodu, ale kupodivu i zájmeny rodu mužského, podobně jako v předchozí analýze z *National Geographic*. Samice je označována zájmeny feminina.

The red **wolf** of Texas...has caused so many thousands of dollars' worth of damage during the past eight months, that government wolf experts are conducting a ruthless warfare against **him**. ...Like **his** cousin, the notorious gray wolf of the western plains, expert killer of calves, which... ...**His** habit is to venture forth at night, sweeping down upon farm and ranch, killing **his** prey then hastening to **his** out-of-the-way retreat to sleep away **his** food debauch.

(*Science*, 23 September 1927, vol. 66, pp. xii-xiv)

⁶⁵¹ <http://animals.nationalgeographic.com/animals/mammals/wolf/> [cit. 2012-03-19]

⁶⁵² <http://kids.nationalgeographic.com/kids/animals/creaturefeature/graywolf/> [cit. 2012-04-02]

...a hunter killed a **female wolf** in the Absaroka-Beartooth Wilderness,... **She** wasn't the first Northern Rocky Mountain **gray wolf** to be legally hunted since wolves were removed from the federal endangered species list last May. But **she** was the alpha **female** of Yellowstone Park's Cottonwood Pack and wore a large radio collar identifying **her** as **wolf 527F**. **Her** behavior, travels, life history, and genealogy had been studied in detail by scientists for 5 of her 7 years. **Her** death...have irrevocably changed what had been a unique long-term study,...⁶⁵³

The taxonomic status of the **red wolf** has been disputed for some time, with certain experts calling **it** a species and others suggesting that **it** be considered a subspecies of gray wolf.

(*Science*, 8 March 1991, vol. 251, p. 1187)

In a pack of ten wolves, one **wolf** behaved atypically and fought with several packmates. This **wolf** was shot when **it** approached the author.⁶⁵⁴

How the **gray wolf** got **its** color

(*Science*, 3 July 2009, vol. 325, p. 33)

Most workers who have investigated these wild forms agree that only the **wolf** exhibits the social behaviour that put **it** in a favorable position for taming and domestication.

(*Science*, 5 August 1977, vol. 197, p. 533)

⁶⁵³ <http://www.sciencemag.org/content/326/5952/506.summary?sid=b1691f65-121f-4d6d-8f89-fdb5d46f3176> [cit. 2012-04-03]

⁶⁵⁴ <http://www.sciencemag.org/content/201/4353/365.abstract?sid=b1691f65-121f-4d6d-8f89-fdb5d46f3176> [cit. 2012-04-03]

Shrnutí praktické části

Praktická část této diplomové práce je rozdělena do dvou kapitol. Každá kapitola se zabývá zkoumáním rodových markérů u názvů zvířat v současné angličtině, přesto se objekty zájmu obou kapitol od sebe značně liší.

Kategorie rodu je velmi obsáhlé téma a bylo proto nezbytné nejprve zvolit směr, jakým se práce bude odebírat. Já si pro svou analýzu zvolila rod zvířat, jelikož mi tento námět přijde opravdu velmi neotřelý a především moc zajímavý ve srovnání s mým mateřským jazykem.

Prvním krokem bylo vybrat takové druhy zvířat, kteří budou vhodnými reprezentanty pro demonstraci rozdílných rodových markérů mezi oběma jazyky. Rozhodla jsem se proto rozdělit první kapitolu praktické části do podkapitol, které představují živočišné třídy. Tyto třídy byly sestaveny od nejnižších až po nejvyšší živočichy, a sice v pořadí *hmyz, bezobratlí, obojživelníci, ryby, plazi, ptáci a savci*. Následovalo zvolení konkrétních druhů, které mi ulehčil seznam zvířat uveřejněný na webových stránkách *National Geographic*. Výběr značně závisel, jak už jsem uvedla v úvodu praktické části, na četnosti použití názvů v anglických textech a viditelných rozdílech mezi oběma jazyky. Práce obsahuje tedy celkem 56 názvů zvířat. V druhé polovině praktické části se již zvolený výběr zúžil na pouhých 15 druhů z důvodu náročnosti této analýzy.

První polovina práce se věnuje pozorování rodových znaků u zvířat a to převážně u mluvnických kategorií jazyka, kterými jsou zde *číslo singuláru a plurálu, rozlišení rodu* na základě použitých označení a nakonec *kolektivní pojmenování* celé skupiny zkoumaného druhu. Rozbor jednotlivých kategorií nemusí být popisován pouze u jednoho druhu zvířete, naopak velmi často jsou do analýzy zahrnuty také jiné poddruhy tohoto živočicha patřící však do stejného rodu/rodiny. Příbuzná zvířata používají víceméně shodná označení jak pro samce, samice a mláďata, tak pro jejich skupinová pojmenování.

Ze získaných excerpt lze říci, že nejčastějším rozlišením mezi rodem maskulina a feminina jsou výrazy *male* a *female*, které je možné spolehlivě použít u všech zkoumaných názvů zvířat. A naopak pro označení mláďete se nejvíce užívají slovní spojení s *baby*, *young*, *infant*, *immature* nebo *offspring*. Nejfrekventovanějšími kolektivy u skupin zvířat jsou pak bezesporu *herd* a *flock*, které můžeme použít ve spojení s převážnou většinou zvolených živočichů. Co je však pro anglický jazyk opravdu charakteristické, jsou skutečně velmi originální termíny pro skupinová kolektiva, viz *ambush*, *army*, *bed*, *Congress*, *cash*, *lamentation*, *murder*, *nye*, *parliament*, *pride*, *rafter*, *school*, *skulk*, *troop*, *zeal*, apod.

V druhé části se práce zabývá porovnáváním rodových znaků zvířat obsažených v korpusech *National Geographic* a *Science*. Počet komparativně analyzovaných zvířat není tak rozsáhlý jako ten z předchozího rozboru, přesto se domnívám, že je dostačující. Hlavním úkolem bylo nalézt v obou magazínech takové informace, které obsahují zájmena v singuláru, aby bylo evidentní, na jaký z rodů odkazují. Následně získané informace byly zaneseny do tabulek u jednotlivých druhů zvířat a porovnány mezi oběma zdroji. Závěrečné hodnoty byly převedeny na procenta z důvodu lepší názornosti a nakonec slovně okomentovány.

Detailní analýza založená na komparaci zmíněných pramenů shodně prokázala, že femininní zájmena nejčastěji odkazují na samici ve vztahu se svým potomkem, o kterého se matka stará, pečuje a případně jej učí, jak přežít ve volné přírodě. Markéry maskulina nám sdělují zejména popis samce, jeho způsoby chování nebo páření se samicí. Zájmena neutra popisují buďto jednotlivé zvíře v obecném kontextu, tzn. jeho výskyt, druhy potravy, vzhled, nebo odkazují na mláďe onoho druhu. V obou případech znalost pohlaví pozorovaného druhu nehraje významnou roli.

Závěrem si troufám říci, že obě provedená bádání byla vcelku úspěšná, neboť první i druhá analýza potvrzují obsah představený v teoretické části. Doufám, že čtenáři naleznou v této práci porozumění rodové problematice a dílo tak využijí ve svůj prospěch, ať už při studiu nebo v jejich soukromí.

Závěr

Cílem této diplomové práce bylo prozkoumat rodové znaky u zvířat, se kterými je možné se setkat v textech soudobé angličtiny. Samozřejmě by bylo nad lidské síly shrnout v této práci všechny rodové markéry vyskytujících se druhů zvířat. Šlo především o to, podat určitý závěr z informací zjištěných v nalezených excerptech. Výsledky tohoto bádání nejsou, dá se říci, ničím nové ani nijak převratné, měly by však potvrdit teorii publikovanou v použité literatuře a do dané problematiky vnést osobité porovnání, zhodnocení a vyvození vlastních závěrů, což si myslím, že se v této práci víceméně podařilo.

Předmětem zkoumání se zde stala zvířata, resp. jejich rozlišení rodů, zvolená podle již dříve uvedených kritérií, jen pro připomenutí, tj. četnost výskytu v anglických textech a možnost porovnání s mateřským jazykem. Tyto živočichové představují celkem širokou škálu pestrosti, co se týče zastoupení konkrétních druhů zvířat i obecných živočišných tříd v tomto výzkumu.

Podle obou provedených analýz byla prokázána shoda s informacemi z použitých pramenů poskytnutých v teoretické části této práce. Z výsledku prvního bádání je očividné, že nejběžnějším markérem pro rozlišení maskulina a feminina jsou výrazy *male* a *female*, ať už jako zpodstatnělá adjektiva stojící samostatně, nebo jako součást komposit psaná zvlášť. Tato označení lze použít u všech pozorovaných druhů. Pro pojmenování středního rodu se nejvíce užívají jména *young*, *infant*, *immature*, *baby* a *offspring*. A nejfrekventovanějšími kolektivy jsou *herd* a *flock*. Ovšem mimo těchto označení se potvrdilo i použití tzv. rodových dvojic *cow – bull*, *cock – hen*, *stallion – mare*, *gander – goose*, *drake – duck*, ale i pojmenování *mother – father* u zvířat, apod.

Druhý průzkum taktéž koresponduje s obsahem teoretické části, jelikož se prokázalo, že zájmena *she*, *her(s)* a *herself* odpovídají ženskému rodu, *he*, *his*, *him* a *himself* odkazují na rod mužský a zájmena *it*, *its* a *itself* se vztahují k neutru nebo obecnému odkazu na určité zvíře, což je příznačné zejména pro odborné texty.

Tento úsudek však neplatí pro odkazování na vyšší či domácí nebo lovná zvířata, kdy užívání zájmen *he/she* nemusí nutně souviset s jejich pohlavím a může se tak stát námětem pro další bádání.

Summary

The practical part of this diploma thesis is divided into two sections, each dealing with gender-assignment research of nouns denoting animals in contemporary English. However, the objects of interest in both chapters are considerably different.

Gender categorizing is an extensive topic and it was therefore necessary to opt for a specific direction. I have chosen the animal gender for my analysis because I consider this theme to be original, and primarily more interesting than in my mother tongue.

The first step was to opt such animal species who will be appropriate representatives demonstrating different gender features between both languages. So I have decided to split up the first section of practical part into subchapters that are presented by animal classes. These classes were arranged from the lowest up to the highest animals, namely in order *bugs, invertebrates, amphibians, fish, reptiles, birds* and *mammals*. This was followed by choosing of concrete species which makes me easier the animal list published on *National Geographic* website. The selection depended already mentioned in practical part introduction on usage frequency in English texts and apparent differences between both languages. The piece contains altogether 56 nouns denoting animals. In the second half of the practical part was the chosen selection narrowed down on mere 15 species owing to difficulty of this analysis.

The first half of the thesis is engaged in observation of gender assignments in animals and it includes predominantly grammatical categories that are here *singular* and *plural number, gender distinction* based on used terms and finally *collective nouns* for naming of whole animal group which was explored. The analysis of particular categories needs not to describe only one animal species, the other way around very often it covers also other subspecies of such an animal belonging nevertheless to the same family. Related animals use more or less identical expressions both for males, females, young and for their group names.

From acquired excerpts it is obvious that the most common distinctions between masculine and feminine gender are designations *male* and *female* that are possible to

apply reliably with all researched nouns denoting animals. In naming of young animals the most often ones then are phrases with *baby*, *young*, *immature* or noun *offspring*. The most frequent collectives in animal groups are here undoubtedly *herd* and *flock* which we can use in connection with vast majority of chosen animals. But what is for English really typical are truly very original terms for animal collectives, see *ambush*, *army*, *bed*, *Congress*, *cash*, *lamentation*, *murder*, *nye*, *parliament*, *pride*, *rafter*, *school*, *skulk*, *troop*, *zeal*, etc.

The second section deals with the comparison of animal gender markers included in the corpora of *National Geographic* and *Science*. The number of comparatively observed animals is not as large as that in the previous analysis. Nevertheless, I believe the number to be sufficient to satisfy my research requirements. The main goal was to search for singular pronouns which would give evidence of gender. Subsequently, the information thus obtained was entered into charts containing individual animal species, and the two sources were compared. The final values were transformed into percentages which would give a better illustration, and finally a verbal commentary was added.

The detailed analysis based on the comparison of the above-mentioned sources has conclusively proved that in the majority of cases the feminine pronouns tend to refer to a female in a relationship with the offspring she is taking care of and teaches how to survive in wild nature. The masculine pronouns give us a description of a male, as well as his ways of behaviour and mating with a female. The neuter pronouns describe either a particular animal in general context, its location, nutritional needs, and/or appearance; or else they refer to a young of that species. In both cases the knowledge of sex in the observed species does not play any important role.

In conclusion, I would like to assert that the explorations performed have basically been successful, as both the first and the second analyses have confirmed the contents and findings of the theoretical part. I hope the readers will find a better understanding of gender issues in this thesis, and that they will profit from it, whether during their studies or for private interest.

Bibliografie

Primární literatura:

ALEXANDER, L. G.: *Longman English Grammar*. New York : Longman Inc., 1991. ISBN 0-582-55892-1.

DUŠKOVÁ, L. a kol.: *Mluvnice současné angličtiny na pozadí češtiny*. Praha : Academia, 1988. ISBN 80-200-1073-4.

ECKERSLEY, C. E., ECKERSLEY, J. M.: *A Comprehensive English Grammar for Foreign Students*. London : Longmans, 1960.

HAIS, K.: *Anglická mluvnice*. Praha : Státní pedagogické nakladatelství, 1975. ISBN 14-284-81.

HOVORKOVÁ, M.: *Přehledná anglická gramatika*. Plzeň : Nakladatelství Fraus, 2004. ISBN 80-7238-310-8.

LEECH, G., SVARTVIK, J.: *A Communicative Grammar of English*, Harlow : Longman Group Ltd., 1975. ISBN 0-582-55238-9.

OSIČKA, A.: *Mluvnice jazyka anglického*. Praha : Nakladatelství Erika, 1991. ISBN 80-85612-41-0.

QUIRK, R. and GREENBAUM, S.: *A Grammar of Contemporary English*. London: Longman Group, 1987. ISBN 0-582-52444-X.

Sekundární literatura:

Slovníky:

ŘEŠETKA, M.: *Anglicko-český, česko-anglický slovník*. Olomouc : Fin Publishing, 2004. 80-86002-79-9.

<http://dictionary.cambridge.org/dictionary/british/>

<http://dictionary.reference.com/browse/>

<http://www.merriam-webster.com/dictionary/>

<http://oxforddictionaries.com/definition/>

<http://www.slovník.cz/>

<http://slovník.seznam.cz/cz-en/>

<http://www.thefreedictionary.com/>

Tištěné zdroje:

National Geographic, December 2005, vol. 208

Science, 6 April 1883, vol. 1

Science, 5 December 1884, vol. 4

Science, 27 August 1886, vol. 8

Science, 14 August 1903, vol. 18

Science, 15 December 1911, vol. 34

Science, 4 October 1912, vol. 36

Science, 27 December 1912, vol. 36

Science, 23 September 1927, vol. 66

Science, 9 December 1932, vol. 76

Science, 8 April 1955, vol. 121

Science, 8 February 1957, vol. 125

Science, 7 June 1963, vol. 140

Science, 15 August 1969, vol. 165

Science, 9 July 1971, vol. 173

Science, 5 November 1971, vol. 174

Science, 25 August 1972, vol. 177

Science, 9 November 1973, vol. 182

Science, 30 July 1976, vol. 193

Science, 5 August 1977, vol. 197

Science, 16 March 1984, vol. 223

Science, 17 May 1985, vol. 228

Science, 8 March 1991, vol. 251

Science, 30 July 1993, vol. 261

Science, 13 May 1994, vol. 264

Science, 14 April 1995, vol. 268

Science, 1 September 1995, vol. 269

Science, 20 April 2001, vol. 292

Science, 17 July 2001, vol. 293

Science, 23 August 2002, vol. 297

Science, 27 August 2004, vol. 305

Science, 28 January 2005, vol. 307
Science, 3 March 2006, vol. 311
Science, 2 March 2007, vol. 315
Science, 4 May 2007, vol. 316
Science, 18 May 2007, vol. 316
Science, 7 September 2007, vol. 317
Science, 14 September 2007, vol. 317
Science, 3 July 2009, vol. 325
Science, 5 November 2010, vol. 330
Science, 8 April 2011, vol. 332
Science, 18 April 2011, vol. 331

Internetové zdroje:

A

<http://www.abc.net.au/creaturefeatures/facts/>
<http://absolutewrite.com/>
<http://acutecat.deviantart.com/>
<http://www.adn.com/>
<http://alaskareport.com/>
<http://www.alaska-in-pictures.com/>
<http://www.allaboutbirds.org/>
<http://allaboutfrogs.org/>
<http://www.alligatorfur.com/>
<http://amarginofsafety.com/>
<http://www.american-alligator.com/>
<http://www.angelfire.com/>
<http://www.animalcorner.co.uk/>
<http://animal.discovery.com/guides/>
<http://www.animalinfo.org/species/>
<http://animals.howstuffworks.com/>
<http://animals.jrank.org/>
<http://animals.nationalgeographic.com/animals/>
<http://www.animalstown.com/animals/>
<http://annwyn.info/>
<http://artnc.org/>
<http://www.awf.org/content/wildlife/>
<http://a-z-animals.com/animals/>

B

<http://www.bbc.co.uk/nature/life/>
<http://www.bbcgoodfood.com/recipes/>
<http://www.beginningbeekeeping.com/>
<http://birding.about.com/>
http://blogs.discovery.com/animal_news/
<http://blogs.nationalgeographic.com/>
<http://blogs.ngm.com/>
<http://www.bluecrab.info/>
<http://www.blueplanetbiomes.org/>
<http://www.boards2go.com/>
<http://www.britannica.com/>

C

<http://www.camelsaust.com.au/>
<http://www.cbsnews.com/>
<http://www.chevroncars.com/>
<http://www.cocoon.org/>

D

<http://www.dandwiki.com/wiki/>
<http://debates.juggle.com/>
<http://delarenaissance.webs.com/apps/photos/>
<http://digitalnomad.nationalgeographic.com/>
<http://www.dsl.ac.uk/>
<http://www.ducks.ca/>

E

<http://earthsky.org/biodiversity/>
<http://www.earthweek.com/>
<http://www.ehow.com/>
http://elephant.elehost.com/About_Elephants/
<http://www.elephantseal.org/>
<http://www.enchantedlearning.com/>
<http://en.wikipedia.org/wiki/>
<http://www.erudit.org/culture/>
<http://www.ew.com/ew/article/>
<http://exoticpets.about.com/>

F

<http://www.facts-about.org.uk/>
<http://www.fishex.com/>
<http://fishingwithjay.wordpress.com/>
<http://www.flickr.com/photos/>
<http://footage.shutterstock.com/>
<http://www.freerepublic.com/>

G

<http://getridofspiders.net/>
<http://www.gpnc.org/>
<http://www.growafrog.com/>
<http://www.guardian.co.uk/>

H

<http://www.hippopotamuses.com/>
<http://www.horsechannel.com/>
<http://www.howtothings.com/pets-and-animals/>
<http://www.hummingbird-house.com/>
<http://hymanlab.mpi-cbg.de/>

I

<http://www.ibtimes.com/articles/>
<http://insects.about.com/>

J

<http://www.jamalamadikwe.co.za/>
<http://www.jellyfishfacts.net/>

K

<http://kids.nationalgeographic.com/kids/animals/>
<http://koalas.org/>

L

<http://www.lairweb.org.nz/>
<http://www.lakwatsero.com/dive-report/>
<http://lancaster.unl.edu/>
<http://www.landcareresearch.co.nz/>
<http://www.lawestvector.org/>
<http://leopardanimal.com/>
<http://library.thinkquest.org/>
<http://www.lions.org/>

M

<http://www.marinebiodiversity.ca/>
<http://mijavyxewus.web44.net/>
<http://mollysbox.wordpress.com/>

N

<http://www.nature.com/>
<http://www.nbclosangeles.com/news/>
<http://www.ncbi.nlm.nih.gov/>
<http://news.nationalgeographic.com/news/>
<http://news.Sciencemag.org/>
<http://newswatch.nationalgeographic.com/>
<http://ngm.nationalgeographic.com/>

<http://njr304.wordpress.com/>
<http://www.northcoastnews.com/>
<http://www.nytimes.com/>

O

<http://www.oiseaux-birds.com/>
<http://onlinelibrary.wiley.com/>
<http://www.outtoafrika.nl/animals/>

P

<http://www.parrotsociety.org.au/articles/>
<http://www.pheasant.com/>
<http://photography.nationalgeographic.com/>

R

<http://www.rabbit.org/>
<http://www.robertlpeters.com/news/>
<http://www.roctronics.com/>
<http://www.rutlandorganics.co.uk/>

S

<http://www.sandiegozoo.org/>
<http://savingstripes.wildlifedirect.org/>
<http://www.ScienceMag.org/>
<http://screensociety.tumblr.com/>
<http://www.seafocal.com/>
<http://www.seahorse.org/library/articles/>
<http://seasonimages.com/>
<http://www.seaworld.org/animal-info/>
<http://smackofjellyfish.com/>
<http://www.smh.com.au/>
<http://www.snopes.com/>
<http://spikesworld.spike-jamie.com/>
<http://srelherp.uga.edu/>
<http://www.startribune.com/>
<http://www.stonycreekchurchct.org/>
<http://www.storm-crow.co.uk/animals/>
<http://sweetwayfaring.blogspot.com/>
<http://switchzoo.com/>

T

<http://www.tavex.no/>
<http://www.telegraph.co.uk/>
<http://www.theanimalfiles.com/>
<http://www.thefoxwebsite.org/>
<http://www.thehindu.com/news/>

<http://www.thekoala.com/koala/>
<http://www.thepetfox.net/>
<http://thepotvinreport.wordpress.com/>
<http://www.thinkalink.co.uk/>
<http://www.thriftyfun.com/>
<http://www.tikitouring.co.nz/>
<http://topdocumentaryfilms.com/>
<http://www.travelblog.org/>
<http://travellingtamsin.com/>
<http://www.turtlejournal.com/>
<http://tvtropes.org/pmwiki/>

U

<http://uktv.co.uk/food/>

V

http://www.veganpeace.com/animal_facts/
<http://www.vespa-crabro.de/>
<http://www.visitthefarm.com/animalfacts/>

W

<http://www.whales.org.za/>
<http://www.whereincity.com/india/>
<http://wiki.answers.com/>
<http://www.wired.co.uk/>
<http://www.wordnik.com/>
<http://www.worldhistoryonline.org/>
<http://www.worldwidewords.org/>

Y

<http://www.yesnet.yk.ca/>
<http://www.youtube.com/>
<http://www.ypte.org.uk/animal/>
<http://www.123rf.com/>